

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.2.23.
COM(2016) 864 final

2016/0380 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE
a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról

(átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2016) 410}

{SWD(2016) 411}

{SWD(2016) 412}

{SWD(2016) 413}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Szakpolitikai háttér

Az európai polgárok jövedelmük jelentős részét költik energiára, amely az európai ipar számára is fontos tényező. Az energiaágazat egyúttal azon kötelezettségvállalás teljesítésében is meghatározó szerepet játszik, hogy 2030-ra az EU-ban legalább 40 %-kal csökkenjen az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, amihez addig a megújuló energiaforrások arányát várhatóan 50 %-ra kell növelni.

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv, a villamosenergia-piacról szóló rendelet és az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló rendelet átdolgozására irányuló javaslatok egy nagyobb intézkedéscsomag részét képezik („Tiszta energia minden európainak”), amelyet az Európai Bizottság terjesztett elő. A csomag azokat a legfontosabb javaslatokat tartalmazza, amelyeket a Bizottság az energiaunió megvalósítása érdekében az e célra kialakított ütemterv szerint kidolgozott¹. Jogalkotási javaslatokat és nem jogalkotási kezdeményezéseket egyaránt magában foglal, melyek mind arra irányulnak, hogy kedvező keretfeltételek megteremtése révén kézzelfogható előnyökhöz juttassák a polgárokat, valamint élénkítően hassanak a foglalkoztatásra, a növekedésre és a beruházásokra, miközben az energiaunió mind az öt dimenziójához hozzájárulnak. Az intézkedéscsomagban a következő három téma különös figyelmet kap: az energiahatékonyság előtérbe állítása, az EU globális vezető szerepe a megújuló energiaforrások területén, valamint az energiafogyasztók számára biztosított méltányosság.

Mind az Európai Tanács², mind az Európai Parlament³ számtalanszor felhívta a figyelmet arra, hogy a megfizethető energiaáraknak, a stabil energiaellátásnak és a megújuló energiaforrásokkal költséghatékony módon, nagy mennyiségben termelt villamos energia integrációjának és fejlesztésének záloga a jól működő, integrált energiapiac. Az EU gazdasági növekedése és fogyasztóinak jóléte szempontjából meghatározó, hogy az árak versenyképesek legyenek, ezért ennek biztosítása az uniós energiapolitika lényegi elemét képezi. A villamosenergia-piac jelenlegi szerkezete a 2009-ben elfogadott harmadik energiaügyi csomag⁴ szabályait követi. Ezeket a szabályokat utólag a piaci visszaélések elleni

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak: „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előrettekintő éghajlat-politika keretstratégiája”, COM(2015) 080 final.

² A Tanács (Közlekedés, Távközlés és Energiaügy) 2015. november 26-i 3429. ülésének eredménye, 4632/15; valamint a Tanács (Közlekedés, Távközlés és Energiaügy) 2016. június 6-i 3472. ülésének eredménye, 9736/16.

³ Az Európai Parlament állásfoglalása (2016. szeptember 13.): „Útban az energiapiac újratervezése felé” (P8_TA(2016) 0333).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55–93. o., a továbbiakban: villamosenergia-irányelv); az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15–35. o., a továbbiakban: villamosenergia-rendelet); az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete (2009. július 13.) az

jogszabályokkal⁵, valamint a villamosenergia-kereskedelemre és a hálózatüzemeltetési szabályokra vonatkozó végrehajtási jogszabályokkal egészítették ki⁶. Az EU belső energiapiaca jól megalapozott elveken nyugszik. Ilyen elv például, hogy a harmadik felek számára hozzáférést kell biztosítani a villamosenergia-hálózatokhoz, a fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy szabadon válasszanak az energiaellátók között, a szétválasztásról szigorú szabályokkal kell gondoskodni, a határokon átnyúló kereskedelem akadályait fel kell számolni, a piacfelügyeletet független energiaszabályozóknak kell ellátni, valamint az is, hogy a szabályozók és a hálózatüzemeltetők az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségén (ACER) és az átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatán (ENTSO) belül uniós szinten együttműködjenek.

A harmadik energiaügyi csomag a fogyasztók számára érezhető előrelépést hozott. Javult az európai villamosenergia-piacok likviditása, és nagymértékben felélénkült a határokon átnyúló kereskedelem. Sok tagállamban a fogyasztók most már nagyobb kínálatból választhatnak. A különösen a nagykereskedelmi piacokon fokozódó versenynek köszönhetően sikerült a nagykereskedelmi árakat visszafogni. A fogyasztók energiapiacokon elfoglalt pozíciója egyértelműen megerősödött, ami a harmadik energiaügyi csomaggal bevezetett új fogyasztói jogoknak tulajdonítható.

Az új fejlemények az európai villamosenergia-piacok gyökeres átalakulásához vezettek. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia aránya meredeken nő. E tendencia folytatódni fog, hiszen az ez irányba való elmozdulás előfeltétele az éghajlatváltozással kapcsolatban a Párizsi Megállapodás keretében vállalt uniós kötelezettségek teljesítésének. A természeténél fogva változékonyabb és kevésbé jól előrejelezhető mennyiségű megújuló energiaforrásokból a hagyományosnál kevésbé központosított módon előállított villamos energia térnyerése miatt a piac rugalmasabbá válik, és emiatt kiigazításra szorulnak a piacra és a hálózatüzemeltetésre vonatkozó szabályok is. Ezzel egyidejűleg a többnyire koordináció nélkül végzett állami beavatkozások eredményeként torzult a nagykereskedelmi villamosenergia-piac, ami érzékenyen érintette a beruházásokat és a nemzetközi

Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról (HL L 211., 2009.8.14., 1–14. o., a továbbiakban: ACER-rendelet).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1–16. o.); a Bizottság 1348/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. december 17.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról (HL L 363., 2014.12.18., 121–142. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1–16. o.); a Bizottság 543/2013/EU rendelete (2013. június 14.) a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1–12. o.); a Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.); a Bizottság (EU) 2016/631 rendelete (2016. április 14.) a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 112., 2016.4.27., 1–68. o.); a Bizottság (EU) 2016/1388 rendelete (2016. augusztus 17.) a felhasználók csatlakozására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 223., 2016.8.18., 10–54. o.); a Bizottság (EU) 2016/1447 rendelete (2016. augusztus 26.) a nagyfeszültségű egyenáramú rendszerek és az egyenáram-csatlakozási erőműparkok hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 241., 2016.9.8., 1–65. o.); a Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42–68. o.); valamint a tagállamok által már jóváhagyott, tehát röviddel az elfogadás előtt álló további útmutatók és üzemi és kereskedelmi szabályzatok.

kereskedelmet is⁷. Komoly változások mennek végbe a technológia terén is. A villamos energia kereskedelme már csaknem Európa egészében az energiatőzsdék és az átvitelrendszer-üzemeltetők (TSO-k) által közösen létrehozott, ún. piac-összekapcsolásokon keresztül folyik. A digitalizációnak és az internetalapú fogyasztásmérési és kereskedelmi megoldások gyors fejlődésének köszönhetően ma már nemcsak az ágazat, hanem a vállalkozások, sőt a háztartások is képesek energia-előállításra és -tárolásra, és az ún. „felhasználóoldali válaszon” alapuló megoldások révén részt tudnak venni a villamosenergia-piacokon. A következő évtized villamosenergia-piacát változatosabb és decentralizáltabb villamosenergia-termelés, a tagállamok egymásrautaltságának fokozódása, valamint olyan új technológiai lehetőségek fogják jellemezni, amelyeknek köszönhetően a fogyasztók csökkenthetik számláikat, és a felhasználóoldali válasz, a saját termelésű energia fogyasztása vagy tárolása révén a villamosenergia-piacok aktív szereplőivé válhatnak.

A villamosenergia-piac szerkezetének átalakítására vonatkozó ezen kezdeményezésnek tehát az a célja, hogy a jelenlegi piaci szabályokat hozzáigazítsa az új piaci viszonyokhoz, lehetővé téve, hogy a villamos energia az árakon keresztül közvetített torzulásmentes jelzésekre reagálva akadálytalanul mozoghasson, tehát kellő időben eljuthasson oda, ahol a legnagyobb szükség van rá. Ezzel bővülnének a fogyasztók lehetőségei, a társadalom a lehető legnagyobb mértékben kihasználhatná a határokon átnyúló verseny jótékony hatásait, és mindez a megfelelő jelzésekkel ösztönzőleg hatna az energiarendszerünk dekarbonizációjához szükséges beruházásokra is. A kezdeményezés továbbá kiemelt szerepet biztosít az energiahatékony megoldásoknak, és hozzá kíván járulni ahhoz is, hogy az EU világelső legyen a megújuló energiaforrásokból származó energiatermelésben, ami célravezető a munkahelyteremtésre, valamint a növekedés és a beruházások fellendítésére irányuló uniós célkitűzés elérése szempontjából is.

A piaci szabályok kiigazítása

A jelenlegi piaci szabályok az elmúlt tíz évben leginkább használatos energiatermelési technológiákon alapulnak, vagyis központosított, nagy léptékű, fosszilis tüzelőanyagokat hasznosító erőműveket magában foglaló termelési módszereken, amelyek a fogyasztók számára csupán korlátozott részvételi lehetőséget biztosítottak. Mivel a megújuló energiaforrásokból előállított, természeténél fogva ingadozó villamos energia egyre nagyobb szerepet fog játszani a jövő energiaszerkezetében, és a fogyasztók számára lehetővé kell tenni a piaci részvételt, változtatni kell a szabályokon. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia piaci integrációjához kulcsfontosságúak az ily módon előállított energiával folytatott kereskedelmet lehetővé tévő, rövid határidős villamosenergia-piacok. Ennek az oka abban keresendő, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia mennyiségének pontos előrejelzése (a bizonytalan időjárási viszonyok miatt) többnyire csak röviddel a tényleges energiatermelés előtt lehetséges. Ahhoz, hogy a megújuló energiaforrásokból villamos energiát termelők méltányos feltételekkel tudják az energiát eladni, olyan piacok létrehozására van szükség, amelyeken elég a tényleges szállítás előtt csupán rövid idővel megjelenni (ezek az úgynevezett „napon belüli” vagy „kiegyenlítő” piacok) – ez mellesleg a piacok likviditását is javítaná. A rövid határidős piacok új üzleti lehetőségeket kínálnak a nagy energiaigény, de alacsony megújulóenergia-termelés esetén energiatartalék-képzési megoldásokat nyújtó piaci szereplőknek. E megoldások közé tartozik az is, hogy a fogyasztók átütemezhetik az energiaigényüket (ez az ún. „felhasználóoldali válasz”), és szorosan ehhez

⁷ Lásd „A villamos energia belső piacának megteremtése és az állami beavatkozások optimális hozzájárulása” című bizottsági közleményt, C(2013) 7243, 2013.11.5.

kapcsolódnak a tárolásrendszer-üzemeltetők és a rugalmas termelők. Míg a kisebb régiókban az ingadozó energiamennyiség kezelése igen költséges lehet, a váltakozó mennyiségű termelés nagyobb területeken való aggregálása révén a fogyasztók sokat spórolhatnak. Integrált rövid határidős piacokban azonban továbbra is hiány van.

Az aktuális piaci berendezkedés hiányosságai miatt az energiaágazat kevésbé vonzó az új beruházások számára. Egy megfelelően összekapcsolt, piaci alapú energiarendszer, amelyen az árak a piac jelzéseit követve alakulnak, ösztönzőleg hatna az energiatermeléshez és -továbbításhoz szükséges beruházásokra, és biztosítaná, hogy ott kerüljön rájuk sor, ahol ezekre a piacon legnagyobb az igény, ami egyúttal minimálisra csökkentené az állami beruházások szükségességét.

A tagállami szintű piaci szabályozások (pl. árplafonok) és az állami beavatkozások jelenleg megakadályozzák, hogy az árak kövessék azokat a helyzeteket, amikor kevés villamos energia áll rendelkezésre. Ráadásul a jól-rosszul kialakított árzőnák nem mindig azt tükrözik, hogy hol van kevés energia, hanem, hogy hol húzódnak a politikai határok. Most azonban a piac újraszervezése során az országhatárok helyett a hálózati hiányosságok és a keresleti központok kapnak hangsúlyt. Ezzel az a cél, hogy javuljanak az árjelzések, és a beruházások azokra a területekre összpontosuljanak, ahol ezekre a legnagyobb szükség van. Az árjelzéseknek köszönhetően a rugalmas energiaforrások (ideértve a felhasználóoldali választ és az energiatárolást is) megfelelő ellentételezése is lehetséges lesz, mivel az ezen energiaforrások után fizetett díjak rövidebb időszakokon alapulnak (gondoljunk például a csak a csúcsidőszakban üzemeltetett modern gázerőművekre, vagy az ipari kereslet csúcsüzem vagy a rendszer kivételes terhelése esetén való csökkentésére). A jól működő árjelzések a meglévő termelőlétesítmények hatékony teherelosztását is biztosítják. Az árképzést torzító hatályos jogszabályok (pl. a bizonyos létesítmények által termelt energia elsőbbségi átvételére vonatkozó szabályok) felülvizsgálata ezért döntő fontosságú a keresleti oldal rugalmasságának aktivizálása és teljes mértékű kihasználása szempontjából.

A fogyasztók az energiaunió középpontjában

Amennyiben sikerül az ipari, kereskedelmi és lakossági fogyasztókat teljes mértékben integrálni az energiarendszerbe, tetemes megtakarításokra lesz lehetőség az energiatartalékképzés terén, amelynek költségeit egyébként a fogyasztóknak kellene megfizetniük. Így azonban még profitálhatnak is az áringadozásokból, és pénzt kereshetnek a piacon való részvétellel. A fogyasztók aktivizálása ezért előfeltétele az energetikai átállás sikeres és költséghatékony lebonyolításának.

Az energiaunió egyik legfontosabb vállalása, hogy megerősítse a fogyasztók helyzetét. A jelenlegi piaci szabályok azonban gyakran megakadályozzák, hogy a fogyasztók élhessenek az új lehetőségekkel. Noha termelhetnek és tárolhatnak villamos energiát, és energiafogyasztásukat könnyebben befolyásolni tudják, mint valaha, a kiskereskedelmi piac jelenlegi szerkezete nem engedi, hogy teljes mértékben kihasználják az említett előnyöket.

A legtöbb tagállamban a végső fogyasztók semmilyen vagy csak elhanyagolható mértékű ösztönzést kapnak arra, hogy a piaci árváltozások nyomán változtassanak energiafogyasztásukon, mivel a valós idejű árjelzések nem jutnak el hozzájuk. A piac szerkezetének átalakítására vonatkozó csomag most lehetőséget nyújt a fent említett vállalat teljesítésére. Az átláthatóbb, valós idejű árjelzések ösztönzőleg hatnak a fogyasztók piaci részvételére (akár egyéni, akár összesített szinten), és rugalmasabbá teszik a villamosenergiarendszert, elősegítve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energia integrációját. A technológiai fejlesztéseknek köszönhetően egyfelől a háztartások is rengeteg energiát megtakaríthatnak, másfelől a készülékek és rendszerek, úgymint az intelligens háztartási

gépek, az elektromos járművek, a villanyfűtés, a szigetelt épületek légkondicionáló berendezései és hőszivattyúi, valamint a távfűtés és -hűtés automatikusan alkalmazkodni tudnak az áringadozásokhoz, és rendszerszinten jelentős szerepet játszva, rugalmasan tudnak kapcsolódni a villamosenergia-hálózatba. Ahhoz, hogy a fogyasztók anyagilag is jól járjanak, fontos, hogy jól működő, intelligens rendszerekhez legyen hozzáférésük, valamint olyan villamosenergia-szolgáltatási szerződéseket kössenek velük, amelyek az azonnali piaccal összekapcsolt dinamikus árakat garantálnak. Amellett, hogy a fogyasztók az árjelzések függvényében befolyásolják energiafogyasztásukat, új keresletoldali szolgáltatások is kialakulóban vannak: bizonyos új piaci szereplők vállalják, hogy kezelik meghatározott számú fogyasztó villamosenergia-fogyasztását, kiket rugalmasságukért kompenzálnak. Noha ezeket a szolgáltatásokat a hatályos uniós jogszabályok jelenleg is támogatják, a gyakorlati tapasztalatok szerint a hatályos rendelkezések nem elég hatékonyak ahhoz, hogy megszüntessék a szóban forgó szolgáltatók piacra jutását gátló elsődleges piaci akadályokat. Az ilyen jellegű új szolgáltatások jobb elterjedése érdekében meg kell erősíteni az idevágó rendelkezéseket.

Sok tagállamban a villamosenergia-árak egyáltalán nem követik a keresletet és a kínálatot, hanem hatósági szabályozás tárgyát képezik. Az árszabályozás visszafoghatja a hatékony verseny kialakulását, a beruházók kedvét szegheti és megakadályozhatja az új szereplők piacra jutását. A Bizottság ezért az energiaunióra vonatkozó keretstratégiájában⁸ vállalta, hogy fokozatosan megszünteti a költségeket nem fedező szinten leszabályozott árakat, és arra biztatja a tagállamokat, hogy ütemtervet készítsenek az összes szabályozott ár eltörlésére. A piaci szerkezetátalakítás egyik célja, hogy az ellátási árakat – néhány indokolt kivételtől eltekintve – semmiféle állami beavatkozás ne befolyásolja.

A rohamosan csökkenő technológiai költségeknek köszönhetően egyre több fogyasztó engedheti meg magának, hogy háztetőre szerelhető szolárpanelekkal és napelemekkel csökkentse energiaszámláját. A saját célú energiatermelést azonban még mindig megnehezíti, hogy nincsenek közös szabályok az úgynevezett „termelő-fogyasztók” számára. Ezeket az akadályokat a megfelelő szabályokkal el lehetne hárítani, pl. a fogyasztók arra irányuló jogainak garantálásával, hogy saját felhasználásra energiát termelhessenek és a felesleget térítés ellenében betáplálhassák a hálózatba, az egész rendszer szintjén jelentkező költségeket és hasznokat is figyelembe véve (pl. megfelelő hozzájárulás a hálózatfenntartási költségekhez).

A helyi energiaközösségek kialakítása jó módszer lehet az energia közösségi szinten történő kezelésére: e közösségek vagy közvetlenül maguk használják fel a termelt villamos energiát, vagy (táv)fűtésre és -hűtésre fordítják, függetlenül attól, hogy csatlakoznak-e az elosztóhálózathoz. E kezdeményezések akadály nélküli kibontakozásához a tagállamoknak e tevékenységeket lehetővé tévő, megfelelő jogi keretrendszereket kell létrehozniuk a piaci szerkezetátalakítás keretében.

Jelenleg a villamos energiát termelő, ingadozó jellegű megújuló energiaforrások több mint 90 %-a csatlakoztatva van az elosztóhálózathoz. A helyi termelés integrációját követően a háztartási fogyasztók által fizetendő hálózati díjak ennek megfelelően megugrottak. Ezzel egyidejűleg a hálózat kiterjesztése és a megújuló energiák terén történő beruházások finanszírozásához szükséges adók és járulékok mértéke is drámaian nőtt. A piac szerkezetátalakítása és a megújulóenergia-irányelv felülvizsgálata jó alkalom e problémák

⁸ Lásd „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiája” című bizottsági közleményt, COM(2015) 080.

megoldására, amelyek adott esetben bizonyos háztartási fogyasztókat aránytalan mértékben sújtanak.

Ha az elosztórendszer-üzemeltetők (DSO-k) az ingadozó mennyiségű termeléssel kapcsolatos kihívásokat legalább részben helyi szinten kezelhetnék (pl. ha maguk gazdálkodhatnának a rugalmas helyi energiaforrásokkal), már jelentősen csökkennének a hálózati költségek. Mivel azonban a DSO-k gyakran vertikálisan integrált, az ellátási üzletágban is tevékenykedő vállalatok részét képezik, szabályozói szinten kell gondoskodni azokról a biztosítékokról, amelyek garantálják semlegességüket új funkcióikban is, pl. ami az adatgazdálkodást vagy a rugalmas forrásoknak a helyi szűk keresztmetszetek feloldására való használatát illeti.

A verseny felélénkítésének és a fogyasztói szerepvállalás ösztönzésének másik fontos eszköze az információk átláthatósága. A Bizottság által korábban végzett konzultációk és tanulmányok tanúsága szerint a fogyasztók nehezményezik, hogy a villamosenergia-piacokkal kapcsolatos információk nem transzparenssek, ami megnehezíti a verseny jelentette előnyökből való profitálást és a piacokon való aktív részvételt. Úgy vélik, hogy nincsen birtokukban elég információ sem más ellátókról, sem az új energetikai szolgáltatásokról, és arra panaszkodnak, hogy túl bonyolultak az ajánlatok és a szolgáltatóváltási eljárások is. A reform az adatvédelemről is gondoskodni fog, tekintettel az új technológiák (különösen az intelligens fogyasztásmérés) fokozott használata nyomán nagy kereskedelmi értéket képező energiaadatok létrejöttére.

Amikor arról van szó, hogy a fogyasztók legyenek az energiapiac középpontjában, a piaci szerkezetátalakításban nagy hangsúlyt kell kapnia annak a kérdésnek is, hogy miként lehet a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő társadalmi csoportok védelmét biztosítani, és megakadályozni, hogy még több legyen az energiaszegény háztartás. Mivel az energiaszegénység egyre nagyobb méreteket ölt, és még nem világos, hogy mily módon lehet a fogyasztók kiszolgáltatottságát és energiaszegénységét csökkenteni, a piac szerkezetátalakítására irányuló javaslat előírja, hogy a tagállamok megfelelő módon és rendszeresen nyomon kövessék az energiaszegénység alakulását uniós szinten meghatározott elvek alapján. Az általánosságban az energiahatékonyságról szóló, valamint az épületek energiahatékonyságáról szóló felülvizsgált irányelvek további intézkedéseket tartalmaznak az energiaszegénység problémájának leküzdésére.

A villamosenergia-ellátás biztonsága

A villamosenergia-ellátás biztonsága a villamos energiától és az internetalapú rendszerektől nagyban függő modern társadalmakban létfontosságú. Fel kell tehát mérni, hogy az európai villamosenergia-rendszer képes-e olyan mennyiségű termelést és rugalmasságot biztosítani, hogy a villamosenergia-ellátás mindig megbízható legyen (az energiaforrások megfelelősége). Az energiaellátás biztonságáról való gondoskodás nem csupán nemzeti kötelezettség, hanem az európai energiapolitikának is fontos pillére⁹. Ennek az oka abban rejlik, hogy az ellátás biztonságát teljesen összekapcsolt és szinkronizált hálózattal a jól működő piacokon sokkal hatékonyabban és versenyképesebben meg lehet szervezni, mint tisztán nemzeti alapon. Az egyes tagállamok hálózati stabilitása sokszor nagyban a szomszéd országokból érkező villamosenergia-áramlásokon és a potenciális energiaellátás-biztonsági problémákon múlik, ezért rendszerint regionális hatással bír. A nemzeti szintű energiatermelési problémákat a leghatékonyabb módon tehát regionális szinten lehet megoldani, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy más országok termelési feleslegeit hasznosítsák. Ezért ahhoz, hogy a villamosenergia-piacok integrációját és a más országokból esetlegesen érkező energiát is figyelembe véve reális képet kapjunk az energiatermelés terén fennálló szükségletekről,

⁹ Lásd az EUMSZ 194. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

közösen megállapított módszertanon alapuló, koordinált európai megfelelőségi értékelést kell bevezetni. Ha a koordinált megfelelőségi értékelésből az derül ki, hogy bizonyos országokban vagy régiókban kapacitásmechanizmusokra van szükség, ezeket úgy kell kialakítani, hogy minimálisra csökkentsék a belső piaci torzulásokat. A határokon átnyúló kereskedelmet érő torzulások lehető legkisebbre csökkentése, a felhasználóoldali válasz optimális alkalmazása és a dekarbonizációt érintő hatások mérséklése érdekében ezért egyértelmű és átlátható kritériumokat kell meghatározni, elkerülendő azt a kockázatot, hogy a nemzeti kapacitásmechanizmusok széttagoltsága miatt a piac működését gátló és a versenyt visszafogó újabb akadályok alakuljanak ki¹⁰.

A regionális együttműködés szorosabbra fűzése

Az, amilyen szorosan a közös transzeurópai hálózaton keresztül az uniós tagállamok összekapcsolódnak, egészen egyedülálló a világon, és az energetikai átállás hatékony lebonyolítása során is hatalmas előny. A más tagállamok termelési és keresleti forrásainak használatára irányuló lehetőség nélkül az energetikai átállás fogyasztók által viselt költségei sokkal nagyobbak lennének. Ma a határokon átnyúló rendszerüzemeltetés sokkal inkább a kölcsönös egymásrautaltságon alapul, mint a múltban. Ez a változó mennyiségű és decentralizált energiatermelés megnövekedésének, a szorosabb piaci integrációnak és különösen a lerövidült piaci időintervallumoknak tulajdonítható. Az egymásrautaltság abban is megmutatkozik, hogy a szabályozók vagy a hálózatüzemeltetők tagállami szintű intézkedései közvetlen hatást gyakorolhatnak más tagállamokra. A tapasztalatok szerint a nemzeti szinten hozott, összehangolatlan döntések az európai fogyasztóknak jelentős költségeket okozhatnak.

Például az, hogy néhány rendszerösszekötőt – többnyire a koordinálatlan nemzeti korlátozások miatt – csak kapacitásának 25 %-áig használnak, és a tagállamok mind a mai napig képtelenek voltak megfelelő árzónák kialakítására, jól szemlélteti, hogy a TSO-k és a szabályozó szervek közötti koordinációt fokozni kell. A TSO-k, a szabályozó szervek és a kormányok közötti önkéntes, illetve kötelező alapon történő kooperáció sikeres példái mind azt bizonyítják, hogy a regionális együttműködéssel javítható a piac működése, és nagyban csökkenthetők a költségek. Bizonyos területeken, pl. az EU egészére kiterjedő piac-összekapcsolási mechanizmus terén már kötelező a TSO-k együttműködése. A többségi szavazás rendszere néhány kérdéssel kapcsolatban igen sikeresnek mutatkozott azokon a területeken, ahol az önkéntes együttműködés (amelyben minden TSO-nak vétőjoga van) nem bizonyult elég hatásosnak a regionális problémák megoldásában. E pozitív példa alapján célszerűnek tűnik a szabályozási keretrendszer további területein is kötelezővé tenni az együttműködést. A TSO-k a regionális operatív központokon belül határozhatnának azokról a kérdésekről, amelyek esetében a széttagolt és össze nem hangolt nemzeti szintű intézkedések kedvezőtlenül hatnának a piacra és a fogyasztókra (pl. a rendszer-üzemeltetés, a rendszerösszekötők kapacitásának kiszámítása, az energiaellátás biztonsága és a kockázatokra való felkészülés terén).

A szabályozói felügyelet hozzáigazítása a regionális piacokhoz

Indokoltnak tűnik a szabályozói felügyeletet is hozzáigazítani az újonnan kialakult piaci viszonyokhoz. Jelenleg az összes fő szabályozói döntést nemzeti szabályozó szervek hozzák meg, még akkor is, amikor közös regionális megoldásra lenne szükség. Míg az ACER sikerrel ellátja azt a feladatát, hogy fórumot biztosít a különféle érdekeket képviselő nemzeti

¹⁰ Lásd ebben az összefüggésben a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot, mely a villamosenergia-válsághelyzetek kezelésével kapcsolatos ellátásbiztonsági kockázatokkal foglalkozik.

szabályozó szervek koordinációjának, fő feladatköre aktuálisan a koordinációra, a tanácsadásra és a nyomkövetési tevékenységre szorítkozik. Jóllehet a piaci szereplők határokon átnyúló viszonylatban egyre elmélyítik az együttműködést, és a hálózatüzemeltetést és a villamosenergia-kereskedelmet illetően bizonyos ügyekben minősített többséggel döntenek regionális vagy akár uniós szinten is¹¹, e regionális döntéshozatali eljárásoknak szabályozói szinten nincsen megfelelőjük. A szabályozói felügyelet ezért továbbra is széttagolt, ami egymásnak ellentmondó határozatok elfogadásához és indokolatlan időbeli csúszásokhoz vezethet. Ha az ACER nagyobb jogosultságot kapna a koordinált regionális döntést kívánó, határokon átnyúló kérdések rendezésében, gyorsabbá és hatékonyabbá válhatna a több országot érintő kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatal. A szóban forgó kérdésekről az ACER keretében többségi szavazással döntő nemzeti szabályozó szervek továbbra is teljes jogú résztvevői maradnának a folyamatnak.

Indokoltnak tűnik továbbá a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (ENTSO-E) szerepének pontosítása is, hogy jobban el tudja látni koordinációs feladatát, és átláthatóbbá váljanak döntéshozatali eljárásai.

Szövegbeli pontosítások

Végezetül a villamosenergia-rendelet, az ACER-rendelet és a villamosenergia-irányelv átdolgozása arra is alkalmat nyújt, hogy a hatályos jogszabályok némelyikén – a rendelkezések érdemi változtatása nélkül – szerkesztési pontosításokat, illetve szerkezeti átalakításokat végezzünk annak érdekében, hogy a három jogi aktus meglehetősen technikai jellegű szabályai érthetőbbé váljanak.

• Összhang a szabályozási terület más rendelkezéseivel és egyéb idevágó javaslatokkal

A villamosenergia-piac szerkezetének átalakítására vonatkozó kezdeményezés szorosan kapcsolódik az energiával és az éghajlattal összefüggő, párhuzamosan előterjesztett egyéb jogalkotási javaslatokhoz. Főként azok a kezdeményezések tartoznak ide, amelyek Európa energiahatékonyabbá tételére irányulnak, ezenkívül a megújuló energiaforrásokra vonatkozó csomag, valamint az energiaunió irányítási és jelentéstételi mechanizmusaival foglalkozó átfogó kezdeményezés. Mindezen kezdeményezések a versenyképes, biztonságos és fenntartható energiaunió megvalósításához szükséges intézkedéseket hivatottak végrehajtani. A számos jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésből álló különféle kezdeményezések egy csomagba foglalásával az a cél, hogy a különféle, de szorosan összefüggő szakpolitikai javaslatok a lehető legnagyobb mértékben koherensek legyenek.

Noha a jelenlegi javaslat magvát a piaci szabályok oly módon történő aktualizálása alkotja, hogy a tiszta energiára való áttérés gazdaságilag jövedelmező legyen, e rendelkezések az EU tágabb éghajlat- és energiapolitikai keretrendszerébe is illeszkednek. A kapcsolódási pontokat a Bizottság által végzett hatásvizsgálat¹² részletesebben is bemutatja.

A javaslat szorosan kapcsolódik a megújuló energiaforrásokkal összefüggésben 2030-ra kitűzött cél eléréséhez megfelelő keretet biztosító, felülvizsgált megújulóenergia-irányelvhez, mivel a megújuló energiaforrások támogatási rendszereivel kapcsolatos elveket is megfogalmaz a céllal, hogy e rendszerek – amennyiben a tagállamok fenn kívánják

¹¹ Lásd pl. a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet 9. cikkét (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.).

¹² [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

ezeket tartani –, piaciorientáltabbak és költséghatékonyabbak legyenek, területi hatályuk pedig regionális szintre korlátozódjon. A megújuló energiaforrások piaci integrációjával kapcsolatos intézkedések, így pl. a teherelosztásra és a saját termelésű energia fogyasztására vonatkozó rendelkezések és egyéb piacrajutási szabályok, melyeket korábban a megújulóenergia-irányelv tartalmazott, a villamosenergia-rendeletben és a villamosenergia-irányelvben kaptak helyet.

Az energiaunió irányításáról szóló rendeletjavaslat a tervezésre és jelentéstételre vonatkozó tagállami kötelezettségek észszerűbbé tételével hozzájárul a politikai koherencia biztosításához, azzal a céllal, hogy hatékonyabban támogassa az uniós szinten kitűzött energia- és éghajlat-politikai célok elérését. Új tervezési, jelentéstételi és nyomonkövetési eszköz gyanánt betekintést nyújt abba is, hogy hol tart egy-egy tagállam a jelen jogi aktusok által bevezetett, egész Európára vonatkozó piaci követelmények végrehajtásában.

A villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló rendeletjavaslat kiegészíti a jelen javaslatot: főként a villamosenergia-válsághelyzetek kezelése és a villamosenergia-rendszert rövid távon érintő kockázatok megelőzése érdekében hozott állami intézkedésekre összpontosít.

A mostani javaslat szorosan követi a Bizottság energiaforrásokkal kapcsolatban kialakított versenypolitikáját. Magában foglalja a kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatban végzett ágazati vizsgálat eredményeit, és teljes összhangot biztosít a energiatermelés terén nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatos politika végrehajtásával.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiájában” meghatározott, az energiaunióval kapcsolatban kitűzött kulcsfontosságú célok végrehajtására irányul. Mint már kifejtettük, a jogalkotási csomag részletekbe menően össze van hangolva azzal a globális szintű kötelezettségvállalással is, amelyet az EU az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelősek 21. konferenciáján (COP21) Párizsban született megállapodás ambiciózus éghajlat-politikai célkitűzéseivel kapcsolatban tett. A jelen javaslat és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatára irányuló, 2015 júliusában előterjesztett javaslat megerősítik és kiegészítik egymást.

Mindemellett pedig, mivel a villamosenergia-piac szerkezetének felülvizsgálata az európai energiapiac versenyképesebbé tételére és az új energiatechnológiák piacra juttatására irányul, a javaslat egyben hozzájárul az EU munkahelyteremtési és növekedési céljainak megvalósításához is. Az új technológiák előtt nyitva álló piaci lehetőségek bővítésével a javaslat segítene számos olyan szolgáltatás és termék elterjesztésében, amelyek az európai vállalkozásokat lépéselőnyhöz juttatnák a tiszta energiákra való globális áttérés folyamatában.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javasolt intézkedések jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 194. cikke, amely pontosan meghatározza, hogy milyen hatáskörökkel bír az EU az energiapolitika terén, és meg is szilárdítja azokat. Az EUMSZ 194. cikke szerint az Unió energiapolitikájának céljai a következők: az energiapiac működésének biztosítása, az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül, az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása; valamint az energiahálózatok összekapcsolásának előmozdítása.

A jelen kezdeményezés egyszersmind egy sor olyan, egymással összefüggő jogalkotási aktusra is épít, amelyeket az utóbbi két évtized során fogadtak el, illetve aktualizáltak. Az EU a belső energiapiac megteremtése érdekében 1996 és 2009 között három egymást követő jogalkotási csomagot is elfogadott, melyek átfogó célja a piacok integrálása, valamint a nemzeti villamosenergia- és gázpiacok liberalizációja volt. E rendelkezések számtalan szempontot figyelembe vesznek; hogy csak néhányat említsünk: piacra jutás, átláthatóság, fogyasztói jogok, a szabályozó szervek függetlensége stb.

A hatályos jogszabályokat és az energiapiac fokozódó integrációjának általános tendenciáját szem előtt tartva, e kezdeményezést azon jelenleg is folyamatban lévő munka részeként kell értelmezni, melynek célja az európai energiapiacok integrációja és hatékony működése.

A fellépés időszerűségét továbbá az is indokolja, hogy a közelmúltban az európai energiapiac kiteljesítése érdekében mind az Európai Tanács¹³, mind az Európai Parlament uniós szintű intézkedéseket szorgalmazott.

• Szubszidiaritás

A villamosenergia-piacokról szóló rendelet, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv, valamint az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló rendelet rendelkezéseinek javasolt módosításaira az integrált uniós energiapiac megvalósítása érdekében van szükség, mely célt nemzeti szinten nem lehetne ugyanilyen hatékonysággal elérni. Amint azt az átdolgozási jogi aktusok értékelése részletesen is leírja¹⁴, az egymástól elszigetelt tagállami megközelítések miatt a belső energiapiac megvalósítása késedelmet szenvedett, az optimálistól elmaradó vagy ellentmondásos szabályozói intézkedések láttak napvilágot, az állami beavatkozások felesleges megismétlésére került sor, és a piaci hiányosságokat csak késve sikerült korrigálni. Amikor olyan kérdésekről van szó, mint az energiakereskedelem, a közös hálózat üzemeltetése és a termékszabványosítás, szétagolt tagállami szabályokat követve lehetetlen lenne a mindenki számára versenyképes és fenntartható módon energiát biztosító belső energiapiac megteremtése.

Az EU villamosenergia-piacainak egyre nagyobb mértékű összekapcsoltsága a nemzeti szereplők szorosabb együttműködését kívánja. A villamosenergia-ágazatot érintő nemzeti szakpolitikai beavatkozások a tagállamok energiaellátásbeli kölcsönös egymásrautaltsága és a hálózati összeköttetések miatt közvetlen hatást gyakorolnak a szomszéd országokra is. A hálózat stabilitásának és hatékony működésének biztosítása pusztán tagállami szinten egyre bonyolultabb feladat, mert a határokon átnyúló kereskedelem felélénkülése, a decentralizált energiatermelés elterjedése és a fogyasztói részvétel fokozódása mind a továbbgyűrűző hatások felerősödésének irányába hatnak. Egyedül egyik ország sem képes hatékony intézkedések meghozatalára – az egyoldalú fellépések következményei pedig mára még hangsúlyosabbá váltak. Ez az általános meglátás a jelenlegi javaslattal bevezetett intézkedések mindegyikére érvényes, függetlenül attól, hogy mi azok tárgya: az energiakereskedelem, a hálózatüzemeltetés vagy a fogyasztói részvétel hatékonyabbá tétele.

¹³ 2011 februárjában az Európai Tanács a belső energiapiac kiteljesítésének célját 2014-re tűzte ki, az összekapcsoltság továbbfejlesztése terén bizonyos tagállamok hálózattól való elszigeteltségének megszüntetésére pedig a 2015-öt szabta meg. 2016 júniusában az Európai Tanács az energia terén is egységes piaci stratégia kialakítását kérte, valamint azt, hogy a Bizottság cselekvési terveket terjesszen elő, melyek végrehajtási határidejeként 2018-at jelölte meg.

¹⁴ [OP please add link to Impact assessment – evaluation part].

Mivel a koordinált döntést kívánó közös regionális kérdések más tagállamokra gyakorolt gazdasági hatása számottevő, az eddigi tapasztalatok alapján a sok más területen már bevált önkéntes együttműködésről számos esetben bebizonyosodott, hogy nem alkalmas a tagállamok közötti jelentős elosztási hatásokkal járó, technikailag összetett konfliktusok kezelésére¹⁵. A meglévő önkéntes kezdeményezések, mint pl. az ötoldalú energiaügyi fórum, korlátozott területi hatályúak, mivel az EU villamosenergia-piacának csak egy részét fedik le, és nem feltétlenül terjednek ki a fizikailag legszorosabban összekapcsolt országok mindegyikére.

Hogy konkrét példát említsünk, az elosztási díjszabás elveivel kapcsolatos koordinálatlan nemzeti szakpolitikák olyan mértékben eltorzítják a belső piacot, hogy a piaci részvételt illetően a decentralizált energiatermelésre vagy az energiátárolási szolgáltatásokra merőben különböző ösztönzők fognak hatni. Az új technológiák elterjedése és az energetikai szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelmének fellendülése miatt az uniós szintű fellépés jelentős hozzáadott értéket képvisel, hiszen valamennyi résztvevő számára egyenlő versenyfeltételeket és hatékonyabb piaci eredményeket biztosít.

Az ACER koordinációs feladatkörét hozzáigazították az energiapiacok új fejleményeihez: a szomszédos országokból érkező energiaáramlatok és az ingadozó mennyiségű, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mértékének megnövekedése miatt egyre nagyobb szükség van a koordinációra. A független nemzeti szabályozó hatóságok ugyan fontos szerepet töltenek be a saját országuk energiaágazatának szabályozói felügyeletében. Egy olyan rendszerben azonban, amelyben a tagállamok egymásrautaltsága mind a piaci ügyletek, mind a rendszer működése terén egyre fokozódik, a nemzeti határokon túlnyúló szabályozói felügyeletre van szükség. Az ACER-t éppen azért hozták létre, hogy ellássa a szabályozói felügyeletet a több mint két tagállamot érintő helyzetekben. Fő szerepe, amely a nemzeti szabályozó szervek munkájának koordinálásában áll, továbbra is megmarad; azokon a területeken viszont, amelyeken a széttagolt nemzeti döntéshozatal a határokon átnyúló kérdésekben belső piaci problémákat vagy ellentmondásokat eredményezne, némileg bővültek a hatásköreik. Például a regionális operatív központok létrehozása miatt, amiről a [COM(2016) 861/2 számon előterjesztett, átdolgozott villamosenergia-rendelet] rendelkezett, szupranacionális nyomon követésre van szükség, amit az ACER-nek kell végeznie, mivel a regionális operatív központok több tagállamra is kiterjednek. Az EU-szerte koordinált megfelelőségi értékelés [COM(2016) 861/2 számon előterjesztett, átdolgozott villamosenergia-rendelet] általi bevezetése hasonlóképpen azt igényli, hogy az idevágó módszertant és számításokat szabályozói szinten is jóváhagyják, amely feladatokkal – mivel a megfelelőségi értékeléseket több tagállam viszonylatában kell elvégezni – csakis az ACER-t lehet megbízni.

Noha az ACER feladatkörének bővítése a személyi állomány növelésével fog járni, a testület koordinációs szerepének köszönhetően a nemzeti hatóságoknak kevesebb lesz a munkája, tehát tagállami szinten közigazgatási források szabadulnak fel. A javasolt megközelítés a szabályozói eljárások észszerűsítésében áll (pl. közvetlen jóváhagyás az ACER által 28 külön jóváhagyás helyett). A módszerek koordinált kidolgozásával csökkenne a nemzeti hatóságok munkaterhe, és megelőzhető lenne az a többletmunka, amelyet az össze nem hangolt, tagállami szintű szabályozói intézkedések nyomán esetlegesen kialakuló problémák okoznának.

¹⁵ Lásd például a közép-európai szűk keresztmetszetek kezeléséről zajló vitát, amellyel kapcsolatban a piaci integráció az eltérő nemzeti érdekek miatt jelentős késedelmet szenvedett.

- **Arányosság**

A villamosenergia-rendeletben, a villamosenergia-irányelvben, valamint az ACER-rendeletben foglalt politikai döntések célja, hogy a villamosenergia-piac szerkezete igazodjon az egyre növekvő mértékű decentralizált energiatermeléshez és az aktuális technológiai fejlesztésekhez.

A javasolt reformok szigorúan azokra az intézkedésekre korlátozódnak, amelyek elengedhetetlenek a belső piacon szükséges haladás eléréséhez, és a lehető legtöbb hatáskört és feladatot meghagyják a tagállamoknál, a nemzeti szabályozó szerveknél és egyéb nemzeti szintű szereplőknél.

Ennélfogva a hatásvizsgálat azon szakpolitikai opciók egyikét sem részesítette előnyben, amelyek ennél messzebb menő harmonizációra irányultak volna, azaz egyetlen független európai energiaszabályozót vagy egyetlen integrált európai TSO-t vezettek volna be, vagy sokkal következetesebben megtiltottak volna mindennemű állami beavatkozást, semmiféle kivételt nem engedélyezve. Ehelyett a javaslatok olyan kiegyensúlyozott megoldásokra törekednek, amelyek a szabályozói tevékenység nemzeti hatályát csak abban az esetben korlátozzák, amikor a koordinált intézkedések egyértelműen előnyösebbek a fogyasztók számára.

Az elfogadott szakpolitikai opciók valamennyi energiatermelési technológia számára egyenlő versenyfeltételeket kívánnak teremteni, és ellensúlyozni próbálják a piac torzulásait annak érdekében, hogy a megújuló energiaforrások azonos eséllyel versenyezhesse az energiapiacra. Emellett valamennyi piaci szereplőnek pénzügyi felelősséget kell vállalnia a hálózati egyensúlyért. Azokat a tényezőket, amelyek akadályozzák a hálózati rugalmasságot biztosító szolgáltatásokat, így például a felhasználóoldali választ, kell iktatni. Az intézkedések célja ezenkívül, hogy a rövid határidős piacnak jobb legyen a likviditása, tehát az áringadozások megfelelően lekövessék, ha éppen energiaszűke áll fenn, és megfelelő ösztönzőket nyújtsanak a hálózati rugalmasság megőrzéséhez.

A tagállamoknak törekedniük kell a kiskereskedelmi szintű, általános érvényű árszabályozás fokozatos megszüntetésére is, kezdve a költség alatti árakkal. A kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztóknak átmeneti árszabályozással lehetne védelmet nyújtani. A verseny felélénkítése érdekében korlátozni kell a szerződésmegszüntetési díjak beszedését, hogy a fogyasztók könnyebben tudjanak szolgáltatót váltani. Ezenkívül magas szintű elvek fogják biztosítani, hogy az energiaszámlák egyértelműek és közérthetőek legyenek, és – az általános adatvédelmi rendelkezések hatályában tartása mellett – megkülönböztetésmentesen hozzá lehessen férni a fogyasztói adatokhoz.

Az intézményi kereteket hozzá kell igazítani a villamos energia határokon átnyúló kereskedelmének fejlődése és a piac fokozatos integrációja nyomán szükségessé váló szabályozói szintű koordinációhoz és az újabb feladatokhoz. Az ACER feladatköre bővülni fog, különösen az energiarendszer regionális üzemeltetésével kapcsolatban, de a nemzeti szabályozó szervek energiapiaci szabályozásban betöltött központi szerepe megmarad.

A javaslatot kísérő hatásvizsgálat az összes opciót körültekintő ellenőrzés alá vonta a tekintetben, hogy azok megfelelnek-e az arányosság követelményeinek. Idekívánczik az a megjegyzés, hogy a javasolt szakpolitikai intézkedések kompromisszumos megoldások az alulról jövő kezdeményezések és a fentről lefelé irányuló piacirányítás között. Az intézkedések az arányosság szellemében semmilyen módon nem veszik át azt a szerepet, amelyet a nemzeti kormányok, a nemzeti szabályozó szervek vagy a TSO-k számos kritikus fontosságú funkció ellátása terén betöltenek. Ehelyett inkább az a cél, hogy a nemzeti szabályozó szervek minél hatékonyabb megbeszéléseket tartsanak regionális szinten,

hivatalos vagy nem hivatalos keretek között, a villamosenergia-rendszer kezelésével kapcsolatos kérdések pontosan olyan szinten történő rendezésére, amely megfelel a probléma horderejének.

Anélkül, hogy az intézkedések egy az egyben a „teljes harmonizációs” megközelítést támogatnák, arra irányulnak, hogy valamennyi piaci szereplő számára egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek, különös tekintettel a nemzeti határokon túlmutató piaci lehetőségekre. Végezetül a szabályok és termékek bizonyos fokú szabványosítása is elengedhetetlennek mutatkozik ahhoz, hogy a villamos energiát hatékonyan lehessen értékesíteni határokon átnyúló viszonylatban is; ha az egymástól elszigetelve intézkedő tagállamoknak és szabályozó szerveknek kellene a hálózatüzemeltetéssel összefüggő döntéseket meghozni, az az elvárhatónál rosszabb piaci eredményekhez vezetne. A 2009. évi harmadik energiaügyi csomag óta a közös hálózat és a kereskedelmi szabályok (úgynevezett „üzemi és kereskedelmi szabályzatok” és „iránymutatások”) kialakításával és elfogadásával kapcsolatban szerzett közvetlen tapasztalatok azt mutatják, hogy egyértelműen pozitívum, ha a szabályozó szervek és a nemzeti hatóságok egy asztalhoz ülve közös szabályokról és módszerekről állapodnak meg, mind a magas szintű, mind a műszaki elvekkel kapcsolatban egyaránt.

A kis- és nagykereskedelmi piacok versenyképessége közötti különbség egyre nő; a kiskereskedelmi piacok mind a szolgáltatások, mind a fogyasztói oldalon jelentkező előnyök terén el vannak maradva. Az energiaszegénység, az átláthatóság, a fogyasztók rendelkezésére bocsátott információk egyértelműsége és az adatokhoz való hozzáférés nyomon követésével biztosított lesz, hogy a javasolt intézkedések ne korlátozzák indokolatlanul a nemzeti hatásköröket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javaslat a harmadik energiaügyi csomag részét képező legfontosabb jogi aktusokat hivatott módosítani. Ezek a villamosenergia-rendelet (714/2009/EK), a villamosenergia-irányelv (2009/72/EK), valamint az ACER-t létrehozó rendelet (713/2009/EK). Az említett jogi aktusok átdolgozása a jogi egyértelműség érdekében történik. Módosító jogi aktus elfogadása kevésbé lett volna alkalmas a számos új rendelkezés bevezetésére. A jogi aktus típusának megválasztása tehát azzal jár, hogy a már elfogadott és végrehajtott szabályokat felül kell vizsgálni – ez megfelel a hatályos jogszabályok természetes „életútjának”.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A jelenlegi jogalkotási keretet (harmadik energiaügyi csomag) a Bizottság szolgálatai öt kritérium alapján értékelték, melyek a következők: eredményesség, hatékonyság, relevancia, koherencia és uniós hozzáadott érték. A hatásvizsgálattal párhuzamosan készült egy önálló értékelés is, ennek eredményeit a hatásvizsgálat a problémák beazonosítása során felhasználta.

Az értékelés megállapította, hogy általánosságban sikerült elérni a harmadik energiaügyi csomag arra vonatkozó céljait, hogy fokozódjon a verseny és elháruljanak a határokon átnyúló verseny akadályai a villamosenergia-piacokon. A jogszabályok aktív végrehajtása kedvező eredményeket hozott a villamosenergia-piacok és a fogyasztók számára, a piacok pedig általában véve kevésbé koncentráltak és jobban integráltak, mint 2009-ben. A

kiskereskedelmi piacokon a harmadik energiaügyi csomaggal bevezetett új fogyasztói jogoknak köszönhetően egyértelmű javulás figyelhető meg a fogyasztói pozíció tekintetében.

Ugyanakkor a harmadik energiaügyi csomagban foglalt szabályok csak részsikereket hoztak a belső villamosenergia-piac kialakításának számos területén, akár a nagy-, akár a kiskereskedelemre gondolunk. Az értékelés összességében rámutatott, hogy a piactervezési keret javításával még sok nyereséget lehetne kiaknázni, amint azt az általános jóléti lehetőségek és a fogyasztók számára biztosítható további előnyök kihasználatlansága is mutatja. Nagykereskedelmi szinten továbbra is fennállnak a határokon átnyúló kereskedelem akadályai, és csak kevés példa van a rendszerösszekötő kapacitások teljes körű kihasználására. Ennek oka – egyebek mellett – a nemzeti hálózatüzemeltetők és szabályozók közötti együttműködés elégtelensége a rendszerösszekötők közös használata terén. A résztvevők nemzeti perspektívája sokszor képezi még akadályát a határokon átnyúló hatékony megoldások megtalálásának, és végső soron kerékkötője az egyébként számos előnyt ígérő, határokon keresztül történő energiaforgalomnak. A helyzet nem egyforma minden piacon és minden pillanatban, hiszen a másnapi, aznapi és kiegyensúlyozó piacok tekintetében az integráció más-más foka valósul meg.

Ami a kiskereskedelmi piacokat illeti, jelentősen lehetne javítani a versenyteljesítményen. Nem piaci okokból a villamosenergia-árak az egyes tagállamokban még igen eltérnek egymástól, és az elmúlt években a háztartások tartós áremelkedést éltek meg a megkerülhetetlen terhek jelentős növekedése miatt, legyen szó hálózati díjakról, adókról vagy illetékekről. A fogyasztóvédelemről szólva a belső energiapiac további elmélyítését hátráltatta az energiaszegénység növekedése, valamint az, hogy az energiaszegénység és a fogyasztói kiszolgáltatottság felszámolásának legalkalmasabb eszközei nem voltak kellőképpen egyértelműek. Az átálláshoz kapcsolódó díjak – például a szerződés megszüntetés költségei – továbbra is pénzügyi akadályát képezik a fogyasztók szerepvállalásának. A számlákkal kapcsolatos panaszok magas száma¹⁶ pedig azt jelzi, hogy jócskán van még tennivaló a számlázási információk egyértelműbbé és összevethetőbbé tétele terén.

A harmadik energiaügyi csomag által kitűzött célok teljesítésével kapcsolatos hiányosságok mellett felmerült egy sor olyan gond is, amelyek a harmadik energiaügyi csomag összeállításakor még nem voltak a látókörünkben. Ezek közé tartoznak – amint arról fentebb már szó volt – a megújuló energiaforrások részarányának igen jelentős növekedése a villamosenergia-termelésen belül, az ellátásbiztonság érdekében történő állami intervenció gyakoribbá válása a villamosenergia-piacokon, valamint a bekövetkezett technológiai változások. Ennek eredményeképpen a piac működési módja – különösen az utóbbi öt évben – jelentősen megváltozott, a fogyasztók érdekében elindított reformok kedvező hatása mérséklődött, és a korszerűsítési lehetőségek kihasználatlanok maradtak. Ily módon hiányosságok mutatkoztak a meglévő jogszabályokban a szóban forgó fejlemények kezelése tekintetében.

Az értékelés és a kapcsolódó hatásvizsgálat eredményeinek figyelembevételével a jelenlegi javaslat meg kívánja szüntetni ezeket a hiányosságokat, és olyan keretet kínál, amely lehetővé teszi, hogy kövessük az ágazatban bekövetkező technológiai fejlődést energiarendszerünk új termelési és fogyasztási modellekre való átállításával.

¹⁶ „Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU”, Európai Bizottság (2016).

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

E kezdeményezés előkészítésekként a Bizottság több nyilvános konzultációt is rendezett, melyek nyitva álltak az európai polgárok, a tagállami hatóságok, az energiapiaci résztvevők és azok szervezetei előtt, de minden egyéb érdekelt – például a kkv-k vagy az energiafogyasztók – előtt is.

Három konzultációt külön is ki szeretnénk emelni, bemutatva eredményeiket:

1) *A termelés megfelelőségéről, a kapacitás-szabályozási mechanizmusokról és a villamos energia belső piacáról szóló konzultáció* 2012. november 15-től 2013. február 7-ig tartott¹⁷ és az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos kérdéseket járta körül. Célja az érdekelt felek véleményének kikérése volt a források megfelelőségének és a villamosenergia-ellátás biztonságának belső piaci biztosításáról.

A konzultációra 148 önálló válasz érkezett állami szervektől, ágazatbeli érdekelt felektől (az energiatermelőktől és az energiafogyasztóktól egyaránt), valamint a tudományos szférából. A válaszok részletes jegyzéke¹⁸, valamint az egyes vélemények és az egyeztetés összefoglalója¹⁹ online elérhető.

2) A kiskereskedelmi villamosenergia-piacokról és a végfelhasználókról szóló konzultáció²⁰ 2014. január 22. és április 17. között került megrendezésre. A Bizottság a konzultáció során 237 választ kapott, melyek mintegy 20%-a energiaszolgáltatóktól, 14%-a DSO-któl, 7%-a fogyasztói szervezetektől és 4%-a nemzeti szabályozó hatóságoktól érkezett. Az egyeztetésen jelentős számban vettek részt polgárok is. A válaszok teljes összefoglalója a Bizottság honlapján olvasható²¹.

3) 2015. július 15-től október 9-ig az energiapiac újratervezéséről zajlott széles körű egyeztetés²².

A Bizottság a konzultáció során 320 választ kapott. A visszajelzések kb. 50%-a nemzeti vagy európai ágazati szervezetektől érkezett. A válaszok 26%-át az energiaágazatban aktív vállalkozások (szolgáltatók, közvetítők, fogyasztók), 9%-át hálózatüzemeltetők küldték. Az egyeztetésen 17 nemzeti kormány és több nemzeti szabályozó hatóság is megtette észrevételeit. Nagy számban képviseltették magukat az uniós polgárok, valamint a tudományos intézmények is. Az egyes szakpolitikai opciók kapcsán kifejtett vélemények részletes ismertetése az e jogalkotási kezdeményezést kísérő hatásvizsgálatban olvasható.

¹⁷ „Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity”, Európai Bizottság (2012).
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ „Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity”, Európai Bizottság (2012).
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Consultation on the retail energy market, Európai Bizottság (2014).
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Az Európai Bizottság közleménye – Nyilvános konzultáció az energiapiac újratervezéséről, 2015 (COM(2015) 340 final). <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javasolt rendelet és a hatásvizsgálat jelentős mennyiségű háttéranyag alapján készült, az ezekre való hivatkozások megtalálhatók a hatásvizsgálathoz tartozó lábjegyzetekben. Ezek között csaknem 30, többnyire független külső felek által készített tanulmány és modellező eszköz szerepel, melyek célja a javaslatban bemutatott egyes opciók értékelése. A hatásvizsgálat V. mellékletében megtalálható teljes felsorolásuk. A tanulmányok számos módszertant vizsgálnak, külön figyelmet szentelve a gazdasági és szociális költség-haszon elemzések mennyiségi becsléseinek.

A nemzeti kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatban maga a Bizottság is végzett ágazati felmérést, melynek részeredményei nyomban bevonásra kerültek a jelenlegi javaslat előkészítési fázisába²³. E tanulmányok következtetései – kiegészülve az érdekelt felektől kapott, a fentiekben említett nagyszámú visszajelzéssel –összességükben megfelelő háttéranyagot képeztek a Bizottság számára a jelenlegi javaslat összeállításához.

- **Hatásvizsgálat**

A hatásvizsgálat támogatja az összes javasolt intézkedést. A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2016. november 7-én kedvező véleményt fogalmazott meg. A Szabályozói Ellenőrzési Testület álláspontja figyelembevételének módját a hatásvizsgálat I. melléklete határozza meg.

A hatásvizsgálat minden egyes azonosított problémakör esetében több szakpolitikai opciót is megvizsgált. Az alábbiakban sorra vesszük e problémaköröket és az intervenció alternatív módozatait:

A piactervezés hozzáigazítása a megújuló energiaforrások terén tapasztalható felforduláshoz és a technológiai fejlődéshez

A hatásvizsgálat a jelenlegi piaci szabályok fokozottabb érvényesítését támogatja annak érdekében, hogy a piaci torzulások megszüntetésével egyenlő versenyfeltételek jöjjenek létre az összes energiatermelési technológia és energiaforrás tekintetében. A hatásvizsgálat kitér azokra a szabályokra, amelyek a különféle energiaforrásokat megkülönböztetik, és amelyek korlátozzák vagy éppen elősegítik bizonyos technológiák megjelenését a villamosenergia-rendszerben. Ezenkívül valamennyi piaci résztvevő pénzügyi felelősséggel tartozna a rendszerben okozott egyensúlyhiányért, és valamennyi forrás esetében egyenlőek lennének az ellentételezés piaci feltételei. A felhasználóoldali választ akadályozó tényezőket ki kellene iktatni. A választott opció erősítené a rövid határidős piacokat oly módon, hogy a valós időhöz közelítené őket, és ezzel maximális lehetőséget nyújtana a rugalmassági igény kielégítésére; az opció hatékonyabbá tenné a kiegyenlítő piacokat is. A választott opció olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek megfelelő ösztönzők és egy kiigazítottabb piaci keret segítségével előmozdítanák a termelésben, keresletben és tárolásban érintett rugalmas és megosztott energiaforrások piacra jutását ; valamint olyan intézkedéseket, amelyek a DSO-k hatékonyabb ösztönzését szolgálják.

A nem szabályozási megközelítés lekerült a napirendről, mivel csekély mozgásteret adna a piac hatékonyabb tételéhez és a források közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításához. Az érintett területeken a jelenlegi uniós szabályozási keret valóban korlátozott, más esetekben nem is létezik. Bebizonyosodott továbbá, hogy az önkéntes együttműködés nem képes biztosítani a piac számára a harmonizáció és kiszámíthatóság megfelelő szintjét. Ugyanígy elvetésre került a piacok teljes körű harmonizációjának opciója is, mivel a változások sértenék

²³

Időközi jelentés a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálatról, C(2016) 2107 final.

az arányosság elvét és – tekintettel az európai energiapiac jelenlegi helyzetére – nagy általánosságban feleslegesek is volnának.

A termelőkapacításokra irányuló beruházások és a koordinálatlan kapacitásmechanizmusok

Az alapforgatókönyvön kívül számos további szakpolitikai opció volt terítéken, amelyek egyrészt abban különböznek egymástól, hogy mennyire szorgalmazzák a tagállamok közötti uniós szintű harmonizációt és koordinációt, másrészt abban, hogy a piaci résztvevők milyen mértékben támaszkodhatnak az energiapiaci kifizetésekre.

A hagyományos energiapiac („energy-only market”) opció esetén az európai piacok kielégítő módon javulnának és össze lennének kapcsolva egymással, megadva a szükséges árjelzéseket ahhoz, hogy előmozdítsák az új erőforrásokba történő beruházásokat a megfelelő helyszíneken. Egy ilyen forgatókönyv esetén többé nem volna szükség kapacitásmechanizmusokra.

A választott alternatíva a „hagyományos energiapiac” opciót veszi alapul, de nem vitatja el a tagállamoktól a kapacitásmechanizmusok használatának lehetőségét, feltéve, hogy ezek egy, az ENTSO-E és az ACER által teljesen átlátható módon alkalmazott közös forrásmegfelelőség-értékelési módszertanon alapulnak és megfelelnek azon közös tervezési jellemzőknek, amelyek a nemzeti kapacitásmechanizmusok és a határokon átnyúló harmonizált együttműködés közötti nagyobb átjárhatóságra vonatkoznak. Ez az opció a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló európai bizottsági iránymutatásra, valamint a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálatra épül.

A nem szabályozási megközelítés elvetésre került, mivel az uniós jogszabályok meglévő rendelkezései nem elég egyértelműek és szilárdak ahhoz, hogy kezelni tudják az európai villamosenergia-rendszer előtt álló kihívásokat. Ráadásul az önkéntes együttműködés nem képes biztosítani a piac számára az összes tagállam közötti harmonizáció, illetve kiszámíthatóság megfelelő szintjét. Ezen a területen jogalkotási megoldásra van szükség a gondok következetes kezeléséhez. Az az opció, amely szerint regionális vagy európai termelési kapacitásmegfelelőségi vizsgálat alapján egész régióknak, illetve végső soron minden EU-tagállamnak kötelező jelleggel kellene kapacitásmechanizmusokat bevezetnie, aránytalansága miatt elvetésre került.

Alulteljesítő kiskereskedelmi piacok: lassú fejlődés és alacsony szintű szolgáltatások

A támogatott opció magában foglalja az általános érvényű árszabályozás tagállamok általi fokozatos megszüntetését az uniós jogszabályban meghatározott határidőre, kezdve a költség alatti árakkal. Ez az alternatíva átmeneti árszabályozást engedélyez a kiszolgáltatók fogyasztók esetében. A fogyasztók szerepvállalásának előmozdítása érdekében a szerződésmegszüntetési díjat le kell szorítani. Növelni kell az összehasonlító weboldalakba vetett fogyasztói bizalmat oly módon, hogy azokat a nemzeti hatóságok tanúsítási eljárás alá vonják. Ezenkívül magas szintű elvek fogják biztosítani, hogy az energiaszámlák – minimális tartalmi követelmények betartása mellett – egyértelműek és közérthetőek legyenek. A tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük az energiaszegénységgel küzdő háztartások számát is. Végül biztosított lesz a fogyasztói adatokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés annak érdekében, hogy az új belépők és energetikai szolgáltató vállalkozások újszerű szolgáltatásokat alakíthassanak ki.

A többi opció, amely előbb mérlegelésre, később elvetésre került, a következőkre tért ki: a fogyasztóvédelmi jogszabályok teljes körű harmonizációja erős fogyasztóvédelmi biztosítékokkal; uniós szinten megállapított, árszabályozás alóli mentességek fogyasztói küszöb vagy árküszöb alapján; kötelezően egységes adatkezelési modell valamely semleges

piaci szereplő, például egy TSO felelősségvállalásával; mindenfajta átállási díj (köztük a szerződésmegszüntetési díj) beszedésének tilalma, valamint az energiaszámla tartalmának részleges harmonizálása; végül uniós keret létrehozása az energiaszegénység figyelemmel kísérésére a lakásállomány energiahatékonyságára vonatkozó tagállami felmérések alapján, illetve megelőző intézkedések az esetleges terheléskorlátozások tekintetében. A szubszidiaritás és az arányosság elve alapján ezek az opciók mind alkalmatlannak bizonyultak. A status quo fenntartását ugyanakkor szinte egyetlen megkérdozett érdekelt fél sem tartotta működőképes megoldásnak.

Az intézményi keret javítása és az Ügynökség szerepe

A harmadik energiaügyi csomag intézményi kerete részben a nemzeti szabályozó hatóságok közötti, részben a TSO-k közötti együttműködés erősítését célozza. Létrehozásuk óta az ACER és az ENTSO-k kulcsszerepet játszottak a működőképes belső energiapiac megvalósítása felé vezető folyamatban. Ugyanakkor az európai energiapiac közelmúltbeli fejleményei, amelyeket a szóban forgó hatásvizsgálat és a villamosenergia-piac tervezésére vonatkozó kapcsolódó kezdeményezés egyaránt figyelembe vett, megkívánják az intézményi keret kiigazítását. A harmadik energiaügyi csomag végrehajtása szintén rávilágított olyan területekre, ahol lenne még helye az ACER-re és az ENTSO-kra alkalmazandó jogi keret tökéletesítésének. Az intézményi keret reformjával kapcsolatos opciók esetében elutasításra került a szabályozás nélküli („business as usual”) forgatókönyv, az ugyanis szabályozási és piacfelügyeleti hiányosságokkal járna, miközben e javaslat más területeken új piaci előírásokat vezet be, továbbá megkezdődött a másodlagos joggal kapcsolatos uniós szintű folyamat is.

Terítéken volt a „következetesebb végrehajtás” és az intézményi keret kiigazítását célzó, minden további új intézkedés nélküli önkéntes együttműködés nem szabályozási megközelítése. A meglévő jogszabályok erőteljesebb végrehajtása a harmadik energiaügyi csomag folytatólagos végrehajtását, valamint az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások teljes körű végrehajtását jelentené (ezt foglalja magában a szabályozás nélküli forgatókönyv), csak nagyobb következetességgel. Ugyanakkor a következetesebb végrehajtás önmagában még nem jelentene garanciát a jelenlegi intézményi keret javulására.

Mérlegelésre került az a jogalkotási lehetőség is, amely az ACER-nek nagyobb mozgásteret biztosítana páneurópai szabályozóként, végül azonban nem ez lett a választott opció. Ahhoz ugyanis, hogy az Ügynökség betöltsen ezt a szerepet, jelentősen növelni kellene az ACER költségvetését és személyi állományát, hiszen ebben az esetben szükségessé válna az Ügynökség szakértőkkel való megerősítése. Helyénvalónak tűnik a nemzeti szabályozók szerepvállalásának fenntartása is az Ügynökség döntéshozatali eljárásaiban; nincs szükség olyan rendszerszerű intézkedésre, amelyek azt célozzák, hogy a nemzeti szabályozók által hozott többségi döntéseket igazgatói döntések váltsák fel.

Ezért inkább az ACER működésének hatékonyabbá tételére vonatkozó, a jelenlegi kereten alapuló jogalkotási lehetőségek kerültek figyelembevételre. A hatásvizsgálat által támogatott alternatíva az uniós intézményi keretet hozzáigazítaná a villamosenergia-rendszer új realitásaihoz. Ez az opció foglalkozik az e realitásokból következően szükséges további regionális együttműködéssel és az energiapiac meglévő és várható szabályozási hiányosságaival, miközben a lentől felfelé és a fentről lefelé irányuló megközelítések kombinálásával rugalmasságot biztosít.

Ezenkívül a nemzeti szabályozó hatóságok regionális szintű szabályozói funkcióival kapcsolatos meglévő szabályozási hiányosságok kezelése érdekében az ezen opcióhoz tartozó szakpolitikai kezdeményezések rugalmas regionális szabályozási keretet hoznának létre a nemzeti szabályozó hatóságok regionális koordinációjának és döntéshozatalának

megegyezésére. Az opció bevezetné a koordinált regionális döntések rendszerét és a nemzeti szabályozó hatóságok felügyeletére bízna bizonyos regionális témákat (pl. a regionális operatív központokat és a javasolt piactervezési kezdeményezésein alapuló egyéb területeket), az ACER-re pedig ráruházná az uniós érdekek képviselőjének szerepét.

Alapjogok

Ez a javaslat kihatással lehet számos, az Európai Unió Alapjogi Chartája által biztosított alapjogra, különösen a következőkre: a magán- és a családi élet tiszteletben tartása (7. cikk), a személyes adatok védelméhez való jog (8. cikk), megkülönböztetés tilalma (21. cikk), a szociális segítségnyújtáshoz való jog (34. cikk), az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés joga (36. cikk), a magas színvonalú környezetvédelem uniós politikákba való beépítése (37. cikk), valamint a hatékony jogorvoslathoz való jog (47. cikk).

E jogokat mindenekelőtt a fogyasztóvédelemmel, az energiaszegénységgel, a kiszolgáltatott fogyasztókkal, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel, az adatvédelemmel és a magánélet védelmével kapcsolatos számos rendelkezés biztosítja.

A hatásvizsgálat összefoglalója a Szabályozói Ellenőrzési Testület kedvező véleményével együtt megtalálható a Bizottság weboldalán²⁴.

• Célravezető szabályozás és egyszerűsítés

A javaslat növelheti az adminisztratív követelményeket, noha csak korlátozott mértékben. Ha például az energiapiacra való teljes körű részvétel érdekében egyenlő versenyfeltételeket biztosítunk minden technológia számára, ezeknek a technológiáknak számos piaci megfelelési követelményt kell teljesíteniük, ami megnövekedett adminisztratív teherrel járhat.

Az energiapiacok likviditásának és integrációjának javítását célzó tervezett intézkedések rövid távon szintén lehetnek ilyen hatással a vállalkozásokra, hiszen azoknak igazodniuk kell az új energiakereskedelmi rendelkezésekhez. E terhek azonban minimálisnak tekinthetők az intézkedéssel nem járó alapforgatókönyvhöz képest, ugyanis a reform gazdasági előnyei messze felülmúlják az adminisztratív átszervezés minden rövid vagy hosszú távú hatását.

Ugyanígy a szabályozott árak tagállami szintű fokozatos megszüntetése erőfeszítéseket kíván a nemzeti szabályozó hatóságoktól a piacok figyelemmel kísérése, a hatékony verseny biztosítása és a fogyasztóvédelem garantálása tekintetében. Ezeket a hatásokat azonban ellensúlyozhatja a megnövekedett fogyasztói szerepvállalás, amely természetes módon a verseny előmozdítása irányába hat a piacokon.

Az intézményi háttér megváltozásából fakadó, elvégzendő tevékenységek sora szintén új követelményeket támaszt a nemzeti szabályozókkal és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel szemben az adminisztratív szintű feladatok végzésével kapcsolatban. Ezek körébe tartozik a részvétel nemcsak az ACER munkájában, de azokban a döntéshozatali eljárásokban is, amelyek a határokon átnyúló zökkenőmentes energiakereskedelem módszertanaira és bevált gyakorlatokra vonatkozó közös megegyezésre irányulnak.

Az egyes mérlegelt szakpolitikai opcióknak a vállalkozásokra és az állami szervekre gyakorolt adminisztratív és gazdasági hatásait a hatásvizsgálat 6. pontja ismerteti részletesen.

²⁴ [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az e csomag keretében tett javaslatához kapcsolódó költségvetési hatás az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (ACER) forrásaival kapcsolatos, amelyet az ACER-t létrehozó rendelet átdolgozására irányuló bizottsági javaslatot kísérő pénzügyi kimutatás ismertet. Az ACER által elvégzendő, mindenekelőtt a rendszerek megfelelőségének értékelését és a regionális operatív központok létrehozását érintő új feladatok 2020-ban további 18 teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő létszámbővítést, valamint az ehhez szükséges pénzügyi források rendelkezésre bocsátását teszi szükségessé az Ügynökségben.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság figyelemmel kíséri, hogy a tagállamok és egyéb szereplők megfelelően ültetik-e át, illetve betartják-e a végül elfogadásra kerülő intézkedéseket, és – amennyiben szükséges – végrehajtási intézkedéseket hoz. Ezenkívül, amint azt már a harmadik energia-csomag végrehajtásával összefüggésben is tette, a Bizottság iránymutatásokat tartalmazó dokumentációt készít, segítséget nyújtva az elfogadott intézkedések végrehajtásához.

A nyomon követés és a végrehajtás tekintetében a Bizottságot elsősorban az ACER fogja támogatni. Az Ügynökség éves jelentése, a Bizottság által végzett párhuzamos értékelések, valamint a villamosenergia-ügyi koordinációs csoport jelentései mind részét képezik a jelenlegi kezdeményezés rendelkezéseinek. Az Ügynökség felkérést fog kapni nyomonkövetési mutatóinak további felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is relevánsak maradjanak az e javaslatok alapjául szolgáló célkitűzések megvalósítása terén tett előrehaladás figyelemmel kísérése szempontjából, és így e célkitűzések megfelelően tükröződjének többek között az ACER éves piacfelületei jelentésében is.

A javasolt kezdeményezésekkel párhuzamosan a Bizottság kezdeményezést fog előterjeszteni az energiaunió irányításával kapcsolatban, amely egyszerűsíteni fogja a tervezési, jelentéstételi és ellenőrzési követelményeket. Az energiaunió irányítására vonatkozó kezdeményezés alapján a Bizottságnak és a tagállamoknak a harmadik energiaügyi csomagban foglalt jelenlegi nyomonkövetési és jelentéstételi követelményei beépítésre kerülnek a horizontális eljárásokba és a nyomonkövetési jelentésekbe. A nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények racionalizálásával kapcsolatos további információk az energiaunió irányításával kapcsolatos hatásvizsgálatban találhatók.

A nyomon követési mechanizmusok és a teljesítményértékelési mutatók alkalmazásának részleteit a hatásvizsgálat 8. fejezete ismerteti.

6. A JAVASLATOK KONKRÉT RENDELKEZÉSEINEK MAGYARÁZATA

- **A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javasolt irányelv *I. fejezete* egyértelműsíti az irányelv hatályát és tárgyát, hangsúlyozva a fogyasztók központi jelentőségét, valamint a belső piacnak és főbb elveinek fontosságát. Az irányelvben használt főbb fogalommeghatározások aktualizálását is tartalmazza.

A javasolt irányelv *II. fejezete* megállapítja azt az általános elvet, amely szerint a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az EU villamosenergia-piac versenyes, fogyasztóközpontú, rugalmas és megkülönböztetéstől mentes legyen. Hangsúlyozza, hogy a

nemzeti intézkedések nem akadályozhatják indokolatlanul a határkeresztező villamosenergia-forgalmat, a fogyasztói részvételt vagy a beruházásokat. Fenntartja továbbá azt az elvet, hogy az ellátási árakat – megfelelően indokolt kivételekkel – piaci alapon kell meghatározni. A fejezet tisztáz bizonyos, az EU villamosenergia-piacainak működésével kapcsolatos elveket is, például a szolgáltató kiválasztásának jogát. Előír továbbá aktualizált szabályokat is azon lehetséges közszolgáltatási kötelezettségekkel kapcsolatban, amelyeket bizonyos körülmények között a tagállamok az energiaipari vállalkozásokra róhatnak.

A javasolt irányelv *III. fejezete* megerősíti a már meglévő fogyasztói jogokat, és olyan új jogokat vezet be, amelyek célja a fogyasztóknak az energiapiacok középpontjába történő emelése azáltal, hogy biztosítják nagyobb fokú önállóságukat és védelmüket. Szabályokat állapít meg a számlázási információk egyértelműbb feltüntetésére és a tanúsított összehasonlítható eszközökre vonatkozóan. Olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek biztosítják a fogyasztók számára a szabad szolgáltatóválasztást és -váltást, a dinamikus áras szerződésre való jogosultságot, valamint a felhasználóoldali válasz igénybevételének, a saját villamosenergia-termelésnek és a saját termelésű villamosenergia-fogyasztásnak a lehetőségét. Minden fogyasztó számára lehetővé teszi, hogy olyan intelligens fogyasztásmérőt igényeljen, amely rendelkezik bizonyos minimális funkciókkal. Az adatkezelésért felelős felek szerepének tisztázásával, valamint a Bizottság által – egy végrehajtási jogi aktusban – kialakítandó, közös európai adatformátumok meghatározásával hatékonyabbá teszi az arra a lehetőségre vonatkozó meglévő szabályokat, hogy a fogyasztók megosszák adataikat a szállítókkal és a szolgáltatókkal. Célja továbbá annak biztosítása, hogy a tagállamok foglalkozzanak az energiaszegénységgel. Ezenfelül a tagállamok számára keretek meghatározását írja elő a beszerzési közösségek független szolgáltatói és a felhasználóoldali válasz tekintetében olyan elvek mentén, amelyek lehetővé teszik a piacon való teljes körű részvételüket. Keretet határoz meg a helyi energiaközösségek számára, amelyek részt vehetnek a helyi energiatermelésben, -elosztásban, a közösségi energiaszolgáltatásban, -raktározásban, -ellátásban vagy az energiahatékonysági szolgáltatásokban. Egyértelműbbé teszi továbbá az intelligens fogyasztásmérőkre, az egyablakos ügyintézési pontokra, valamint a peren kívüli vitarendezésre, az egyetemes szolgáltatásra és a kiszolgáltatók fogyasztókra vonatkozó, már meglévő rendelkezéseket.

A javasolt irányelv *IV. fejezete* bizonyos pontosításokat tartalmaz az DSO-k feladatait illetően, különös tekintettel a hálózati szolgáltatások beszerzésével kapcsolatos, a rugalmasságot, az elektromos járművek integrációját és az adatkezelést biztosító tevékenységeikre. Tisztázza továbbá a DSO-k szerepét az elektromos járművek energiátárolása és feltöltőállomásai tekintetében.

A javasolt irányelv *V. fejezete* összefoglalja a TSO-kra vonatkozó általános szabályokat, amelyek nagyrészt a meglévő szövegen alapulnak, és csak néhány pontosítást tartalmaz a kiegészítő szolgáltatásokat és az új regionális operatív központokat illetően.

A javasolt irányelvnek a szétválasztásra vonatkozó, a harmadik energiaügyi csomagban kialakított szabályokat meghatározó *VI. fejezete* változatlan marad a szétválasztásra vonatkozó főbb érdemi szabályok tekintetében, különös tekintettel a TSO-k háromféle rendszerével (tulajdonosi szétválasztás, független rendszerüzemeltető és független átvitelirendszer-üzemeltető), valamint a TSO-k kijelölésével és tanúsításával kapcsolatos rendelkezésekre. A fejezet csak egyértelműsíti a TSO-k saját raktározásra vagy kiegészítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó lehetőségét.

A javasolt irányelv *VII. fejezete* tartalmazza a független nemzeti energiaszabályozók létrehozására, hatáskörére és kötelességeire, valamint működési szabályaira vonatkozó szabályokat. A javaslat különösen a szabályozó hatóságoknak a szomszédos szabályozó

hatóságokkal és az ACER-rel való együttműködésre vonatkozó kötelezettségét hangsúlyozza a határokon átnyúló ügyek esetében, és aktualizálja a szabályozók feladatainak jegyzékét, többek között az újonnan létrehozott regionális operatív központok felügyelete tekintetében.

A javasolt irányelv *VIII. fejezete* néhány általános rendelkezést tartalmaz, többek között az irányelvtől való eltérésekre, a Bizottság és a 182/2011/EU rendelet értelmében komitológiai szabályok alapján létrehozott bizottságra ruházott hatáskörök gyakorlására vonatkozóan.

A javasolt irányelv új mellékletei további követelményeket határoznak meg az összehasonlító eszközökre, a számlázásra és a számlázási információkra vonatkozóan, valamint módosítják az intelligens fogyasztásmérőkre és azok bevezetésére vonatkozó meglévő követelményeket.

• **A villamos energia belső piacáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javasolt rendelet I. fejezete meghatározza a rendelet hatályát és tárgyát, valamint az abban használt fogalmakat. Hangsúlyozza a torzulásmentes piaci jelzések fontosságát a nagyobb rugalmasság, a dekarbonizáció növelése és az innováció fokozása érdekében, valamint aktualizálja és kiegészíti a rendeletben használt főbb fogalommeghatározásokat.

A javasolt rendelet II. fejezete új cikket illeszt be, amely meghatározza azokat az alapelveket, amelyeket a nemzeti energiaügyi jogszabályoknak tiszteletben kell tartaniuk a működőképes belső villamosenergia-piac lehetővé tétele érdekében. Meghatározza továbbá a különböző kereskedési időtávokon belüli villamosenergia-kereskedelem (kiegyenlítő, napon belüli, másnapi és határidős piacok) szabályaira vonatkozó főbb jogelveket, ideértve az árképzés elveit is. Egyértelműsíti a kiegyenlítési feladatra vonatkozó elvet, és keretet biztosít a piaccal jobban összeegyeztethető szabályok számára a termelőlétesítmények között megvalósuló teherelosztást és igénybevitelük csökkentését, valamint a felhasználóoldali válasz szerepét érintően, ideértve az azok alóli kivételekre vonatkozó feltételeket is.

A javasolt rendelet III. fejezete leírja az ajánlattételi övezetek koordinált módon történő meghatározásának folyamatát, összhangban a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló (EU) 1222/2015 rendelettel²⁵ létrehozott felülvizsgálati eljárással. A határkeresztező villamosenergia-áramlás jelentős nemzeti korlátozásaival kapcsolatban továbbra is fennálló probléma kezelése érdekében egyértelműsítésre kerülnek e rendkívüli korlátozások feltételei, mégpedig olyan szabályok révén, amelyek biztosítják, hogy a nemzeti szereplők gazdasági indokokkal ne korlátozhassák a villamos energia behozatalát és kivitelét. Ez a fejezet tartalmazza továbbá az átviteli és elosztó hálózati díjakra vonatkozó korábbi elvek módosításait, és eljárást határoz meg az átviteli és elosztói díjszámítási módszerek fokozatos konvergenciájának előmozdítására. A fejezet módosított szabályokat határoz meg a túlterhelési díjak alkalmazására vonatkozóan is.

A javasolt rendelet IV. fejezete új általános elveket határoz meg az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos kérdések tagállamok általi összehangolt kezelésére vonatkozóan. Meghatározza az erőforrás-megfelelőség európai értékelésének kialakítására vonatkozó elveket és eljárást annak érdekében, hogy pontosabban fel lehessen mérni a kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatos igényt, valamint – adott esetben – annak szükségességét, hogy a tagállamok megbízhatósági standardot határozzanak meg.

²⁵ A Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.).

Egyértelműen megállapítja, hogy hogyan, milyen feltételek mellett vezethetők be a kapacitásmechanizmusok a piaccal összeegyeztethető módon. Világossá teszi továbbá a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó, piaccal összeegyeztethető tervezési elveket, ideértve a másik tagállamban található kapacitás bevonására és a rendszerösszekötők igénybevételére vonatkozó szabályokat is. Meghatározza, hogy a regionális operatív központok, a nemzeti TSO-k, a villamosenergia-piaci ENTSO és a nemzeti szabályozó hatóságok hogyan vegyenek részt az ACER-en keresztül a másik tagállamban található kapacitások bevonásával kapcsolatos technikai paraméterek, valamint a bevonásra vonatkozó működési szabályok kidolgozásában.

A javasolt rendelet V. fejezete a fentieket érintően meghatározza a villamosenergia-piaci ENTSO feladatait és kötelességeit, valamint az ACER nyomonkövetési feladatait, miközben egyértelművé teszi, hogy ez utóbbi köteles függetlenül, az európai érdekek szem előtt tartásával eljárni. A fejezet ismerteti a regionális operatív központok küldetését, kritériumokat és eljárást határoz meg az egyes regionális operatív központok által lefedett rendszerüzemeltetési régiók definiálásához, valamint meghatározza a központok által elvégzendő koordinációs feladatokat. Megállapítja továbbá a regionális operatív központok működési és szervezési intézkedéseit, konzultációs követelményeit, a határozatok és ajánlások elfogadására, valamint azok felülvizsgálatára vonatkozó követelményeket és eljárásokat, az igazgatótanács összetételét és feladatait, valamint a felelősségére vonatkozó rendelkezéseket. A fejezet tartalmazza az energiahatékonyságról szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvbe korábban belefoglalt, a kapcsolt energiatermelő egységekre vonatkozó csatlakozási szabályokat is. A tízéves hálózatfejlesztési tervre, az átviteli rendszerüzemeltetők közötti ellentételezésre, az információcserére és a tanúsításra vonatkozó szabályok lényegében változatlanok maradnak.

A javasolt rendelet VI. fejezete létrehozza a DSO-k európai szervezetét, és meghatározza az annak létrehozására és feladataira vonatkozó eljárást, ideértve az érdekelt felekkel folytatott konzultációt is. Részletes szabályokat is megállapít a DSO-k és a TSO-k közötti, a hálózataik tervezését és működtetését érintő együttműködésre vonatkozóan.

A javasolt rendelet VII. fejezete már meglévő hatásköröket és szabályokat határoz meg a Bizottság számára annak érdekében, hogy az felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhatson el üzemi és kereskedelmi szabályzatok vagy iránymutatások formájában. Pontosításokat tartalmaz az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások jogi természetére és elfogadására vonatkozóan, és kiterjeszti azok lehetséges tartalmát olyan területekre, mint az elosztási díjszábsí struktúrák; a nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó szabályok; a felhasználóoldali válaszokra, az energiatárolásra és a kereslet csökkentésére vonatkozó szabályok; a kiberbiztonsági szabályok; a regionális operatív központokra vonatkozó szabályok; továbbá a termelőlétesítmények igénybevételének csökkentése és a közöttük megvalósuló terheléselosztás, valamint a felhasználóoldali válasz. Egyszerűsíti és észszerűsíti a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozására vonatkozó eljárást, és lehetővé teszi a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy az ACER keretében döntsenek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásával kapcsolatos ügyekről. Szorosabban bevonja továbbá a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó javaslatok kidolgozásának folyamatába a DSO-k európai szervezetét és más érdekelt feleket.

A javasolt rendelet VIII. fejezete meghatározza a javasolt rendelet záró rendelkezéseit. Magában foglalja az új egyenáramú rendszerösszekötőknek a villamos energiáról szóló irányelv és rendelet bizonyos követelményei alóli mentességére vonatkozó meglévő

szabályokat, ugyanakkor egyértelműsíti a nemzeti szabályozó hatóságok későbbi módosításaira vonatkozó eljárást.

A javasolt rendelet melléklete részletesebben meghatározza a rendelet által létrehozott regionális operatív központokhoz rendelt funkciókat.

- **Az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javaslat szerint az ACER-re vonatkozó szabályokat általánosságban az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság által elfogadott, a decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéshez (a továbbiakban: közös megközelítés)²⁶ kell igazítani. Az ACER azonban jelenleg is jogosult korlátozott mértékben eltérni a közös megközelítéstől.

A javasolt rendelet I. fejezete ismerteti az ACER szerepét, céljait és feladatait, valamint az általa elfogadandó jogi aktusok típusát, továbbá szabályokat határoz meg a konzultációkra és a nyomon követésre vonatkozóan. A feladatok listája aktualizálásra került, és kiegészült az ACER-nek a nagykereskedelmi piacfelügyelet és a határokon átnyúló infrastruktúra területét érintő azon feladataival, amelyeket az ACER a rendelet elfogadását követően vesz át.

Miközben az ENTSO-E technikai szakértői szerepe változatlan marad, az ACER-re nagyobb felelősség fog hárulni a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását érintően az ilyen szabályzatokra vonatkozó végleges javaslat kidolgozásában és a Bizottságnak történő benyújtásában. A javaslat a DSO-k számára – felelősségi körük növelésével összhangban – egy hivatalos fórum létrehozásáról rendelkezik, hogy uniós szinten képviseltessék magukat, különösen az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása terén. A villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtására vonatkozó feltételekről, módszerekről és algoritmusokról való döntéshozatal az Ügynökség hatáskörébe tartozik.

A regionális vonatkozású, csak korlátozott számú nemzeti szabályozó hatóságot érintő feladatok céljára regionális döntéshozatali folyamat kerül bevezetésre. Ennek megfelelően az igazgatónak véleményt kellene nyilvánítania arról, hogy a szóban forgó kérdés elsődlegesen regionális jelentőséggel bír-e. Amennyiben a szabályozók tanácsa egyetért azzal, hogy ez az eset áll fenn, a szabályozók tanácsának regionális albizottsága előkészíti az adott döntést, amelyet végül maga a szabályozók tanácsa fog elfogadni vagy elutasítani. Egyéb esetben a szabályozók tanácsa a regionális albizottság közreműködése nélkül dönt.

A fejezet továbbá az Ügynökség keretén belül létrehozandó regionális operatív központokkal összefüggő egyes funkciók összehangolásával kapcsolatban az ACER számára meghatároz néhány olyan új feladatot, melyek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők felügyeletét érintik, valamint a termelési kapacitások megfelelőségével és a kockázatokra való felkészültséggel kapcsolatos módszerek és javaslatok jóváhagyására vonatkoznak.

A javasolt rendelet II. fejezete az igazgatási tanácsra, a szabályozók tanácsára, az igazgatóra, a fellebbezési tanácsra és – új rendelkezésként – az Ügynökség munkacsoportjaira vonatkozó szervezeti szabályokat tartalmaz. Noha több egyedi rendelkezést hozzá kell igazítani az EU decentralizált ügynökségeire vagy a Tanács új szavazási szabályaira vonatkozó közös

²⁶ Lásd az Európai Parlamentnek, az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a decentralizált ügynökségekről szóló, 2012. július 19-i közös nyilatkozatát.

megközelítéshez, a meglévő irányítási struktúra főbb elemei – különösen a szabályozói tanács – továbbra is megmaradnak.

Az ACER ezen eltérését a közös megközelítéstől a következők indokolják:

Az európai villamosenergia-politikával, az ellátásbiztonsággal, a villamos energia megfizethetőségével és a dekarbonizációval kapcsolatos főbb célokat az európai villamosenergia-piac integrációjával lehet elérni a legköltséghatékonyabb módon. Ennek megfelelően fokozatosan nő a villamosenergia-átviteli infrastruktúra összekapcsoltsága, a határokon átnyúló kereskedelembe bevont villamos energia mennyisége, a termelési kapacitások európai szintű megosztása, miközben az átviteli rendszert regionális, határokon átnyúló szempontok figyelembevételével működtetik. Ezeket a tendenciákat, amelyek az európai fogyasztók javát szolgálva várhatóan növelik a hatékonyságot, a jelenlegi jogalkotási csomagok tovább erősítik.

A belső villamosenergia-piac létrehozásának egyik előfeltétele az ágazat megnyitása a verseny előtt. Más gazdasági ágazatokhoz hasonlóan a villamosenergia-piac megnyitásához is új szabályozásra volt szükség, különös tekintettel az átviteli és elosztó rendszerre, valamint a szabályozási felügyeletre. Ennek érdekében független szabályozó hatóságok jöttek létre. Ezek a szervezetek különös felelősséggel járnak el a villamosenergia-ágazatra alkalmazandó nemzeti és európai szabályok felügyeletkor.

A regionális és európai összefüggéseket figyelembe vevő, határokon átnyúló kereskedelem és rendszer-üzemeltetés növekedése miatt azonban a nemzeti szabályozó hatóságoknak egyre inkább össze kellene hangolniuk tevékenységüket a többi tagállam nemzeti szabályozó hatóságaival. Az ACER-t éppen azért hozták létre, hogy e kölcsönhatás platformjává váljon, és 2011-es létrehozása óta eleget is tesz ennek a kötelezettségnek. A nemzeti szabályozó hatóságok magas rangú képviselőiből és a Bizottság szavazati joggal nem rendelkező képviselőjéből álló szabályozók tanácsa az a testület az Ügynökségen belül, amely az ACER személyzetével együtt a vélemények, ajánlások és határozatok többségét kidolgozza. Az Ügynökség működésének első éveit megmutatták, hogy a szabályozók tanácsa milyen hatékonyan tud hozzájárulni az Ügynökség feladatainak ellátásához.

Mivel az energiapiacokat nagyrészt nemzeti szinten szabályozzák, a nemzeti szabályozó hatóságok olyan szereplők, amelyek kulcsszerepet játszanak az energiapiacokon. Az ACER legfontosabb szerepe nem a felhatalmazáson alapuló bizottsági szabályozási hatáskörök végrehajtása, hanem a független nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási döntéseinek összehangolása. A jelenlegi jogalkotási javaslat jobbra megőrzi ezt a szereposztást. A fejlesztés alatt álló belső energiapiac sajátosságaiból adódóan a jelenlegi struktúra érzékeny egyensúlyt hoz létre a különböző szereplők között. Ha ez az egyensúly most megbillenne, az veszélyeztetné a jogalkotási javaslatokban foglalt szakpolitikai kezdeményezések végrehajtását, és ezzel akadályozná az energiapiac további integrációját, ami e javaslat fő célja. Ezért úgy tűnik, túl korai lenne a közös megközelítésnek megfelelően döntéshozatali jogköröket átruházni egy igazgatótanácsra. Ehelyett inkább a jelenlegi struktúra megtartása látszik helyénvalónak, amely biztosítja, hogy a konkrét ügyekben a nemzeti szabályozó hatóságok az uniós intézmények vagy tagállamok közvetlen beavatkozása nélkül lépjenek fel. Ugyanakkor az egész szabályozói munka az uniós intézmények programozási, költségvetési és stratégiai dokumentumok révén történő jóváhagyásától függ. Az uniós intézmények az igazgatási ügyekben is részt vesznek. Következésképpen nem javasoljuk a szabályozók tanácsa jelenlegi felépítésének és működésének megváltoztatását.

Hasonlóképpen nem javasoljuk az igazgatási tanácsi koncepciónak a közös megközelítés szerinti igazgatótanácsi mintához való hozzáigazítását sem. Az Ügynökség igazgatási tanácsának mostani összetétele különösen eredményesnek és hatékonynak bizonyult az elmúlt

években. Megfelelő működését az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság képviselői biztosítják.

Noha ebben a szakaszban a Bizottság nem tartja célszerűnek, hogy az Ügynökség irányítási struktúráját teljes mértékben a közös megközelítéshez igazítsa, továbbra is nyomon fogja követni a közös megközelítéstől való eltérések indokoltságát a 2021-re tervezett következő értékelés keretében, amely az Ügynökség céljainak, megbízatásának és feladatainak értékelése mellett különös figyelmet fordít majd az Ügynökség irányítási struktúrájára.

A javasolt rendelet III. fejezete pénzügyi rendelkezéseket tartalmaz. Több egyedi rendelkezésre vonatkozóan is javasolja, hogy azok kerüljenek hozzáigazításra a decentralizált ügynökségekkel kapcsolatos közös megközelítéshez.

A javasolt rendelet IV. fejezete több egyedi rendelkezést is aktualizál a közös megközelítéssel összhangban, egyébként lényegében változatlan rendelkezéseket tartalmaz a személyzetre és a felelősségre vonatkozóan.

↓ 2009/72/EK

2016/0380 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról

(átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

↓ 2009/72/EK
szöveg)

(kiigazított

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az ~~Európai Közösséget létrehozó~~ ☒ az Európai Unió működéséről szóló ☒
szerződésre és különösen annak ~~47. cikke (2) bekezdésére, valamint 55. és 95. cikkére~~
☒ 194. cikke (2) bekezdésére ☒,

tekintettel az ☒ Európai ☒ Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²⁷,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²⁸,

☒ rendes jogalkotási eljárás keretében, ☒ a ~~Szerződés 251. cikkében megállapított~~
~~eljárásnak megfelelően,~~

mivel:

↓ új szöveg

(1) A 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet számos ponton módosítani kell²⁹. Az áttekinthetőség érdekében az irányelvet át kell dolgozni.

²⁷ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

²⁸ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

↓ 2009/72/EK (1)
preambulumbekezdés (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

- (2) Az ~~Közösségben~~ ☒ Unióban ☒ 1999 óta gyorsuló ütemben fejlődő belső villamosenergia-piac célja, hogy ⇒ versenyképes határon átnyúló villamosenergia-piacok szervezésével ⇨ az Európai Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon keresztül történő kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenyképes árakat ⇒ , megfelelő beruházási jelzéseket ⇨ és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.

↓ 2009/72/EK (2)
preambulumbekezdés (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

- (3) A ~~villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i~~ 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁰ ⇒ és a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⇨ jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához. ⇒ Európa energiarendszere ugyanakkor jelentős változáson megy keresztül. Az energiarendszer dekarbonizálására irányuló közös cél új lehetőségeket és új kihívásokat jelent a piaci szereplők számára. Ugyanakkor a műszaki fejlődés a fogyasztói részvétel és a határokon átívelő együttműködés új formáit teszi lehetővé. Az uniós piaci szabályokat az új piaci valósághoz kell igazítani ⇨.

↓ új szöveg

- (4) Az energiaunió keretstratégiája olyan energiaunió kialakítását vázolja fel, amelynek középpontjában a polgárok állnak, amelyben a polgárok magukénak érzik az energetikai átállást, és aktívan részt vesznek a piaci folyamatokban, ahol a polgárok pénztárcája látja hasznát az új technológiáknak, és ahol a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók megfelelő védelemben részesülnek.

↓ új szöveg

- (5) A Bizottság „Új irányvonal az energiaszolgáltatók számára” című, 2015. július 15-i közleménye³¹ előterjesztette a Bizottság jövőképét egy olyan kiskereskedelmi piacról, amely – többek között a nagykereskedelmi és kiskereskedelmi piacok hatékonyabb

³⁰ HL L 176., 2003.7.15., 37–56. o.

³¹ COM (2015) 339 final, 2015.7.15.

összekapcsolásával – jobban szolgálja az energiafogyasztókat. Az új és innovatív energetikai szolgáltató vállalatoknak az új technológiák segítségével lehetővé kell tenniük valamennyi fogyasztó számára, hogy teljes mértékben részt vegyenek az energetikai átállásban fogyasztási szokásaik tudatos alakítása révén, ami energiahatékony megoldásokat és fogyasztói pénzmegtakarítást eredményez, valamint hozzájárul az energiafogyasztás általános csökkentéséhez.

↕ új szöveg

- (6) A „Nyilvános konzultáció az energiapiac újratervezéséről” című, 2015. július 15-i bizottsági közlemény³² kiemelte, hogy a nagy centralizált erőművekben történő előállításról a megújuló energiaforrásokból történő decentralizált energia-előállításra és dekarbonizált piacokra történő átálláshoz ki kell igazítani a villamosenergia-kereskedelem jelenlegi szabályait, valamint meg kell változtatni a meglévő piaci szerepeket. A közlemény hangsúlyozta, hogy a villamosenergia-piacokat rugalmasabban kell szervezni, és teljes mértékben integrálni kell valamennyi piaci tényezőt, ideértve a megújulóenergia-előállítót, az új energetikai szolgáltatókat, az energiatárolást, valamint a rugalmas keresletet is.

↕ új szöveg

- (7) Az új kihívásokon kívül az irányelv foglalkozni kíván a belső villamosenergia-piac kiteljesítésének tartósan fennálló akadályaiival is. A széttöredezett – gyakran továbbra is magas fokú szabályozási beavatkozást elszenvedő – nemzeti piacok jelenlegi problémáinak leküzdését pontosabban kidolgozott keretszabállyal kell elősegíteni. A fenti beavatkozások akadályozták a villamos energia azonos feltételek mellett történő értékesítését, valamint magasabb árakat eredményeztek a határon átnyúló együttműködésen és piacorientált elveken alapuló megoldásokhoz képest.

↕ új szöveg

- (8) A fogyasztók központi szerepet játszanak annak a rugalmasságnak a megteremtésében, amely szükséges a villamosenergia-hálózatnak a változatos, megújuló forrásokra épülő, megosztott villamosenergia-termelésre való átállásához. A hálózatkezelés technológiai fejlődése, valamint a megújuló energiaforrásokon alapuló termelés számos lehetőséget elérhetővé tett a fogyasztók számára, és a kiskereskedelmi piacokon végbemenő egészséges verseny elengedhetetlen lesz a fogyasztók változó igényeit és képességeit kielégítő – egyszersmind a rendszer rugalmasságát növelő – új innovatív szolgáltatások piacvezérelt bevezetéséhez. Azzal, hogy a fogyasztók aktívabban és új feltételek mellett vehetnek részt az energiapiacban, a polgárok kiaknázhathatják a belső villamosenergia-piac nyújtotta előnyöket, és várhatóan sikerül elérni az Unió megújuló energiaforrásokra vonatkozó célértékeit.

³² COM (2015) 340 final, 2015.7.15.

↓ 2009/72/EK (3)
preambulumbekezdés

- (9) Az uniós polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – többek között az áruk szabad mozgása, a letelepedés szabadsága és a szolgáltatások nyújtásának szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi az ellátók szabad megválasztását, és az ellátók számára is biztosítja a fogyasztók szabad ellátásának lehetőségét.

↓ 2009/72/EK (57)
preambulumbekezdés

- (10) Annak érdekében, hogy a fogyasztók teljes mértékben kihasználhassák a villamos energia liberalizált belső piacában rejlő lehetőségeket, a tagállamoknak alapvető jelentőséget kell tulajdonítaniuk annak, hogy a különböző kereskedők közötti tisztességes versenyt és a piachoz való könnyű hozzáférést, illetve új villamosenergia-termelési kapacitást biztosítsanak.

↓ 2009/72/EK (8)
preambulumbekezdés
⇒ új szöveg

- (11) A verseny és a lehető legversenyképesebb áron történő villamosenergia-ellátás biztosítása érdekében a tagállamoknak és a nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetővé kell tenniük a különféle energiaforrásokból származó villamos energiát nyújtó új kereskedők és az új energiatermelők ⇨, az energiatárolók és a felhasználóoldali válasz számára a határon átnyúló piaci hozzáférést ⇨.

↓ 2009/72/EK (60)
preambulumbekezdés

- (12) Ezen irányelvnek a valódi belső piac közös szabályainak biztosítását és a mindenki számára elérhető, széles körű villamosenergia-ellátás biztosítását is fő célul kell kitűznie. Ennek érdekében a torzulásmentes piaci árak ösztönöznék a határkeresztező rendszer-összeköttetések kialakítását, és az új villamosenergia-termelési lehetőségekre irányuló beruházásokat, amely hosszú távon egyúttal árkonvergenciát is eredményezne.

↓ 2009/72/EK (56)
preambulumbekezdés

- (13) A piaci áraknak megfelelő ösztönzőket kell biztosítaniuk a hálózatfejlesztésre és új energiatermelési lehetőségekbe való beruházásra.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(22)
--	------

- (14) ~~Ezen irányelv alapján a~~ A piacszervezés különböző típusai ~~fognak létezni~~ a villamos energia belső piacán. Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak meg, alapvető közérdekű követelményeken kell alapulniuk. Az intézkedéseknek a Szerződéssel és az közösségi ☒ uniós ☒ joggal való összeegyeztethetőségéről konzultációt kell folytatni a Bizottsággal.
-

↓ új szöveg

- (15) A tagállamoknak továbbra is széles körű mérlegelési jogkörrel kell bírniuk arra vonatkozóan, hogy általános gazdasági érdekű célkitűzéseket szem előtt tartva közszolgáltatási kötelezettségeket rójanak a villamosenergia-ipari vállalkozásokra. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási fogyasztóknak és – amennyiben a tagállamok szükségesnek tartják – a kisvállalkozásoknak is joguk legyen meghatározott minőségű villamos energiával való ellátáshoz könnyen összehasonlítható, átlátható és versenyképes árakon. Mindazonáltal a szolgáltatási ár szabályozásának formájában jelentkező közszolgáltatási kötelezettségek alapvetően torzító hatású intézkedést képeznek, amelynek következtében gyakran díjdeficitek halmozódnak fel, korlátozódik a fogyasztók választási lehetősége, kevesebb az ösztönző az energiamegtakarítási és energiahatékonysági beruházásokhoz, csökken a szolgáltatás színvonala, csökken a fogyasztók bevonásának és elégedettségének mértéke, korlátozódik a verseny, és a piacon kevesebb innovatív termék és szolgáltatás áll rendelkezésre. Következésképpen a tagállamoknak más szakpolitikai eszközöket – és különösen célzott szociálpolitikai intézkedéseket – kell alkalmazniuk, hogy biztosítsák polgáraik számára a villamosenergia-ellátás megfizethetőségét. Az árképzésbe csak jól körülhatárolt rendkívüli körülmények között szabad beavatkozni. A teljes mértékben liberalizált villamosenergia-piac ösztönözné az árversenyt és a nem árjellegű versenyt a meglévő ellátók között, valamint ösztönzőként hatna az új piacra lépők számára, ezáltal pedig javítaná a fogyasztók választási lehetőségeit és megelégedettségét.
-

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(45)
--	------

- (16) ~~A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási fogyasztóknak és – amennyiben a tagállamok szükségesnek tartják – a kisvállalkozásoknak is joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátáshoz könnyen összehasonlítható, átlátható és tisztességes árakon. Az ☒ Unióban ☒ Közösségben a magas szintű közszolgáltatások érdekében a tagállamoknak minden, az ezen irányelv célkitűzéseinek megvalósítása céljából hozott intézkedést rendszeresen jelenteniük kell a Bizottság felé. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és~~

összehasonlítja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. ~~A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a védelemre szoruló fogyasztók védelmére a villamos energia belső piacának vonatkozásában. Ezek az intézkedések különbözőek lehetnek a kérdéses tagállamokban fennálló sajátos körülményeknek megfelelően, és tartalmazhatnak a villamosenergia-számlák fizetési feltételeire vonatkozó sajátos intézkedéseket, vagy a szociális biztonsági rendszeren keresztül meghozott általánosabb intézkedéseket. Ha a kisvállalkozásoknak is nyújtanak egyetemes szolgáltatást, az ilyen egyetemes szolgáltatással kapcsolatos intézkedések különbözőek lehetnek attól függően, hogy azok a háztartási fogyasztókra vagy a kisvállalkozásokra vonatkoznak.~~

↓ 2009/72/EK (47)
preambulumbekezdés

- (17) A tagállamok kijelölhetnek egy végső menedékes ~~kereskedőt~~ellátót. Ez az ellátó kereskedő lehet egy vertikálisan integrált vállalkozás elosztási feladatokat is ellátó értékesítési részlege is, amennyiben az megfelel ezen irányelv szétválasztási követelményeinek.

↓ 2009/72/EK (48)
preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

- (18) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és ~~közösségi~~ ☒ uniós ☒ eszközt felhasználhatnak. Az ilyen eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garántálása érdekében.

↓ 2009/72/EK (49)
preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

- (19) Amennyiben a tagállamok által a közszolgálati kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés ~~87.~~ ☒ 107. ☒ cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés ~~88.~~ ☒ 108. ☒ cikkének (3) bekezdése szerint erről a Bizottságot értesíteni kell.

↓ 2009/72/EK (52)
preambulumbekezdés (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

- (20) A fogyasztóknak világos és érthető információkkal kell rendelkezniük az energiaágazattal kapcsolatos jogaikról. Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel és a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal folytatott konzultációt követően a Bizottságnak létre kell hoznia ~~egy közérthető, fogyasztóbarát~~ energiafogyasztói ellenőrzőlistát ☒ hozott létre ☒ , amely gyakorlati tájékoztatást nyújt a fogyasztóknak a jogaikról. Az energiafogyasztói ellenőrzőlistát ☒ naprakészen kell tartani, ☒ valamennyi fogyasztóhoz el kell juttatni és a nyilvánosság számára elérhetővé kell tenni.

↓ új szöveg

- (21) Jelenleg számos tényező akadályozza, hogy a fogyasztók hozzáférjenek a rendelkezésükre álló piaci információk különféle forrásaihoz, megértsék azokat az információkat és azok alapján cselekedjenek. E célból összehasonlíthatóbbá kell tenni az ajánlatokat, az átállás akadályait pedig a gyakorlatban a lehető legminimálisabbra kell csökkenteni a fogyasztók választásának indokolatlan korlátozása nélkül.

↓ új szöveg

- (22) Energiaellátó-váltáskor a felhasználókat közvetlenül vagy közvetve továbbra is sokféle díjjal terhelik. E díjak megnehezítik a legjobb termékkel vagy szolgáltatással kapcsolatos számítások elvégzését, és elapasztják az átállásból fakadó azonnali pénzügyi hasznot. Jóllehet e díjak megszüntetése korlátozhatja a fogyasztók választási lehetőségét azáltal, hogy a fogyasztói hűség díjazásaként nyújtott termékeket szüntet meg, alkalmazásuk korlátozása tovább javítaná a fogyasztók jólétét, a fogyasztók bevonását, valamint a piacon végbemenő versenyt.

↓ új szöveg

- (23) A független összehasonlító eszközök – köztük weboldalak – hatékony eszközt biztosítanak a felhasználók számára a piacon elérhető különböző energiaajánlatok érdemi értékeléséhez. A keresés kevesebb költséggel jár, mivel többé nem kell információkat begyűjteniük az egyes ellátóktól és szolgáltatóktól. Az ilyen eszközök megfelelő egyensúlyt biztosítanak aközött, hogy az információ egyrészt egyértelmű és tömör, másrészt hiánytalan és átfogó legyen. Az ilyen eszközöknek a rendelkezésre álló ajánlatok lehető legszélesebb körére kell kiterjedniük, és a lehető legjobban le kell fedniük a piacot, hogy a felhasználók reprezentatív áttekintést kaphassanak. Kulcsfontosságú, hogy az ilyen eszközökről nyújtott tájékoztatás megbízható, pártatlan és átlátható legyen.

- (24) Az erősebb fogyasztóvédelmet a valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető hatékony vitarendezési mechanizmusok biztosítják. A tagállamoknak a panaszok gyors és hatékony rendezését biztosító eljárásokat kell bevezetniük.

- (25) Minden fogyasztó számára lehetővé kell tenni, hogy közvetlenül élvezze a piaci részvétel előnyeit, különösen azáltal, hogy fogyasztásait a piaci jelzések szerint igazítja ki, és cserébe alacsonyabb villamosenergia-árakban vagy más ösztönző kifizetésekben részesül. Az aktív részvételből fakadó előnyök idővel várhatóan fokozódnak, amikor az elektromos meghajtású járművek, hőszivattyúk és egyéb, rugalmas terhelési egységek versenyképesebbé válnak. A fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy részt vegyenek a felhasználóoldali válasz valamennyi formájában, valamint hogy az intelligens fogyasztásmérés és a dinamikus villamosenergia-árakat tartalmazó szerződés mellett döntsenek. Ezzel fogyasztásaikat olyan valós idejű árjelzések szerint igazíthatnák ki, amelyek tükrözik a villamos energia vagy a szállítás különböző időszakokban mért értékét és költségét, ugyanakkor a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztók kellően ki legyenek téve a nagykereskedelmi árak jelentette kockázatnak. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy a piacon aktívan részt venni nem kívánó fogyasztókat ne érje hátrány, hanem a hazai piaci feltételek tekintetében a legmegfelelőbb módon segítsék elő számukra, hogy tájékozott döntést hozzanak a rendelkezésükre álló lehetőségekkel kapcsolatban.
- (26) Minden felhasználói csoport (ipari, kereskedelmi és lakossági) számára hozzáférést kell biztosítani az energiapiacokhoz, hogy rugalmasságukkal és saját előállítású villamos energiájukkal kereskedjenek. A felhasználók számára lehetővé kell tenni, hogy teljes mértékben kiaknázzák a termelés és ellátás nagyobb területeken való közös beszerzéséből, valamint a határon átnyúló versenyből fakadó előnyöket. A beszerzési közösségek szolgáltatói – a fogyasztói csoportok és a piac közötti közvetítőként – valószínűleg fontos szerepet fognak játszani. Átlátható és tisztességes szabályokat kell meghatározni a célból, hogy a beszerzési közösségek független szolgáltatói is eleget tehessenek szerepüknek. Termékeket kell meghatározni minden szervezett energiapiacra, ideértve a kiegészítő szolgáltatásokat és a kapacitáspiacokat is, a fogyasztóoldali válaszban való részvétel ösztönzése céljából.
- (27) „Az alacsony kibocsátású mobilitás európai stratégiája”³³ hangsúlyozza a közlekedési ágazat dekarbonizációjának, valamint kibocsátásai csökkentésének szükségességét, különös tekintettel a városi területekre, valamint rávilágít, arra, hogy az elektromos közlekedés fontos szerepet játszhat e célkitűzések elérésében. Továbbá, az elektromos közlekedés alkalmazása az energetikai átállás fontos eleme. Az ezen irányelvben foglalt piaci szabályoknak ezért kedvező feltételek kialakítását kell segíteniük az elektromos járművek minden fajtája számára. Mindenekelőtt biztosítaniuk kell az elektromos járművek nyilvános és magán töltőállomásainak hatékony használatát,

³³ SWD(2016) 244 final

valamint biztosítaniuk kell a járműfeltöltés rendszerműködésbe való hatékony beillesztését.

(28) A felhasználóoldali válasz elengedhetetlen lesz az elektromos járművek intelligens feltöltésének, és ezáltal az elektromos járművek villamosenergia-hálózatba való hatékony integrálásának elősegítéséhez, ami a közlekedés dekarbonizációjának kulcsfontosságú aspektusa.

(29) A fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy saját termelésű villamos energiát használjanak, tároljanak és/vagy értékesítsenek a piacon. A jövőben e tevékenységeket új technológiai fejlesztések segítik elő. Ugyanakkor jogi és kereskedelmi akadályokkal kell számolni, többek között a belsőleg használt villamos energiára alkalmazott aránytalan díjakkal, a saját előállítású villamos energia energiarendszerbe való feltöltésére vonatkozó kötelezettségekkel, valamint olyan adminisztratív terhekkel, mint például a saját előállítású villamos energiát a rendszer felé értékesítők azon kötelezettsége, hogy eleget tegyenek az ellátókra vonatkozó követelményeknek, stb. Mindezek az akadályok gátolják a fogyasztókat abban, hogy saját maguk termeljenek villamos energiát, azt használják, tárolják vagy a piacon értékesítsék; ezen akadályokat el kell hárítani, ugyanakkor viszont biztosítani kell, hogy a villamos energiát saját maguk előállító fogyasztók megfelelően hozzájáruljanak a rendszerköltségekhez.

(30) Az elosztott energiaforrásokkal kapcsolatos technológiáknak és a tudatos fogyasztói magatartás kialakításának köszönhetően a közösségi energia és az energetikai szövetkezetek hatékony és költséghatékony eszközzé váltak a polgárok energiaforrásokkal, szolgáltatásokkal és helyi részvétellel kapcsolatos igényeinek és várományainak kielégítése terén. A közösségi energia valamennyi fogyasztó számára inkluzív választási lehetőséget kínál ahhoz, hogy közvetlen érdeke fűződjön a villamos energia előállításához, felhasználásához vagy egymás közötti megosztásához egy földrajzilag körülhatárolt közösségi hálózaton belül, amely működhet elszigetelten vagy a nyilvános elosztási hálózathoz kapcsolva. A közösségi energiával kapcsolatos kezdeményezések – a hagyományos energia-ipari vállalatoktól eltérően – nem a profitot helyezik előtérbe, hanem elsősorban arra helyezik a hangsúlyt, hogy egy adott megújulóenergia-forrásból megfizethető energiát biztosítsanak tagjaik vagy érdekelt feleik számára. A fogyasztók közvetlen bevonásának köszönhetően a közösségi energetikai kezdeményezések jól mutatják, hogy képesek integrált módon elősegíteni új technológiák és fogyasztási minták – többek között intelligens elosztóhálózatok és felhasználóoldali válasz – elterjedését. A közösségi energia a háztartási szintű energiahatékonyságot is előmozdíthatja, valamint a fogyasztás csökkentésével és az alacsonyabb szolgáltatási díjakkal segíthet leküzdeni az energiaszegénységet. A közösségi energia lehetővé teszi továbbá, hogy olyan háztartási fogyasztói csoportok is részt vehessenek az energiapiacon, amelyek egyébként nem tudnának. A sikeresen végrehajtott ilyen kezdeményezések az energetikai szolgáltatásnyújtás pusztá előnyeinek túlmutató gazdasági, társadalmi és környezeti értéket teremtettek a közösség számára. A helyi energiaközösségek számára lehetővé kell tenni, hogy a piacon egyenlő versenyfeltételek mellett, a verseny torzítása nélkül működhessenek. A háztartási fogyasztók számára pedig lehetővé kell tenni, hogy önkéntesen részt vegyenek a közösségi energetikai kezdeményezésben, illetve azt a helyi energiaközösség által üzemeltetett hálózathoz való hozzáférésük vagy fogyasztói jogaik elvesztése nélkül hagyhassák el. A helyi energiaközösség hálózatához tisztességes és tényleges költséget tükröző feltételek mellett kell hozzáférést biztosítani.

(31) Az energiaszámlák és éves összesítők a fogyasztók tájékoztatásának fontos eszközei. A fogyasztással és költségekkel kapcsolatos adatok mellett más olyan információkat is

tartalmaznak, amelyek segítik a fogyasztókat aktuális feltételeiket más ajánlatokkal összehasonlítani. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a számlázással kapcsolatos viták a fogyasztói panaszok nagyon gyakori forrásai, ami hozzájárul a fogyasztók tartósan alacsony elégedettségi szintjéhez és az energiaágazatban való mérsékelt részvételéhez, a számlákat és éves összesítőket egyértelműbbé és érthetőbbé kell tenni, valamint biztosítani kell, hogy a számlák minden információt tartalmazzanak annak érdekében, hogy a fogyasztók szabályozhassák energiafogyasztásukat, összehasonlíthassák az ajánlatokat és ellátót válthassanak.

↓ 2009/72/EK (27)
preambulumbekezdés

- (32) A tagállamok például intelligens hálózatok létrehozása révén ösztönzik az elosztóhálózatok korszerűsítését, amit úgy kell megvalósítani, hogy ösztönözze a decentralizált villamosenergia-termelést, és biztosítsa az energiahatékonyságot.

↕ új szöveg

- (33) A fogyasztók bevonásához megfelelő ösztönzőkre és technológiákra – például intelligens fogyasztásmérésre – van szükség. Az intelligens fogyasztásmérés megfelelő eszközöket ad a fogyasztók kezébe, mivel lehetővé teszi számukra, hogy pontos és közel valós idejű visszajelzést kapjanak energiafogyasztásukról vagy -előállításukról, ezáltal pedig jobban kezeljék azt, részt vegyenek a felhasználóoldali válasszal kapcsolatos programokban és részesüljenek azok előnyeiből, valamint csökkentsék villamosenergia-számlájukat. Az intelligens fogyasztásmérésnek köszönhetően az elosztórendszer-üzemeltetőknek is jobb lehet a rálátásuk hálózataikra, és így csökkenthetik üzemeltetési és karbantartási költségeiket, és e megtakarításokat a végső soron a fogyasztókat terhelő elosztási díjakra fordíthatják.

↓ 2009/72/EK (55)
preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (34) ⇒ Az intelligens fogyasztásmérés bevezetéséről szóló nemzeti szintű döntéshozatalkor ⇨, lehetővé kell tenni, hogy ⇨ ez ⇨ ~~az intelligens fogyasztásmérés mérési rendszerek bevezetése~~ gazdasági értékelésen alapuljon. Amennyiben az értékelés következtetése szerint az ilyen mérési rendszerek bevezetése csak bizonyos mennyiségű villamos energiát fogyasztók számára gazdaságilag észszerű és költséghatékony, akkor a tagállamok az intelligens ~~fogyasztásmérés mérési rendszerek~~ bevezetésekor ezt figyelembe vehetik.

↕ új szöveg

- (35) Az intelligens fogyasztásmérést nem szisztematikusan bevezető tagállamoknak lehetőséget kell biztosítaniuk a fogyasztók számára ahhoz, hogy utóbbiak – kérésükre,

valamint tisztességes és ésszerű feltételek mellett, valamint az összes vonatkozó információ megadásával – intelligens villamosenergia-fogyasztásmérőt telepíttethessenek. Ha a fogyasztók nem rendelkeznek intelligens fogyasztásmérővel, olyan fogyasztásmérőt kell biztosítani számukra, amely teljesíti az ezen irányelvben meghatározott számlázási információk rendelkezésükre bocsátásához szükséges minimumkövetelményeket.

- (36) A fogyasztók villamosenergia-piacon való aktív részvételének támogatása céljából a tagállamok által saját területükön telepítendő intelligens fogyasztásmérő rendszereknek interoperábilisaknak kell lenniük, nem képezhetik a szolgáltatóváltás akadályát, valamint olyan, célnak megfelelő funkciókkal kell ellátni őket, amelyek révén a fogyasztók közel valós idejű hozzáférést kaphatnak fogyasztási adataikhoz, módosíthatják energiafogyasztásukat, valamint a kisegítő infrastruktúra által megengedett mértékben kompenzáció ellenében felkínálhatják rugalmasságukat a hálózat és energiaszolgáltató vállalatok számára, valamint megtakarításokat érhetnek el villamosenergia-számlájuk tekintetében.

↓ 2009/72/EK (50)
preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (37) ~~A közszolgáltatási követelményeket, ideértve az univerzális szolgáltatással kapcsolatos követelményeket is, és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó – különösen a védelemre szoruló – biztosan részesüljön a verseny előnyeiből és a tisztességes árakból. A közszolgáltatási követelményeket nemzeti alapon kell meghatározni, a nemzeti körülmények figyelembevételével; ugyanakkor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jogot. Az uniós polgárok és amennyiben a tagállamok ezt szükségesnek tartják – a kisvállalkozások számára közszolgáltatási garanciákat kell nyújtani, különösen az ellátás biztonsága és az ésszerű díjak tekintetében. A fogyasztók ellátásában alapvető fontosságú az objektív és átlátható fogyasztási adatokhoz való hozzáférés. Ennek megfelelően a fogyasztók számára biztosítani kell a fogyasztási adataikhoz, a kapcsolódó árakhoz és szolgáltatási költségekhez való hozzáférést annak érdekében, hogy ezen adatok alapján a versenytársaktól versengő vállalkozásoktól ajánlatot kérhessenek. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra is, hogy energiafogyasztásukról kellően tájékozódhassanak. Az előrefizetésnek nem hozhatja a fogyasztót aránytalanul hátrányos helyzetbe – tükröznie kell a várható villamosenergia-fogyasztást, és a különféle fizetési rendszereknek pedig megkülönböztetésmentesnek kell lenniük. Az energiaköltségekről adott kellő gyakoriságú tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a fogyasztók ezáltal közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról. E tekintetben az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁴ a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁵ teljes végrehajtása segíti majd csökkenteni a fogyasztók energiaköltségeit.~~

³⁴ ~~HL L 114., 2006.4.27., 64. o.~~

³⁵ ~~Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).~~

↴ új szöveg

- (38) Az intelligens fogyasztásmérés bevezetését követően jelenleg különböző adatgazdálkodási modelleket dolgoztak ki vagy dolgoznak ki a tagállamokban. Az adatgazdálkodási modelltől függetlenül fontos, hogy a tagállamok olyan átlátható szabályokat vezessenek, amelyek biztosítják az adatokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést, a kiberbiztonság és adatvédelem legmagasabb fokát, valamint az adatkezelők pártatlanságát.

↓ 2009/72/EK (45)
preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (39) ~~A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási fogyasztóknak és – amennyiben a tagállamok szükségesnek tartják – a kisvállalkozásoknak is joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátáshoz könnyen összehasonlítható, átlátható és tisztességes árakon. A Közösségben a magas szintű közszolgáltatások érdekében a tagállamoknak minden, az ezen irányelv célkitűzéseinek megvalósítása céljából hozott intézkedést rendszeresen jelenteniük kell a Bizottság felé. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a védelemre szoruló fogyasztók a kiszolgáltatott helyzetben lévő~~ **⇒ és energiaszegény** **⇐** felhasználók védelmére a villamos energia belső piacának vonatkozásában. Ezek az intézkedések különbözőek lehetnek a kérdéses tagállamokban fennálló sajátos körülményeknek megfelelően, és tartalmazhatnak a villamosenergia-számlák fizetési feltételeire vonatkozó **sajátos** **⇒** szociál- vagy energiapolitikai **⇐** intézkedéseket, **vagy a szociális biztonsági rendszeren keresztül meghozott általánosabb intézkedéseket.** **⇒** a lakóhelyek energiahatékonyságát célzó beruházásokat vagy olyan fogyasztóvédelmi intézkedéseket, mint például a lekapcsolással összefüggő biztosítékok **⇐**. Ha a kisvállalkozásoknak is nyújtanak egyetemes szolgáltatást, az ilyen egyetemes szolgáltatással kapcsolatos intézkedések különbözőek lehetnek attól függően, hogy azok a háztartási fogyasztókra vagy a kisvállalkozásokra vonatkoznak.

↴ új szöveg

- (40) Az energiaszolgáltatások alapvető fontosságúak az uniós polgárok jólétének biztosításához. A megfelelő fűtés, hűtés, világítás, valamint az árammal működő készülékekhez biztosított energia mind-mind elengedhetetlenül fontos szolgáltatás a megfelelő életszínvonal és a polgárok egészségének biztosításához. Továbbá, az ezen energiaszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetővé teszi, hogy az európai polgárok kiaknázzák a bennük rejlő potenciált, valamint megerősíti a társadalmi befogadást. Az energiaszegény háztartások – alacsony jövedelmük, magas energiakiadásai és

otthonaik nem megfelelő energiahatékonyságának együtteséből fakadóan – nem engedhetik meg maguknak ezeket az energetikai szolgáltatásokat. A tagállamoknak pontos információkat kell gyűjteniük az energiaszegény háztartások számának figyelemmel kísérése céljából. Célzott támogatás biztosítása érdekében pontos méréssel kell segíteni a tagállamokat az energiaszegény háztartások azonosításában. A Bizottságnak a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztásának elősegítése révén aktívan támogatnia kell az energiaszegénységről szóló rendelkezések végrehajtását.

↓ 2009/72/EK (53)
preambulumbekezdés (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

- (41) ~~Az energiahány növekvő probléma a Közösségen belül.~~ Az jelenség
⇒ energiaszegénység ⇐ által érintett azon tagállamoknak, amelyek ezért,
amennyibenezt még nem tették meg, nemzeti cselekvési terveket vagy egyéb e célra
alkalmas keretet kell kidolgozniuk ~~az energiahány~~ ⇒ e probléma ⇐ megelőzésére
abból a célból, hogy minél kevesebb ember kerüljön ilyen helyzetbe. ⇒ Az alacsony
jövedelem, magas energiakiadások és a háztartások alacsony szintű
energiahatékonysága releváns tényezők az energiaszegénység felmérését szolgáló
mutatók kidolgozásához. ⇐ A tagállamoknak minden esetben biztosítaniuk kell a
kiszolgáltatott helyzetben lévő védelemre szoruló ⇒ és energiaszegény ⇐ fogyasztók
szükséges energiaellátását. Ennek során – például a szociálpolitika keretében –
integrált megközelítést kell alkalmazni, amelynek ⇒ energia- és ⇐ szociálpolitikai
vagy a háztartásokra vonatkozó energiahatékonysági intézkedéseket kell tartalmaznia.
Ezen irányelvnek lehetővé kell tennie legalább a kiszolgáltatott helyzetben lévő
védelemre szoruló ⇒ és energiaszegény ⇐ fogyasztók kedvezményezését célzó
nemzeti szintű politikák folytatását ~~meg kell engednie.~~

↓ új szöveg

- (42) Az elosztórendszer-üzemeltetőknek költséghatékonyan kell integrálniuk az új
villamosenergia-termelést – különösen a megújuló energiaforrásokat használó
termelőlétesítményeket és az olyan új terhelési egységeket, mint a hőszivattyú és az
elektromos jármű. E célból az elosztórendszer-üzemeltetők számára lehetővé kell
tenni, illetve ösztönözni kell őket arra, hogy elosztott energiaforrásokból származó
szolgáltatásokat – például felhasználóoldali választ és energiatárolást – vegyenek
igénybe piaci eljárások alapján annak érdekében, hogy hálózataikat hatékonyan
üzemeltessék, és elkerüljék a költséges hálózatbővítéseket. A tagállamoknak
megfelelő intézkedéseket – például nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat és
piaci szabályokat – kell bevezetniük, valamint olyan hálózati díjakkal kell
ösztönözniük az elosztórendszer-üzemeltetőket, amelyek nem akadályozzák sem a
rugalmasságot, sem a hálózat energiahatékonyságot célzó fejlesztését. A
tagállamoknak ezenkívül elosztórendszerekre vonatkozó hálózatfejlesztési terveket
kell bevezetniük a megújuló energiaforrásokat használó termelőlétesítmények
integrálásának támogatása, valamint a tárolólétesítmények fejlesztésének és a
közlekedési ágazat villamosításának elősegítése céljából, továbbá megfelelő
tájékoztatást kell biztosítaniuk a rendszerhasználók számára a tervezett

hálózatbővítésekről vagy -fejlesztésekről, a tagállamok többségében ugyanis jelenleg nem léteznek ilyen eljárások.

↓ 2009/72/EK (26)
preambulumbekezdés

- (43) Az elosztóhálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés meghatározza a fogyasztók kiskereskedelmi szintű hozzáférését. ~~A harmadik felek hozzáféréseire és az azzal kapcsolatos beruházásaikra vonatkozó megkülönböztetés lehetősége az elosztói szinten azonban nem annyira jelentős, mint átviteli szinten, mivel a szűk keresztmetszetek és a termelési vagy ellátási érdekek általában kisebb hatásúak, mint elosztói szinten. Ezenkívül az elosztórendszer-üzemeltetők jogi és funkcionális szétválasztása az 2003/54/EK irányelvvel összhangban csak 2007. július 1-jétől vált kötelezővé, és annak a villamos energia belső piacára gyakorolt hatásait még értékelni kell. A hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok egyértelműbb megfogalmazás, helyes végrehajtás és szoros felügyelet mellett elvezethetnek a tényleges szétválasztás megvalósításához. Az lakossági piaci egyenlő kiskereskedelmi feltételek megteremtése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetők tevékenységét úgy kell felügyelni, hogy azok vertikális integráció révén ne juthassanak piaci versenyelőnyhöz, különös tekintettel a háztartási fogyasztókra és a kisebb nem háztartási, ~~kis~~ fogyasztókra.~~

↓ 2009/72/EK (30)
preambulumbekezdés

- (44) Abban az esetben, ha egy zárt elosztó rendszert egy sajátos üzemeltetési normákat igénylő integrált energiaellátás optimális hatékonyságának biztosítására használnak vagy ha egy zárt elosztó rendszert elsősorban a rendszer tulajdonosa általi felhasználásra tartanak fenn, lehetővé kell tenni, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a közte és a rendszer használói között lévő sajátos kapcsolat miatt mentesülhessen a szükségtelen adminisztrációs terheket jelentő kötelezettségek alól, ~~az elosztórendszer-üzemeltető és a rendszer fogyasztói közötti kapcsolat sajátos jellegére tekintettel.~~ Az ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltatási helyszínek – például vasútállomások épületei, repülőterek, kórházak, integrált létesítményekkel rendelkező nagy kempingek vagy vegyipari telephelyek – üzemeltetésük speciális jellege miatt rendelkezhetnek zárt elosztó rendszerrel.

↓ 2009/72/EK (8)
preambulumbekezdés

- (45) A verseny és a lehető legversenyképesebb áron történő villamosenergia-ellátás biztosítása érdekében a tagállamoknak és a nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetővé kell tenniük a különféle energiaforrásokból származó villamos energiát nyújtó új ~~kereskedők~~ ellátók és az új energiatermelők számára a határon átnyúló piaci hozzáférést.

- (46) Ha a hálózatok nem különülnek el ténylegesen a termelési és ellátási tevékenységektől (a tényleges szétválasztás), ez nemcsak a hálózat üzemeltetésében jár a hátrányos megkülönböztetés kockázatával, hanem a vertikálisan integrált vállalkozásoknak saját hálózataikba történő megfelelő szintű beruházásra való ösztönzése terén is.
-

- (47) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának megvalósítására egyértelműen eredményes és biztos módszer a tulajdonjog szétválasztása, amelynek során a hálózat tulajdonosát jelölik ki rendszerüzemeltetőnek és függetlenné teszik az ellátási és termelési érdekektől. Ezért az Európai Parlament a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeli lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-i állásfoglalásában³⁶ az átviteli szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte ~~az arra~~ legalkalmasabb eszköznek arra, hogy az infrastrukturális beruházásokat megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tulajdonjogi szétválasztás értelmében tehát a tagállamoktól meg kell követelni, hogy biztosítsák, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre, és ezzel egy időben átvitelirendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer irányítására vagy azokra vonatkozó bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, az átviteli rendszer vagy az átvitelirendszer-üzemeltető irányításában való részvételnek eleve ki kell zárnia a termelési vagy ellátási vállalkozás irányításának vagy az azokra vonatkozó joggyakorlásnak a lehetőségét. Ezekben a korlátokon belül a termelési vagy ellátási vállalkozás részére lehetővé kell tenni, hogy kisebbségi részesedéssel rendelkezzen egy átvitelirendszer-üzemeltetőben vagy az átviteli rendszerben.
-

- (48) A szétválasztásra irányuló rendszereknek hatékonyan meg kell szüntetniük az ~~érdekellentéteket~~ összeférhetlenségeket a termelők, az ellátók ~~kereskedők~~ és az átvitelirendszer-üzemeltetők között annak érdekében, hogy ösztönzőket hozzanak létre a szükséges beruházásokhoz és biztosítsák a piacra lépő új szereplők hozzáférését egy átlátható és hatékony szabályozási rendszer keretében, ~~valamint~~, a szétválasztásra irányuló rendszerek ~~nem hozhatnak létre~~ túlságosan nehézkesé a szabályozási rendszert a nemzeti szabályozó hatóságok számára.

³⁶ HL C 175. E, 2008.7.10., 206. o.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(14)
------------------------------------	------

- (49) Mivel a tulajdonjogi szétválasztáshoz egyes esetekben a vállalkozások szerkezetátalakítása szükséges, a vonatkozó rendelkezések alkalmazására többletidőt kell engedélyezni azon tagállamok részére, amelyek a tulajdonjogi szétválasztás végrehajtása mellett döntenek. A villamosenergia- és a gázszektor közötti vertikális kapcsolatok miatt a szétválasztási rendelkezéseket mind a két szektorban alkalmazni kell.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(15)
------------------------------------	------

- (50) A tulajdonjogi szétválasztás értelmében a hálózatüzemeltetés ellátási és termelési érdekektől való teljes függetlenségének biztosítása, valamint a bizalmas információk átadásának megakadályozása érdekében ugyanazon személy nem lehet tag átvitelirendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer és termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás ügyvezető testületében is. Ugyanezen okból ugyanazon személy nem lehet egyszerre jogosult átvitelirendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer ügyvezető testülete tagjainak kinevezésére és egyúttal termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre vagy az azokra vonatkozó bármilyen jog gyakorlására.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(16)
------------------------------------	------

- (51) Az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető- vagy átvitelirendszer-üzemeltető létrehozásának lehetővé kell tennie, hogy a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett megtarthassák a hálózati vagyonon fennálló tulajdonjogukat, ~~feltéve, miközben biztosítja azt~~, hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független átvitelirendszer-üzemeltető ellát minden rendszerüzemeltetői feladatot, és működésére nézve részletes szabályokat ~~tesznek~~, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusokat ~~határoztak meg, amelyeknek van alávetve~~.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(17)
---	------

- (52) Ha 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező vállalkozás vertikálisan integrált vállalkozás része ☒ volt ☐, a tagállamoknak ezért lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy átvitelirendszer-üzemeltető létrehozása közötti választásra.

- (53) A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és termelési vállalkozás részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.

- (54) A független rendszerüzemeltetői vagy független átvitelirendszer-üzemeltetői megoldások teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A független átvitelirendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatos szabályok megfelelő szabályozási keretet nyújtanak a tisztességes verseny, az elégséges beruházások, az új piaci szereplők hozzáféréseinek és a villamosenergia-piacok integrációjának biztosításához. A független átvitelirendszer-üzemeltetőkről szóló rendelkezések révén történő tényleges szétválasztás egyrészt egy, szervezési intézkedésekből és az átvitelirendszer-üzemeltetők irányításával kapcsolatos intézkedésekből álló pilléren, másrészt egy olyan beruházási intézkedésekből álló pilléren nyugszik, amelyek az új termelési kapacitásokat regionális együttműködés útján kötik a hálózati és piaci integrációhoz. Az átvitelirendszer-üzemeltető függetlenségét többek között ún. türelmi időszak révén is biztosítani kell, amelynek során a vertikálisan integrált vállalkozásban nem gyakorolnak olyan vezetői vagy más hasonló tevékenységet, amelynek keretében ugyanahhoz az információhoz lehet hozzájutni, mint amelyekhez a vezetői beosztásokban lehetett volna. ~~A tényleges szétválasztás független átvitelirendszer-üzemeltetőkön alapuló modellje összhangban van az Európai Tanács 2007. március 8-9-én tartott ülésén megállapított követelményekkel.~~

- (55) A tagállamoknak jogukban áll területükön a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett dönteni. Amennyiben a tagállam élt ezzel a joggal, a vállalkozásoknak nem áll jogában független rendszer üzemeltetőt vagy független átvitelirendszer-üzemeltetőt létrehozni. Ezenkívül a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozások nem gyakorolhatnak sem közvetve, sem közvetlenül irányítást vagy bármilyen jogot azon tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetői fölött, amelyek a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett döntöttek.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(23)
------------------------------------	------

- (56) A tényleges szétválasztás végrehajtása során be kell tartani a köz- és a magánszektor közötti megkülönböztetés tilalmának elvét. E célból ugyanazon személy – sem magában, sem mással közösen – nem gyakorolhat a tulajdonjogi szétválasztás szabályaival, a független rendszerüzemeltetői megoldással ellentétes irányítást vagy bármilyen jogot az átvitelirendszer-üzemeltetők vagy átviteli rendszerek, és a termelési vagy ellátási vállalkozások összetétele, szavazása vagy döntése felett. A tulajdonjogi szétválasztás és a független rendszerüzemeltetői megoldás tekintetében, amennyiben az adott tagállam bizonyítani tudja e követelmény betartását, úgy két különálló közjogi szerv végezheti egyfelől a termelési és ellátási tevékenységek, másfelől az átviteli tevékenységek irányítását.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(24)
---	------

- (57) A hálózati tevékenységeknek az ellátási és termelési tevékenységektől való teljes mértékű tényleges elkülönítését az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ egészében meg kell valósítani, ~~a közösségi és nem közösségi~~ ☒ uniós és nem uniós ☒ vállalkozások vonatkozásában egyaránt. Annak biztosítására, hogy a hálózati tevékenységek, valamint az ellátási és termelési tevékenységek ~~z~~ ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ egészében egymástól függetlenek maradjanak, a szabályozó hatóságokat fel kell jogosítani arra, hogy megtagadják a szétválasztási szabályokat be nem tartó átvitelirendszer-üzemeltetők tanúsítását. E szabályoknak az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ egészében való következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a szabályozó hatóságoknak a legmesszemenőbben figyelembe kell venniük a Bizottság véleményét a tanúsításra vonatkozó döntéseik meghozatalakor. Emellett az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ nemzetközi kötelezettségei betartásának biztosítása és az ~~Közösségen~~ ☒ Unión ☒ belüli szolidaritás és energiabiztonság érdekében emellett a Bizottságnak jogot kell biztosítani arra, hogy harmadik országból vagy országokból származó személy vagy személyek irányítása alatt álló átvitelirendszer-tulajdonos vagy átvitelirendszer-üzemeltető vonatkozásában a tanúsításokat véleményezze.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(31)
------------------------------------	------

- (58) Az engedélyezési eljárások nem róhatnak a villamosenergia-termelőkre azok méretéhez és lehetséges hatásához képest aránytalan közigazgatási terheket. Az indokolatlanul hosszú engedélyezési eljárások akadályozhatják az új piaci szereplők piaci hozzáférését.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(34)
------------------------------------	------

- (59) A villamos energia belső piacának megfelelő működése céljából az energiaszabályozóknak képesnek kell lenniük a döntéshozatalra minden lényeges szabályozási kérdésben, továbbá függetlennek kell lenniük minden más köz- vagy magánérdektől. Ez nem zárja ki sem a tagállamok alkotmányjoga alapján történő bírósági felülvizsgálatot sem a parlament általi felügyeletet. Ezenkívül a szabályozó költségvetésének a nemzeti jogalkotó általi jóváhagyása nem minősül a költségvetési önállóság akadályozásának. A szabályozó hatóságoknak az előirányzott költségvetés végrehajtásában való önállóságukra vonatkozó rendelkezéseket a nemzeti költségvetési törvények és szabályok által meghatározott keretekben kell megvalósítaniuk. A tagállamok részére miközben megfelelő rotációs rendszer révén hozzájárulnak a nemzeti szabályozó hatóság bármely politikai vagy gazdasági érdektől való függetlenségéhez, lehetővé kell tenni, hogy a rendelkezésre álló emberi erőforrásokat vagy az irányító testület méretét is kellőképpen figyelembe vegyék.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(36)
------------------------------------	------

- (60) A szabályozó hatóságok számára lehetőséget kell biztosítani a tarifák vagy a tarifák számításához alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózat használói által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli és elosztási tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a elosztott villamosenergia-termelésnek, valamint a keresletoldali szabályozási intézkedéseknek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határköltségeket is.

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(37)
→ ₁ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(38)

- (61) Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a villamosenergia-ipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szembeni eredményes, arányos és visszatartó szankciók kiszabására, vagy arra, hogy az illetékes bíróságoknak ilyen szankciók kiszabását javasolják. →₁ ☒ E célból ☒ Ezen túlmenően a szabályozó hatóságoknak megfelelő hatáskörrel kell rendelkezniük a ☒ számára lehetővé kell tenni a ☒ releváns információk villamosenergia-ipari vállalkozásoktól való megszerzésére bekérését, a megfelelő és elegendő vizsgálatlefolytatását elvégzésére, valamint a vitarendezést re. ← Az energiaszabályozókat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a villamos energia belső piacának

megfelelő működése szempontjából szükséges tényleges verseny ösztönzése révén a fogyasztók javát szolgáló célszerű intézkedéseket hozhassanak. ~~A virtuális erőművek létrehozása – vagyis azok a villamosenergia-felszabadítási programok, amelyek keretében a villamos energiát termelő vállalkozások kötelesek értékesíteni vagy rendelkezésre bocsátani bizonyos mennyiségű villamos energiát, vagy termelői kapacitásuk egy részéhez kötelesek bizonyos időtartamra az érdekelt kereskedők számára hozzáférést biztosítani – az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kell továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitással összhangban hozzájárulhassanak az egyetemes és közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló fogyasztók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve a közösségi szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását. Az a független szerv, amelyhez a nemzeti szabályozó döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, bíróság vagy más, jogi felülvizsgálat végzésére hatáskörrel rendelkező törvényszék lehet.~~

↓ 2009/72/EK (37)
preambulumbekezdés (kiigazított
szöveg)

- (62) ~~Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a villamosenergia-ipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szembeni eredményes, arányos és visszatartó szankciók kiszabására, vagy arra, hogy az illetékes bíróságoknak ilyen szankciók kiszabását javasolják. Az energiaszabályozókat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a villamos energia belső piacának megfelelő működése szempontjából szükséges tényleges verseny ösztönzése révén a fogyasztók javát szolgáló célszerű intézkedéseket hozhassanak. A virtuális erőművek létrehozása – vagyis azok a villamosenergia-felszabadítási programok, amelyek keretében a villamos energiát termelő vállalkozások kötelesek értékesíteni vagy rendelkezésre bocsátani bizonyos mennyiségű villamos energiát, vagy termelői kapacitásuk egy részéhez kötelesek bizonyos időtartamra az érdekelt kereskedők számára hozzáférést biztosítani – az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kell továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitással összhangban hozzájárulhassanak az egyetemes és közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló fogyasztók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve az ~~közösség~~ ☒ uniós ☒ szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását. Az a független szerv, amelyhez a nemzeti szabályozó döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, bíróság vagy más, jogi felülvizsgálat végzésére hatáskörrel rendelkező törvényszék lehet.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés ⇒ új szöveg	(63)
---	------

- (63) A [714/2009/EK rendelet COM(2016) 861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet~~ ⁽⁴⁹⁾ értelmében a Bizottság iránymutatásokat ⇒ vagy üzemi és kereskedelmi szabályzatokat ⇐ fogadhat el a szükséges fokú harmonizáció elérése céljából. Az ilyen iránymutatások ⇒ vagy üzemi és kereskedelmi szabályzatok ⇐, amelyek – ezen irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében is – kötelező végrehajtási intézkedések, olyan hasznos eszközök, amelyeket szükség esetén gyorsan módosítani lehet.
-

↓ új szöveg

- (64) A tagállamoknak és az Energiaközösség szerződő feleinek szorosan együtt kell működniük az integrált villamosenergia-kereskedelmi térség kialakításával kapcsolatos valamennyi kérdés tekintetében, és nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek veszélyeztetik a villamosenergia-piacok integrációjának fejlesztését vagy a tagállamok és szerződő felek energiaellátásának biztonságát.
- (65) Ezen irányelvet [a 714/2009/EK rendelet COM(2016) 861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelettel] együtt kell értelmezni, mely utóbbi megállapítja a villamosenergia-piac újratervezésének alapelveit, amely lehetővé teszi a rugalmasság megfelelőbb díjazását, megfelelő árjelzéseket nyújt, valamint biztosítja a működőképes integrált rövid határidős piacok fejlesztését. A [714/2009/EK rendelet COM(2016) 861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] új szabályokat állapít meg olyan különféle területekre vonatkozóan is, mint például a kapacitásmechanizmusok, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti együttműködés.
-

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)	(62)
---	------

- (66) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen egy egészében működő belső villamosenergia-piac megteremtését maguk a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az ~~közösségi~~ ☒ uniós ☒ szinten jobban megvalósítható, az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ az ☒ Európai Unió működéséről szóló ☒ Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- (67) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket³⁷.

- (68) Az ezen irányelv céljának eléréséhez szükséges minimális mértékű harmonizáció biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy a Szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el egy olyan iránymutatás kidolgozása céljából, amely kiterjed a szabályozó hatóságok feladataira, valamint az egymás között és az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségével (a továbbiakban: Ügynökség) folytatott együttműködésükre, és meghatározza az idevágó eljárás részleteit. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak³⁷ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (69) Az ezen irányelv egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy közös európai adatformátumot tudjon megállapítani, valamint megkülönböztetésmentes és átlátható eljárásokat tudjon meghatározni a fogyasztásmérési, a fogyasztási és a szolgáltatóváltáshoz szükséges adatokhoz való hozzáférésre vonatkozóan. E hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek³⁸ megfelelően kell gyakorolni.
- (70) Az irányelv nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek tartalma a korábbi irányelvhez képest jelentősen módosult. A változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség a korábbi irányelvből következik.
- (71) A tagállamok és a Bizottság magyarázó dokumentumokról szóló 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatának³⁹ megfelelően a tagállamok vállalták, hogy indokolt esetben az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez az irányelv egyes elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszköz megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot mellékelnek. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentum(ok) megküldését indokoltnak tekinti.

³⁷ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

³⁸ Az Európai Parlament és Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

³⁹ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

↓ új szöveg

(72) Ez az irányelv nem érinti az V. mellékletben szereplő irányelv nemzeti jogba történő átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.

↓ 2009/72/EK (67)
preambulumbekzdés

~~A 2003/54/EK irányelvhez ezen irányelvben tett módosítások mértékére tekintettel, az átláthatóság és észszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új irányelvben történő egységes szövegbe foglalással átdolgozni.~~

↓ 2009/72/EK (5)
preambulumbekzdés

~~A biztonságos villamosenergia-ellátás alapvető fontosságú az európai társadalom fejlődése, a fenntartható éghajlatváltozási politika, valamint a belső piaci versenyképesség támogatása szempontjából. Ebből a célból tovább kell fejleszteni a határkeresztező rendszer-összeköttetéseket, annak érdekében, hogy a Közösségen belül a fogyasztók és az ipar valamennyi energiaforráshoz a lehető legversenyképesebb áron jussanak hozzá.~~

↓ 2009/72/EK (59)
preambulumbekzdés

~~Ezen irányelv egyik fő célja a villamosenergia valódi belső piacának egy összekapcsolt közösségi hálózat révén történő létrehozása, ennél fogva adott esetben az Ügynökséggel szorosan együttműködve a szabályozó hatóságok legfontosabb feladatai közé tartoznak a határkeresztező rendszer összeköttetésekkel és a regionális piacokkal kapcsolatos szabályozási kérdések.~~

↓ 2009/72/EK (7)
preambulumbekzdés

~~A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte annak fontosságát, hogy megvalósuljon a villamos energia belső piaca, és hogy a Közösségben letelepedett valamennyi villamosenergia-ipari vállalkozás számára egyenlő feltételeket teremtsenek. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenlegi szabályok és intézkedések nem biztosítják a szükséges keretet a jól működő belső piac megvalósításának.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(4)
------------------------------------	-----

~~Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet hiánya az, amely nem létezik minden tagállamban.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(41)
------------------------------------	------

~~A tagállamoknak vagy amennyiben a tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóságnak ösztönözniük kell a megszakítható ellátási szerződések fejlesztését.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(6)
------------------------------------	-----

~~A villamos energia jól működő belső piacának megfelelő ösztönzőket kell biztosítani a termelők számára új energiatermelési lehetőségekbe történő beruházásokhoz, ideértve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energiát is, különös figyelmet fordítva a Közösség energiapiacának legelszigeteltebb országaira és régióira. A jól működő piacon a fogyasztók érdekében is megfelelő intézkedéseket kell hoznia az energia hatékonyabb felhasználásának előmozdítására, aminek előfeltétele a biztonságos energiaellátás.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(32)
------------------------------------	------

~~További intézkedéseket kell tenni a hálózati hozzáférés átlátható és megkülönböztetéstől mentes tarifáinak biztosítása érdekében. Ezek a tarifák minden rendszerhasználóra megkülönböztetéstől mentesen alkalmazandók.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(20)
------------------------------------	------

~~A verseny előmozdítása érdekében a villamos energia belső piacán a nem háztartási nagyfogyasztók számára lehetővé kell tenni a kereskedő megválasztását, valamint azt hogy villamosenergia-szükségleteik fedezésére több kereskedővel is szerződést kössenek. Az ilyen fogyasztókat meg kell védeni a szerződések kizárólagosságot biztosító záradékaival szemben, amelyek kizárják a versenyképes vagy kiegészítő ajánlatokat.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(51)
------------------------------------	------

~~Az irányelv középpontjában a fogyasztók érdekeinek kell állniuk, a szolgáltatás minőségének pedig a villamosenergia-vállalatok feladatainak központi elemét kell képeznie. A fogyasztók már meglévő jogait erősíteni és garantálni kell, és e jogoknak a jobb átláthatóságra is ki kell terjedniük. A fogyasztóvédelemnek biztosítani kell, hogy a szélesebb értelemben vett európai hatáskörbe tartozó valamennyi fogyasztó számára kedvezzen a versenyen alapuló piac. A fogyasztók jogait a tagállamoknak vagy amennyiben a tagállam így rendelkezett a szabályozó hatóságoknak kell betartatniuk.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(29)
------------------------------------	------

~~Annak elkerülése érdekében, hogy a kis-elosztórendszer-üzemeltetőkre aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket rójanak, a tagállamok szükség esetén felmenthetik az érintett vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(28)
------------------------------------	------

~~Kis rendszerek esetében szükséges lehet, hogy a kiegészítő szolgáltatásokat a kis rendszerekkel összekapcsolt átviteli rendszer-üzemeltetők nyújtsák.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(10)
------------------------------------	------

~~A 2003/54/EK rendeletben előírt, jelenleg hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok azonban nem vezettek az átviteli rendszer-üzemeltetők tényleges szétválasztásához. Az Európai Tanács 2007. március 8-án és 9-én tartott brüsszeli ülésén ezért felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat „az ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatüzemeltetéstől való tényleges elkülönítéséről”.~~

↓ 2009/72/EK preambulumbekezdés	(13)
------------------------------------	------

~~Az „irányítás” kifejezés fogalom meghatározása a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletből (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete)⁴⁰ származik.~~

⁴⁰ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

↓ 2009/72/EK (43)
preambulumbekezdés

~~Csaknem minden tagállam az átlátható engedélyezési eljárásokon alapuló verseny biztosítását választotta a villamosenergia-termelés piacán. A tagállamoknak azonban gondoskodniuk kell annak lehetőségéről, hogy az ellátás biztonságát versenytárgyalási eljárással vagy azzal egyenértékű eljárással segítsék elő abban az esetben, ha az engedélyezési eljárás alapján nem létesül elegendő villamosenergia-termelői kapacitás. A környezetvédelem és az új, még kiforratlan technológiák támogatása érdekében a tagállamok lehetőséget kapnak arra, hogy az új kapacitások létesítésére versenytárgyalási eljárásokat írjanak ki nyilvánosan kihirdetett követelmények alapján. Az új kapacitások magukban foglalják többek között a megújuló energiaforrásokat és a kapcsolt hő- és villamos energiát is.~~

↓ 2009/72/EK (33)
preambulumbekezdés

~~A 2003/54/EK irányelv a tagállamok számára előírta, hogy hozzanak létre különös hatáskörű szabályozókat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy az eredményes szabályozást gyakran hátráltatja a szabályozók kormányzattól való függése, valamint a kellő hatáskör és a mérlegelési jog hiánya. Az Európai Tanács ezért 2007. március 8-9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a nemzeti energiaszabályozók hatáskörének további harmonizációjáról és függetlenségének növeléséről. Lehetővé kell tenni, hogy ezen nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre kiterjedjen mind a villamos energia, mind a gázágazatra.~~

↓ 2009/72/EK (38)
preambulumbekezdés

~~A nemzeti szabályozó hatóságok hatásköreinek bármilyen harmonizációja olyan hatáskörökre is ki kell, hogy terjedjen, mint a lehetséges ösztönzők nyújtása villamosenergia-ipari vállalkozások számára, valamint a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szemben hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása, illetve javaslattevés ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé. Ezen túlmenően a szabályozó hatóságoknak megfelelő hatáskörrel kell rendelkezniük a releváns információk villamosenergia-ipari vállalkozásoktól való megszerzésére, a megfelelő és elegendő vizsgálat elvégzésére, valamint a vitarendezésre.~~

↓ 2009/72/EK (61)
preambulumbekezdés

~~A szabályozó hatóságoknak abból a célból is tájékoztatniuk kell a piacot, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára az villamos energia belső piacával és annak rövid, közép- és hosszú távú fejlődésével kapcsolatos megfigyelő és figyelemmel kíséző szerep betöltését, többek között a termelőkapacitást, a villamos energia-termelés különböző lehetőségeit, az átviteli és elosztási infrastruktúrát, a szolgáltatás minőségét, a határokon keresztül történő kereskedelmet, a szűk keresztmetszetek kezelését, a beruházásokat, a nagykereskedelmi és fogyasztói árakat, a piaci likviditást, valamint a környezetvédelem és a hatékonyság javítását~~

illetően. A nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatják a versenyhivatalokat és a Bizottságot arról, hogy az árak mely tagállamokban akadályozzák a piaci versenyt és a piac megfelelő működését.

↓ 2009/72/EK (42)
preambulumbekezdés

A Közösségben az ipar és kereskedelem egésze, ideértve a kis- és középvállalkozásokat is, valamint minden uniós állampolgár, akik a belső piac gazdasági előnyeit élvezik, magas szintű fogyasztóvédelemben is kell, hogy részesüljenek és különösen a háztartási fogyasztók, és ahol a tagállamok azt helyénvalónak tartják, a kisvállalkozásoknak is közszolgáltatási garanciákat kell kapniuk, különös tekintettel az ellátás biztonságára és a tisztességes tarifákra, a tisztességesség, a versenyképesség és közvetetten a munkahelyteremtés céljából. A fogyasztó számára biztosítani kell a választás, a tisztességesség, a képviselő és a vitarendezési mechanizmusokhoz való hozzáférés lehetőségét.

↓ 2009/72/EK (45)
preambulumbekezdés

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási fogyasztóknak és — amennyiben a tagállamok szükségesnek tartják — a kisvállalkozásoknak is joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátáshoz könnyen összehasonlítható, átlátható és tisztességes árakon. A Közösségben a magas szintű közszolgáltatások érdekében a tagállamoknak minden, az ezen irányelv célkitűzéseinek megvalósítása céljából hozott intézkedést rendszeresen jelenteniük kell a Bizottság felé. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a védelemre szoruló fogyasztók védelmére a villamos energia belső piacának vonatkozásában. Ezek az intézkedések különbözőek lehetnek a kérdéses tagállamokban fennálló sajátos körülményeknek megfelelően, és tartalmazhatnak a villamosenergia-számlák fizetési feltételeire vonatkozó sajátos intézkedéseket, vagy a szociális biztonsági rendszeren keresztül meghozott általánosabb intézkedéseket. Ha a kisvállalkozásoknak is nyújtanak egyetemes szolgáltatást, az ilyen egyetemes szolgáltatással kapcsolatos intézkedések különbözőek lehetnek attól függően, hogy azok a háztartási fogyasztókra vagy a kisvállalkozásokra vonatkoznak.

↓ 2009/72/EK (46)
preambulumbekezdés

A közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye, és fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és a verseny azonos szintjét minden tagállamban. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti

szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.

↓ 2009/72/EK (50)
preambulumbekezdés

~~A közszolgáltatási követelményeket, ideértve az univerzális szolgáltatással kapcsolatos követelményeket is, és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó – különösen a védelemre szoruló – biztosan részesüljön a verseny előnyeiből és a tisztességes árakból. A közszolgáltatási követelményeket nemzeti alapon kell meghatározni, a nemzeti körülmények figyelembevételével; ugyanakkor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jogot. Az uniós polgárok és – amennyiben a tagállamok ezt szükségesnek tartják – a kisvállalkozások számára közszolgáltatási garanciákat kell nyújtani, különösen az ellátás biztonsága és az ésszerű díjak tekintetében. A fogyasztók ellátásában alapvető fontosságú az objektív és átlátható fogyasztási adatokhoz való hozzáférés. Ennek megfelelően a fogyasztók számára biztosítani kell a fogyasztási adataikhoz, a kapcsolódó árakhoz és szolgáltatási költségekhez való hozzáférést annak érdekében, hogy ezen adatok alapján a versengő vállalkozásoktól ajánlatot kérhessenek. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra is, hogy energiaszolgáltatásukról kellően tájékozódhassanak. Az előrefizetésnek tükröznie kell a várható villamosenergia-fogyasztást, és a különféle fizetési rendszereknek megkülönböztetésmentesnek kell lenniük. Az energiaköltségekről adott kellő gyakoriságú tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a fogyasztók ezáltal közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról. E tekintetben az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴¹ teljes végrehajtása segíti majd csökkenteni a fogyasztók energiaköltségeit.~~

↓ 2009/72/EK (64) és (65)
preambulumbekezdés

~~Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁴² összhangban kell elfogadni.~~

~~A Bizottságot fel kell ruházni különösen arra, hogy elfogadja az ezen irányelv céljának eléréséhez megkívánt minimális szintű harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak, és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányulnak új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítése által, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

⁴¹ HL L 114., 2006.4.27., 64. o.

⁴² HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

↓ 2009/72/EK (66)
preambulumbekezdés

~~A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁴³ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy a maguk számára, illetve a Közösség érdekében készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.~~

↓ 2009/72/EK (25)
preambulumbekezdés

~~Az energiaellátás biztonsága a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a belső villamosenergia-piac hatékony működéséhez és a tagállamok elszigetelt piacainak integrációjához. A villamos energia csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő villamosenergia-piacok, főként a hálózatok és a villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök, elengedhetetlenek a közbiztonság, a gazdaság versenyképessége és az Unió polgárainak jóléte szempontjából. Harmadik országokból származó személyek számára ezért csak akkor lehet engedélyezni valamely átviteli rendszer vagy átvitelirendszer-üzemeltető irányítását, ha megfelelnek a tényleges elkülönítés Közösségen belül alkalmazandó követelményeinek. A Közösség nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül, a Közösség úgy ítéli meg, hogy a villamosenergia-átviteli rendszerek ágazata igen fontos a Közösség számára, és ezért a közösségi energiaellátás biztonságának megőrzése tekintetében kiegészítő biztosítékokra van szükség a Közösségben a közrend és közbiztonság, valamint az Unió polgárainak jóléte elleni fenyegetések elkerülése érdekében. A Közösség energiaellátásának biztonságához értékelni kell mindenekelőtt a hálózat működésének függetlenségét, a Közösségnek és az egyes tagállamoknak a harmadik országokból származó energiaellátástól való függésének mértékét, valamint egy adott harmadik országban a belföldi és nemzetközi energiakereskedelem és energiaügyi beruházások kezelését. Az ellátás biztonságát ezért minden egyes eset tényleges körülményei, valamint a nemzetközi jogból különösen a Közösség és az érintett harmadik ország közötti nemzetközi megállapodásokból eredő jogok és kötelezettségek alapján kell értékelni. A Bizottság adott esetben nyújtson be ajánlásokat a Közösség energiaellátásának biztonságával foglalkozó, harmadik országokkal kötendő megállapodásokról szóló tárgyalásokra vagy a megtárgyalandó kérdéseknek az ezen harmadik államokkal folytatott más tárgyalások keretében történő megvitatására.~~

↓ 2009/72/EK (35)
preambulumbekezdés

~~Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetéstől mentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra van szükség. Amint a villamosenergia-piac kellő likviditási szintet ér el, ezt a kiegyenlítési szükségletek keretén belül a villamosenergia-ellátásra és beszerzésre vonatkozó átlátható,~~

⁴³ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. Likvid piac hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly álljon fenn a betáplált és a vételezett villamos energia mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe. Az átviteli rendszer-üzemeltetők elősegítik a végső fogyasztók és a végső fogyasztók csoportosulásai számára a részvételt a tartalékpiacon és a kiegyenlítő piacon.

↓ 2009/72/EK (39) és (40)
preambulumbekezdés

A villamos energia belső piaca a likviditás és az átláthatóság hiányában szenved, ami gátolja az erőforrások hatékony elosztását, a kockázatok fedezését és a piacra lépést. A versenyt és az ellátási biztonságot fokozni szükséges az új erőműveknek valamennyi tagállamban a villamos energia hálózatba való integrálásának elősegítése révén, különösen az új piaci szereplők ösztönzésével. Növelni kell a piac iránti bizalmat, a piaci likviditást és a piaci szereplők számát, ennél fogva növelni kell a villamosenergia-ellátásban tevékenykedő vállalkozások feletti szabályozói felügyeletet. Az ilyen célú követelmények nem sérthetik a pénzügyi piacokra vonatkozó hatályos közösségi jogszabályokat, azokkal összhangban kell lenniük. Az energiaszabályozóknak és a pénzügyi szabályozóknak együtt kell működniük, hogy lehetővé tegyék egymásnak a szóban forgó piacok áttekintését.

Mielőtt a Bizottság elfogadná a nyilvántartási követelményeket részletező iránymutatásokat, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁴⁴ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (az Ügynökség) és a 2009/77/EK bizottsági határozattal⁴⁵ létrehozott Európai Értékpapír piaci Szabályozók Bizottságának (CESR) azok tartalmával kapcsolatban tárgyalnia kellene a Bizottsággal és arra vonatkozóan a Bizottságnak tanácsot kellene adnia. Az Ügynökségnek és a CESR-nek a célból is együtt kell működnie, hogy további kutatásokat folytassanak és további tanácsokat adjanak a tekintetben, hogy a villamosenergia-ellátási szerződésekre és a villamosenergia-derivatívákra vonatkozó ügyleteket alá kell-e vetni kereskedés előtti és/vagy utáni átláthatósági követelményeknek, és ha igen, mi legyen ezen követelmények tartalma.

↓ 2009/72/EK (44)
preambulumbekezdés

Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyát az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni, amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil villamosenergia-ellátást.

⁴⁴ HL L 211., 2009.8.14., 1. o.

⁴⁵ HL L 211., 2009.1.29., 18. o.

~~A rendszerösszekötő kapacitásokat és az elosztott villamosenergia-termelést is magában foglaló, szükséges hálózati infrastruktúra kiépítése és karbantartása a stabil villamosenergia-ellátás biztosításának fontos eleme.~~

↓ 2009/72/EK (58)
preambulumbekezdés

~~A villamos energia belső piacának kialakítása céljából a tagállamoknak nemzeti piacaik integrációjára, valamint a rendszerüzemeltetők közösségi és regionális szintű együttműködésére kell törekedniük, amely kiterjed a Közösségben jelenleg is létező villamosenergia-szigetekre is.~~

↓ 2009/72/EK 1. cikk (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, ~~HATÁLY~~ ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy ~~és hatály~~

Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a villamos energia termelésére, átvitelére, elosztására ⇒, tárolására ⇒, a villamosenergia-ellátásra, valamint a fogyasztóvédelmi szabályokra vonatkozóan, annak érdekében, hogy az az ~~Közösségen~~ ☒ Unión ☒ belül ~~fejlessze és~~ ⇒ ténylegesen integrált, ~~integrálja a~~ versenyképes ⇒, fogyasztóközpontú és rugalmas ⇒ villamosenergia-piacokat ⇒ hozzon létre ⇒. ⇒ Ennek az irányelvnek az a célja, hogy az integrált piac előnyeinek kiaknázásával megfizethető árakat biztosítson a fogyasztók számára, továbbá elősegítse az energiaellátás magas fokú biztonságát és a dekarbonizált energiarendszerre való zökkenőmentes átállást ⇒. Ez az irányelv ~~meghatározza a~~ ⇒ kulcsfontosságú ⇒ szabályokat határoz meg az ☒ európai ☒ villamosenergia-ágazat szervezetével és működésével, ⇒ különösen a tudatos fogyasztói magatartás kialakításával és a fogyasztóvédelemmel, az integrált ⇒ piachoz való szabad piaci hozzáféréssel, ⇒ harmadik felek átviteli és elosztási infrastruktúrához való hozzáféréssel, a szétválasztással, valamint a független nemzeti energiaszabályozókkal ⇒ kapcsolatban. ~~a versenytárgyalási eljárásoknál alkalmazandó feltételekkel és eljárásokkal, valamint az engedélyek kiadásával és a rendszerek működésével összefüggő szabályokat.~~ ~~Meghatározza továbbá az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket és az áramfogyasztók jogait, valamint egyértelművé teszi a versenyre vonatkozó kötelezettségeket.~~

2. cikk

Fogalom=meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „~~fogyasztófelhasználó~~”: a villamos energia nagykereskedelmi és végső ~~fogyasztófelhasználói~~;

2. „nagykereskedelmi ~~fogyasztófelhasználó~~”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely villamos energiát vásárol a letelepedési helyük ~~helye~~ szerinti rendszeren belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;

3. „végső ~~fogyasztófelhasználó~~”: az a ~~fogyasztófelhasználó~~, aki saját felhasználásra vásárol villamos energiát;

4. „háztartási fogyasztó”: az a fogyasztó, aki saját háztartása fogyasztása céljára vásárol villamos energiát, ide nem értve a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységeket;

5. „nem háztartási fogyasztó”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely nem saját háztartása fogyasztása céljára vásárol villamos energiát, ide értve a termelőket $\Rightarrow$, ipari felhasználókat, kis- és középvállalkozásokat, cégeket $\Leftarrow$ és a nagykereskedelmi ~~fogyasztókatfelhasználókat~~ is;

~~12. „feljogosított fogyasztó”: az a fogyasztó, aki szabadon, saját választása szerinti kereskedőtől vásárolhat villamos energiát a 33. cikk értelmében;~~

↓ új szöveg

6. „aktív felhasználó”: olyan felhasználó vagy együttesen tevékenykedő felhasználók csoportja, aki/amely a saját létesítményében előállított villamos energiát használja, tárolja vagy értékesíti, többek között beszerzési közösségek szolgáltatói révén, illetve felhasználóoldali válaszban vagy energiahatékonysági programokban vesz részt, feltéve, hogy nem e tevékenységek képezik elsődleges üzleti vagy szakmai tevékenységét;

7. „helyi energiaközösség”: olyan társulás, szövetkezet, partnerség, nonprofit szervezet vagy más jogalany, amelyet ténylegesen helyi részvényesek vagy tagok irányítanak, amely általában nem profitorientált, hanem értékközpontú, és amely érintett az elosztott energiatermelésben és az elosztórendszer-üzemeltető, ellátó vagy beszerzési közösség szolgáltatójának helyi szintű – akár határon átnyúló – tevékenységében;

↓ 2009/72/EK

~~198.~~ „ellátás”: a fogyasztók részére történő villamosenergia-értékesítés, ideértve a viszonteladást;

~~329.~~ „villamosenergia-ellátási szerződés”: villamos energia ellátására vonatkozó szerződés, amely nem foglal magában villamosenergia-derivatívákat;

~~3310.~~ „villamosenergia-derivatíva”: a ~~pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i~~ 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁶ I. melléklete C. részének 5., 6., vagy 7. pontja szerinti pénzügyi eszköz, amennyiben az eszköz villamos energiával kapcsolatos;

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/39/EK irányelve (2004. április 21.) a pénzügyi eszközök piacairól (HL L 145., 2004.4.30., 1. o.).

11. „dinamikus villamosenergiaár-szerződés”: az ellátó és a végső felhasználó között létrejött olyan villamosenergia-ellátási szerződés, amely az azonnali piacon – ideértve a másnapi piacot is – alkalmazott árat tükrözi legalább a piaci elszámolás gyakoriságával azonos időközönként;

12. „szerződésmegszüntetési díj”: az ellátók szolgáltatók vagy beszerzési közösségek szolgáltatói által a villamosenergia-ellátási vagy szolgáltatási szerződés felmondása esetén a felhasználókra kiszabott díj vagy szankció;

13. „szolgáltatóváltással kapcsolatos díj”: az ellátók vagy beszerzési közösségek szolgáltatói által szolgáltatóváltás esetén közvetve vagy közvetlenül a felhasználókra kiszabott díj vagy szankció, ideértve a szerződésmegszüntetési díjakat is;

14. „beszerzési közösség szolgáltatója”: olyan piaci szereplő, amely több felhasználói terhelési egységet vagy termelt villamos energiát kombinál értékesítés, vásárlás vagy aukció céljából valamely szervezett energiapiacon;

15. „beszerzési közösség független szolgáltatója”: egy beszerzési közösség olyan szolgáltatója, aki/amely nem tartozik valamely szolgáltatóhoz vagy valamilyen piaci szereplőhöz;

16. „felhasználóoldali válasz”: a villamosenergia-terhelésnek a szokásos vagy aktuális fogyasztási mintákhoz képest történő megváltoztatása a végső felhasználók által, válaszként a piaci jelzésekre – többek között időben változó villamosenergia-árakra vagy ösztönző kifizetésekre –, illetve a végső felhasználó által önállóan vagy beszerzési közösség szolgáltatóján keresztül tett, a keresletcsökkentés vagy keresletnövekedés – 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletben⁴⁷ meghatározott szervezett piacokon alkalmazott áron történő – értékesítésére vonatkozó ajánlat elfogadása következtében;

17. „hagyományos fogyasztásmérő”: olyan analóg vagy elektronikus fogyasztásmérő, amely nem képes adatok továbbítására vagy fogadására;

18. „intelligens fogyasztásmérés”: olyan elektronikus rendszer, amely képes úgy mérni a fogyasztást, hogy közben a hagyományos fogyasztásmérőnél több információt biztosít, valamint elektronikus kommunikációs forma alkalmazásával képes tájékoztatás, figyelemmel kísérés és ellenőrzés céljából adatokat továbbítani és fogadni;

19. „interoperabilitás”: az intelligens fogyasztásmérés összefüggésében két vagy több energia- vagy kommunikációs hálózat, rendszer, eszköz, alkalmazás vagy alkotóelem együttműködése, információcseréje és -felhasználása az előírt feladatkörök ellátása céljából;

20. „közel valós idő”: az intelligens fogyasztásmérés összefüggésében az adatrögzítés és az adatok automatikus feldolgozás és felhasználás vagy információs célokból történő továbbítása között eltelt, általában másodperceket jelentő idő;

21. „elérhető legjobb technikák”: intelligens fogyasztásmérési környezetben, az adatvédelem és -biztonság összefüggésében a tevékenységek fejlődésének és működési módszereinek azon leghatékonyabb és lefeléhaladottabb szintje, amely jelzi az egyes – a magánélet, a

⁴⁷ A Bizottság 1348/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. december 17.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról (HL L 363., 2014.12.18., 121. o.).

személyes adatok és a biztonság kockázatainak megelőzésére vagy csökkentésére tervezett – technikák gyakorlati alkalmazását arra, hogy alapját képezzék az uniós adatvédelmi keretnek való megfelelésnek;

↓ 2009/72/EK

⇒ új szöveg

522. „elosztás”: a villamos energia szállítása nagyfeszültségű, közép- és kisfeszültségű elosztórendszereken a fogyasztóhoz/felhasználóhoz való eljuttatás céljából, ide nem értve az ellátást;

623. „elosztórendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület elosztórendszerének üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, illetve adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért, felelős, továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia elosztásával kapcsolatos, indokolt igények kielégítésére;

2024. „energiahatékonysági ~~keresletoldali szabályozás~~”: ⇒ a teljesítményben, szolgáltatásban, termékben vagy energiában kifejezett eredmény és a befektetett energia hányadosa ⇐ ~~olyan átfogó vagy integrált megközelítés, amelynek célja a villamosenergia-fogyasztás időbeli és mennyiségbeli befolyásolása annak érdekében, hogy csökkentse a primer energia felhasználását és a terhelési esútsókat olyan módon, hogy elsőbbséget ad az energiahatékonyságot szolgáló beruházásoknak és más intézkedéseknek, mint például a megszakítható ellátási szerződéseknek, szemben a termelői kapacitás növelését szolgáló beruházásokkal, ha az előbbiek hatékonyabb és gazdaságosabb megoldást adnak, tekintetbe véve a csökkentett energiafogyasztás pozitív környezeti hatását, valamint ezzel összefüggésben az ellátás biztonságát és az elosztás költség szempontjait is;~~

3025. „megújuló energiaforrásokból ⇒ származó energia”: ⇐ a megújuló, nem fosszilis energiaforrásokból ⇒ származó energia, különösen a ⇐ szél- és napenergia ⇐ (termikus vagy fotovoltaiikus napenergia) ⇐, a geotermikus ⇐ energia, a környezeti hőenergia, a víz-, árapály-, óceán- és ⇐ hullámenergia, ⇐ valamint az olyan megújuló tüzelőanyagokból nyert energia, mint a bioüzemanyag, a folyékony bio-energiatároló, a biogáz, a szilárd bioüzemanyag és a megújuló forrásokból származó éghető hulladék ⇐, árapály, víz és biomassza, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gáz és biogázok);

3126. „elosztott termelés”: az elosztórendszerhez kapcsolt termelőlétesítmények;

↓ új szöveg

27. „elektromos töltőállomás”: olyan interfész, amely egyidejűleg egy elektromos jármű feltöltésére vagy egy elektromos jármű akkumulátorának cseréjére alkalmas;

~~428.~~ „átvitel”: villamos energia szállítása igen nagy feszültségű és nagyfeszültségű, összekapcsolt rendszereken a végső ~~fogyasztókhoz~~ felhasználóhoz vagy az elosztókhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;

429. „átvitelrendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület átviteli rendszerének üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért, ~~felelős~~ továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia átvitelével kapcsolatos, észszerű igények kielégítésére;

~~430.~~ „rendszerhasználó”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely villamos energiával lát el egy átviteli vagy elosztórendszert, illetve akit/amelyet egy átviteli vagy elosztórendszerből látnak el villamos energiával;

431. „termelés”: a villamos energia előállítása;

~~432.~~ „termelő”: villamos energiát termelő, természetes vagy jogi személy;

~~433.~~ „rendszerösszekötő/~~rendszerösszekötés~~”: ⇒ olyan átviteli vezeték, amely ajánlattételi övezetek, tagállamok vagy – az EU joghatóságának határáig – tagállamok és harmadik országok közötti határokat keresztez, vagy ilyen határokon ível át ⇐ ~~az a berendezés, amelyet villamosenergia-rendszerek összekapcsolására használnak;~~

~~4434.~~ „összekapcsolt rendszer”: több, egy vagy több rendszerösszekötő segítségével összekötött átviteli és elosztórendszer;

~~4535.~~ „közvetlen vezeték”: vagy egy elszigetelt termelési helyet elszigetelt fogyasztóval összekötő villamosenergia-vezeték, vagy egy villamosenergia-termelőt és egy villamosenergia-ellátási vállalkozást összekötő villamosenergia-vezeték, közvetlenül a saját létesítményeik, leányvállalataik és ~~feljogosított fogyasztók~~ felhasználói ellátása céljából;

~~25.~~ „hosszú távú tervezés”: a termelői, átviteli és elosztási kapacitások beruházási igényének ~~hosszú távú tervezése, a rendszer villamosenergia-igényének kielégítésének és a fogyasztók ellátása biztosításának céljából;~~

~~(26)~~ 36. „kis, szigetüzemben működő rendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 3 000 GWh, és ahol az éves fogyasztásnak kevesebb, mint 5 százaléka származik más rendszerekkel való összekapcsolásból;

~~(27)~~ „szigetüzemben működő mikrorendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 500 GWh, és amely nem áll összeköttetésben más rendszerekkel;

~~16.~~ „gazdasági elsőbbség”: a villamosenergia-ellátás forrásainak gazdasági szempontok szerinti rangsorolása;

~~1737.~~ „kiegészítő szolgáltatás”: minden olyan szolgáltatás, amely egy átviteli vagy egy elosztórendszer üzemeltetéséhez szükséges ⇒, ideértve a kiegyenlítő és nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatásokat, a szűk keresztmetszetek kezelését azonban nem ⇐;

38. „nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatás”: egy átviteli- vagy elosztórendszer-üzemeltető által az állandósult állapotban mért feszültség ellenőrzése, a gyors reagálású árambetáplálás, inercia és a black start képesség céljából használt szolgáltatás;

39. „regionális operatív központ”: [714/2009 rendelet COM(2016) 861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 32. cikkében meghatározott regionális operatív központ.

~~2040.~~ „integrált villamosenergia-ipari vállalkozás”: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;

~~2141.~~ „vertikálisan integrált vállalkozás”: olyan villamosenergia-ipari vállalkozás vagy olyan villamosenergia-ipari vállalkozások csoportja, amelyek irányítására közvetlenül vagy közvetve ugyanazon személy vagy személyek jogosultak, és ahol a vállalkozás vagy vállalkozáscsoport az átvitel és az elosztás közül legalább az egyik feladatot, és a villamosenergia-termelés vagy -ellátás közül is legalább az egyik feladatot ellátja;

~~2242.~~ „kapcsolt vállalkozás”: a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁸ 2. cikkének (12) bekezdése ~~Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) éves beszámoló~~ ~~szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv (13) 41. cikke (14) szerinti kapcsolt vállalkozás és/vagy ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdése szerinti társult vállalkozás, és/vagy~~ olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;

~~2343.~~ „horizontálisan integrált vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely a kereskedelmi célú villamosenergia-termelés, vagy -átvitel, vagy -elosztás vagy -ellátás közül legalább egy feladatot ellát, valamint egyéb, nem a villamosenergia-iparhoz kötődő tevékenységet is folytat;

~~3444.~~ „irányítás”: jogok, szerződések vagy más eszközök, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:

- a) a tulajdonjog vagy a vállalkozás vagyonának egészének vagy részének használatára kiterjedő jog révén;
- b) olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás összetétele, szavazása vagy döntései felett;

~~3545.~~ „villamosenergia-ipari vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az alábbi feladatok közül legalább egyet betölt: a villamosenergia-termelés, -átvitel, -elosztás, -ellátás vagy -vásárlás, és felelős az ezekhez a feladatokhoz kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső fogyasztók;

⁴⁸

Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

~~24. „versenytárgyalási eljárás”: olyan eljárás, amellyel a tervezett többletigény és a kiváltandó kapacitások új vagy meglévő termelőkapacitással történő fedezését biztosítják.~~

~~2846.~~ „biztonság”: egyrészt a villamosenergia-ellátás és -szolgáltatás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;

↴ új szöveg

47. „energiatárolás”: a villamos energia rendszerben a termelt villamos energia bizonyos mennyiségének megtartása a végső energiaként vagy más energiahordozóba átalakítva történő felhasználásig.

↓ 2009/72/EK

II. FEJEZET

AZ ÁGAZAT SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

↴ új szöveg

3. cikk

Versenyképes, fogyasztóközpontú, rugalmas és megkülönböztetésmentes villamosenergia-piac

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti jogszabályaik ne akadályozzák indokolatlanul a villamos energia határokon keresztül történő áramlását, a – többek között felhasználóoldali válasz révén megvalósuló – fogyasztói részvételt, a rugalmas energiatermelésbe való beruházásokat, az energiatárolást, az elektromos közlekedés vagy új rendszerösszekötők telepítését, valamint hogy a villamosenergia-árak a tényleges keresletet és kínálatot tükrözzék.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-termelés és -ellátás tekintetében a piacra lépést és a piac elhagyását ne gátolják indokolatlan akadályok.

~~4.33. cikk~~

⇒ A villamosenergia-ellátó szabad megválasztása ⇐

Piacnyitás és viszonyosság

~~(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók közé tartozzanak. ⇒ minden felhasználó szabadon vásárolhasson villamos energiát az általa választott ellátótól. ⇐~~

~~a) 2004. július 1-ig a 96/92/EK irányelv 19. cikkének (1)–(3) bekezdésében meghatározott feljogosított fogyasztók. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik az ezen feljogosított fogyasztók meghatározására vonatkozó szempontokat;~~

~~b) 2004. július 1-től minden nem háztartási fogyasztó;~~

~~c) 2007. július 1-től minden fogyasztó.~~

~~(2) A villamosenergia-piacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:~~

~~a) nem tiltható meg ellátási szerződés megkötése egy másik tagállam rendszerében lévő feljogosított fogyasztóval, ha a fogyasztó mindkét érintett rendszerben feljogosított fogyasztónak minősül; valamint~~

~~b) amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó fogyasztó csupán az egyik rendszerben minősül feljogosított fogyasztónak, a Bizottság, a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy adja meg a kért ellátást azon tagállam kérésére, amelyikben a feljogosított fogyasztó székhelye található.~~

5. cikk

Piacalapú ellátási árak

(1) A villamosenergia-ellátók szabadon határozhatják meg, hogy milyen áron kínálnak villamos energiát a felhasználók számára. A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a villamosenergia-ellátók közötti hatékony verseny biztosítására.

(2) A tagállamok célzottan biztosítják az energiaszegény vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók védelmét az energiaellátás árképzésébe való állami beavatkozástól eltérő eszközökkel.

(3) Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve, azon tagállamok, amelyek [OP: please insert the date of entry into force of this Directive]-án/-én az energiaszegény vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások villamosenergia-ellátásának árképzése tekintetében állami beavatkozásokat alkalmaznak, [OP: insert the date – five years from the entry into force of this Directive]-ig folytathatják az ilyen állami beavatkozásokat. A fenti állami beavatkozásoknak általános gazdasági érdeket kell követniük, egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, továbbá az uniós villamosenergia-ipari vállalatok számára garantálniuk kell, hogy a felhasználókhoz egyenlő módon hozzáférjenek. A beavatkozásoknak, melyek nem léphetik túl az általuk szem előtt

tartott általános gazdasági érdek eléréséhez szükséges mértéket, időben korlátozottaknak, valamint kedvezményezettjeik tekintetében arányosaknak kell lenniük.

- (4) [OP – insert the date – five years from the entry into force of this Directive] után a tagállamok továbbra is alkalmazhatnak állami beavatkozásokat a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartási felhasználók villamosenergia-ellátásáról illető árképzés tekintetében, amennyiben arra rendkívüli sürgősség miatt feltétlenül szükség van. Az ilyen beavatkozásoknak eleget kell tenniük a (3) bekezdésben foglalt feltételeknek.

A tagállamok az első albekezdéssel összhangban hozott intézkedéseket azonnal alkalmazhatják, és azokat az elfogadásuktól számított egy hónapon belül bejelentik a Bizottságnak. A bejelentéshez magyarázatot kell fűzni arról, hogy más eszközökkel miért nem lehetett kielégítően kezelni a helyzetet, valamint arról, hogy miként határozták meg a kedvezményezettek körét és az intézkedések időtartamát. A bejelentés akkor tekinthető teljesnek, ha annak kézhezvételétől vagy a kért kiegészítő információk átvételétől számított két hónapon belül a Bizottság nem kér további információt.

A Bizottság a teljes bejelentés kézhezvételétől számított két hónapon belül határozatot hozhat arról, hogy az intézkedések módosítására vagy visszavonására kéri fel a tagállamokat, amennyiben úgy véli, hogy az első albekezdésben foglalt követelmények nem teljesülnek. A határozathozatali időszak a Bizottság és az érintett tagállam beleegyezésével meghosszabbítható.

Az e bekezdés alapján alkalmazott állami beavatkozás mindaddig érvényesnek tekintendő, amíg a Bizottság nem hoz határozatot arról, hogy az intézkedések módosítására vagy visszavonására kéri fel a nemzeti hatóságokat.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

~~6.32~~ cikk

Harmadik fél hozzáférése

- (1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik feleknek az átviteli és elosztórendszerhez való hozzáférése valamennyi ~~feljogosított~~ felhasználóra ~~fogyasztóra~~ vonatkozó, nyilvános tarifákon alapszik, és amelyet objektív módon, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül alkalmaznak. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a tarifákat, illetve a számításukhoz alkalmazott módszereket az 59 ~~37~~ cikknek megfelelően hatálybalépésük előtt jóváhagyják; továbbá, hogy ezeket a tarifákat, illetve – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közzétegyék.
- (2) Az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető megtagadhatja a hozzáférést, ha nem áll rendelkezésre a szükséges kapacitás. A megtagadást, különösen a 3-9 cikkekre való tekintettel, objektív és technikailag, valamint gazdaságilag alátámasztott kritériumokkal kellőképpen megalapozott indokokkal kell alátámasztani. ⇒ A tagállamok, vagy amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok ~~←, vagy a tagállamok~~ biztosítják e kritériumok következetes alkalmazását,

valamint azt, hogy vitarendezési eljárást kezdeményezhessenek azok a fogyasztók, akiknek hozzáférését megtagadták. Megtagadás esetén és adott esetben a szabályozó hatóságok gondoskodnak arról is, hogy az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető érdemi információt nyújtson azokról az intézkedésekről, amelyek a hálózat megerősítéséhez szükségesek lennének. ⇒ Ilyen információt kell biztosítani minden olyan esetben, amikor megtagadják a töltőállomáshoz való hozzáférést. ⇐ Az információt kérő féltől az információnyújtás költségeinek megfelelő, tisztességes díj kérhető.

~~7.34.~~ cikk

Közvetlen vezetékek

- (1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:
 - a) a területükön székhellyel rendelkező, összes villamosenergia-termelőnek és villamosenergia-ellátási vállalkozásnak azt, hogy közvetlen vezetéken keresztül lássa el villamos energiával saját létesítményeit, leányvállalatait és ~~feljogosított felhasználóit fogyasztóit~~; és
 - b) a területükön található ~~feljogosított felhasználók fogyasztók~~ számára pedig azt, hogy termelő- vagy ellátási vállalkozások közvetlen vezetéken keresztül láthassák el őket.
- (2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelyek alapján a területükön a közvetlen vezetékek építésére az engedélyeket megadják. Ezeknek a követelményeknek objektívnek és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.
- (3) Az ~~e-cikk~~ (1) bekezdésében említett módon, közvetlen vezetéken nyújtott villamosenergia-ellátás lehetősége nem befolyásolja a ~~6. 32.~~ 6. 32. cikkel összhangban álló villamosenergia-ellátási szerződések megkötésének lehetőségét.
- (4) A tagállamok engedélyt adhatnak ki közvetlen vezeték építésére az esettől függően akár a ~~6. 32.~~ 6. 32. cikk alapján a rendszerhez való hozzáférés megtagadása esetén, akár a ~~60. 37.~~ 60. 37. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.
- (5) A tagállamok megtagadhatják közvetlen vezeték építésének engedélyezését, ha az engedély megadása sértene a 9. ~~a-3.~~ cikk ☒ szerinti közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó ~~<X> rendelkezéseket~~ sértene ☒ alkalmazását ☒. Az engedély megadása csak megfelelően alátámasztott indok alapján tagadható meg.

~~87.~~ cikk

Új kapacitások létesítésének engedélyezési eljárása

- (1) Új termelői kapacitások létesítésére vonatkozóan a tagállamok engedélyezési eljárást fogadnak el, amely megfelel az objektivitás, az átláthatóság és megkülönböztetés tilalma követelményeinek.
- (2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelynek alapján területükön a termelői kapacitások létesítésére vonatkozó engedélyeket megadják. A megfelelő követelmények meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik az alábbiakat:
 - a) a villamosenergia-hálózat, a létesítmények és a kapcsolódó berendezések biztonságossága és biztonsága;

- b) a közegészség és közbiztonság védelme;
 - c) a környezetvédelem;
 - d) a területhasználat és telephely-kiválasztás;
 - e) a közterület használata;
 - f) az energiahatékonyság;
 - g) a primer energiaforrások jellege;
 - h) a kérelmező jellemzői, például műszaki, gazdasági és pénzügyi teljesítőképessége;
 - i) a ~~9.3.~~ cikk értelmében hozott intézkedéseknek való megfelelés;
 - j) a termelési kapacitás hozzájárulása ~~az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i, a megújuló forrásokból származó energia használatának előmozdításáról szóló, 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelve⁴⁹ 3. cikkének (1) bekezdésében említett, 2020-ban az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ összesített energiafogyasztásából legalább 20 %-ot kitevő megújulóenergia-arány elérését kitűző átfogó ~~közösségi~~ ☒ uniós ☒ célhoz; és~~
 - k) ~~az~~ a termelési kapacitás hozzájárulása a kibocsátáscsökkentéshez.
- (3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kis méretű, decentralizált és/vagy elosztott termelésre külön engedélyezési eljárás vonatkozzon, amelynek során figyelembe veszik azok méretének és potenciális hatásának korlátozott voltát.
- A tagállamok iránymutatásokat fogalmazhatnak meg a külön engedélyezési eljárásra vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok, ideértve a tervező hatóságokat is, felülvizsgálhatják az iránymutatásokat, és javaslatokat tehetnek azok módosítására.
- A tagállamok, amennyiben a termelési kapacitások terén végrehajtott jelentős infrastrukturális projektek esetében a földhasználatra vonatkozóan külön engedélyezési eljárásokat vezettek be, adott esetben ezen eljárások hatálya alá vonják az új termelési kapacitás létesítését is, illetve kötelesek ezeket az eljárásokat megkülönböztetéstől mentesen és észszerű határidőn belül lefolytatni.
- (4) Az engedélyezési eljárást és követelményeket nyilvánosságra kell hozni. A kérelmezőket az engedély elutasításának okáról tájékoztatni kell. Az okoknak objektívnak, megkülönböztetéstől mentesnek, megalapozottnak és megfelelően indokoltnak kell lenniük. A kérelmezők számára jogorvoslati eljárást kell biztosítani.

⁴⁹

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia támogatásáról (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

↓ új szöveg

9. cikk

Közzolgáltatási kötelezettségek

↓ 2009/72/EK 3. cikk (1)
bekezdés

- (1) A tagállamok intézményi szervezetükre építve és a szubszidiaritás elvét figyelembe véve gondoskodnak arról, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozásokat ennek az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versenyző, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható villamosenergia-piac alakuljon ki, továbbá nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.
-

↓ 2009/72/EK 3. cikk (2)
bekezdés (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek – különös tekintettel annak ~~86.~~ ☒ 106. ☒ cikkére – teljes tiszteletben tartásával a tagállamok a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közzolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra- az ellátás biztonságát is beleértve-, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre- beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló forrásokból származó energiákat és az éghajlat védelmét- vonatkoznak. Ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni, azoknak átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, továbbá a közösségi ☒ uniós ☒ villamosenergia-ipari vállalkozások számára garantálniuk kell, hogy a nemzeti fogyasztókhöz egyenlő módon hozzáférjenek. ~~Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi, valamint a megújuló forrásokból származó energiára irányuló célok teljesítése vonatkozásában – ahogy arra ez a bekezdés is hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is kérhet hozzáférést a rendszerhez.~~ ⇒ A villamosenergia-ellátás árképzését érintő közzolgáltatási kötelezettségeknek eleget kell tenniük az 5. cikkben meghatározott követelményeknek. ⇐
-

↓ 2009/72/EK 3. cikk (6)
bekezdés (kiigazított szöveg)

- (3) ~~(6)~~ Amennyiben egy tagállam pénzügyi ellentételezést, egyéb ellentételezést és kizárólagos jogokat nyújt a (2) ~~és (3)~~ bekezdésben ☒ vagy egyetemes szolgáltatások esetén a 27. cikkben ☒ meghatározott kötelezettségek teljesítéséért, ezt megkülönböztetéstől mentesen és átlátható módon kell tennie.

↓ 2009/72/EK 3. cikk (15) bekezdés

- (4) ~~(15)~~ A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet az egyetemes szolgáltatási és közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok kétévenként tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

↓ 2009/72/EK 3. cikk (14) bekezdés (kiigazított szöveg)

- (5) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 6., 7. és 8. ~~7., 8., 32. és/vagy 34.~~ cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása – jogilag vagy ténylegesen – akadályozná a villamosenergia-ipari vállalkozások általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben az a kereskedelem fejlődését nem befolyásolja olyan mértékben, amely az Unió Közösség érdekeivel ellentétes lenne. Az ☒ Unió ☒ Közösség érdekei közé tartozik különösen, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés ~~86.~~ ☒ 106. ☒ cikkének megfelelően a ~~feljogosított fogyasztók~~ felhasználók tekintetében verseny alakuljon ki.

↓ 2009/72/EK

III. FEJEZET

TERMELÉS

↓ 2009/72/EK

~~8. cikk~~

~~Verseny tárgyalási eljárás új kapacitások létesítésére~~

- (1) ~~A tagállamok – az ellátás biztonsága érdekében – biztosítják új kapacitások létesítését vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket hoznak, nyilvános követelményeken alapuló versenytárgyalási eljárás vagy a megkülönböztetéstől való mentesség és az átláthatóság szempontjából azzal egyenértékű, egyéb eljárás keretén belül. Ezek az eljárások azonban csak akkor alkalmazhatók, ha az engedélyezési eljárás során létesült termelői kapacitások vagy a meghozandó energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedések nem elegendőek az ellátás biztonságának biztosításához.~~

~~(2) A tagállamok lehetőséget biztosíthatnak környezetvédelmi célokból, illetve az új, még alacsony fejlettségi szinten álló technológiák támogatása érdekében nyilvános követelményeken alapuló, új kapacitások létesítésére szolgáló versenytárgyalási eljárások lefolytatására. Az ilyen versenytárgyalási eljárások új termelői kapacitások létesítésére vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésre vonatkozhatnak. A versenytárgyalási eljárás azonban csak akkor alkalmazható, ha az engedélyezési eljárás során létesült kapacitások vagy a meghozandó intézkedések nem elegendőek a szóban forgó célok eléréséhez.~~

~~(3) A termelői kapacitás létesítésére és az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésekre kiírt versenytárgyalási eljárás részleteit az Európai Unió Hivatalos Lapjában kell közzétenni, legalább hat hónappal az ajánlattétel benyújtásának határidejét megelőzően.~~

~~A versenytárgyalásra vonatkozó dokumentációt a tagállam területén székhellyel rendelkező, valamennyi érdekelt vállalkozás számára hozzáférhetővé kell tenni olyan módon, hogy azoknak elegendő idő álljon a rendelkezésére az ajánlattételre.~~

~~Az átláthatóság biztosítása és a megkülönböztetések kiküszöbölése érdekében a versenytárgyalási dokumentációnak részletes leírást kell adnia a szerződés feltételeiről, a kérelmezők által követendő eljárásról, továbbá teljes listát azokról a kritériumokról, amelyek alapján a pályázókat kiválasztják és a szerződéseket odaítélik, beleértve azokat az ösztönzőket (például támogatásokat) is, amelyekre a versenytárgyalás kiterjed. Ezek a leírások vonatkozhatnak a 7. cikk (2) bekezdésében említett területekre is.~~

~~(4) A szükséges termelőkapacításra irányuló pályázati felhívások esetében figyelembe kell venni a már meglévő termelőegységek hosszú távú garanciákat tartalmazó villamosenergia-ellátási ajánlatait is, amennyiben így további igényeket lehet kielégíteni.~~

~~(5) A tagállamok egy hatóságot, illetve a villamosenergia-termeléstől, átviteltől, elosztástól és ellátástól független közjogi szervet vagy magánjogi szervezetet jelölnek ki, amely a 35. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság is lehet, és amely felelős lesz az e cikk (1) (4) bekezdésében említett versenytárgyalási eljárás szervezéséért, figyelemmel kíséréséért és ellenőrzéséért. Ahol az átvitelrendszer-üzemeltető tulajdonosi értelemben teljes mértékben független az egyéb, nem az átviteli rendszerrel kapcsolatos tevékenységektől, ott az átvitelrendszer-üzemeltetőt is kijelölhetik a versenytárgyalási eljárás szervezéséért, figyelemmel kíséréséért és ellenőrzéséért felelős testületnek. 2009/72/EK 1,~~

↓ új szöveg

III. FEJEZET

TUDATOS FOGYASZTÓI MAGATARTÁS KIALAKÍTÁSA ÉS FOGYASZTÓVÉDELEM

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)

~~3~~10. cikk

☒ Alapvető szerződéses jogok ☒

- (1) ~~(4)~~ A tagállamok biztosítják, hogy minden ~~fogyasztó~~felhasználó jogosult legyen villamos energiájának ~~kereskedőtől~~ellátótól való beszerzésére, az ellátó ~~kereskedő~~ egyetértése mellett, függetlenül attól, hogy az ellátót ~~kereskedőt~~ melyik tagállamban vették nyilvántartásba, amennyiben az ellátó ~~kereskedő~~ betartja a hatályos kereskedelmi ~~és kiegyenlítési~~ szabályokat. E vonatkozásban a tagállamok megtesznek minden szükséges lépést annak biztosítása érdekében, hogy az adminisztrációs eljárások ne alkalmazzanak hátrányos megkülönböztetést azon ~~ellátási~~ vállalkozásokkal szemben, amelyeket egy másik tagállamban már nyilvántartásba vettek.

~~(5) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy:~~

~~(a) amennyiben egy fogyasztó a szerződésben előírt feltételek betartásával kereskedőt kíván váltani, az érintett üzemeltetők három héten belül megvalósítják a váltást; valamint~~

~~(b) a fogyasztóknak jogában álljon valamennyi releváns fogyasztási adatot megkapni.~~

~~A tagállamok biztosítják, hogy az a) és a b) pontokban említett jogok valamennyi fogyasztót a költségek, az erőfeszítések és az idő tekintetében megkülönböztetés nélkül illessék meg.~~

↓ 2009/72/EK 1. melléklet 1.
pont (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (2) ~~1.~~ A fogyasztóvédelemre vonatkozó ☒ uniós ☒ ~~közösségi~~jogszabályok, különösen a ~~távolevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv~~ ⇒ a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵⁰ ⇐, valamint a ~~fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv~~⁽⁵¹⁾, sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, a ~~3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell,~~ hogy a felhasználófogyasztóknak:

- a) jogában álljon olyan szerződést kötni a villamosenergia-kereskedőjükkel, amely tartalmazza a következőket:
- az ellátó ~~kereskedő~~ nevét és címét,

⁵⁰ HL L 304., 2011.11.22., 64–88. o.

⁵¹ HL L 95., 1993.4.21., 29–34. o.

- a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja,
- a kínált karbantartási szolgáltatások fajtái,
- azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes tarifákra és karbantartási díjakra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni,
- a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, illetve az szolgáltatások és a szerződés megszüntetésének feltételei, ~~és hogy van-e lehetőség a szerződés ingyenes felmondására,~~
- kártérítési vagy visszatérítési előírások, ha a szerződésben vállalt szolgáltatásminőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan és késedelmes számlázást is,
- a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja a 26. cikkel ~~az f) ponttal~~ összhangban,
- tájékoztatás a fogyasztói jogokról, beleértve a vitarendezést, és valamennyi e pontban foglalt információt, amelyeket a számlákon vagy a villamosenergia-szolgáltató vállalkozás honlapján egyértelműen közölni kell.

A feltételeknek tisztességesnek és előzetesen megismerhetőnek kell lenniük. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, az e pontban meghatározott információkat szintén még a szerződés megkötése előtt kell megadni;

- (b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket ~~a felmondási~~ $\Rightarrow$ szerződésmegszakítási $\Leftarrow$ jogukra. ~~A kereskedő~~ $\Rightarrow$ Az ellátók $\Leftarrow$ ~~a fogyasztókat~~ megfelelő időben, – de legkésőbb a $\Rightarrow$ kiigazítás hatálybalépése előtti $\Leftarrow$ egy szokásos számlázási időszak előtt – áttekinthető és érthető módon, közvetlenül tájékoztatják $\Rightarrow$ a felhasználókat $\Leftarrow$ ~~mindenféle díjemelésről,~~ $\Rightarrow$ az ellátási ár valamennyi kiigazításáról, valamint a kiigazítás okairól és előfeltételeiről, továbbá alkalmazási köréről $\Leftarrow$, legkésőbb ~~a díjemelés hatálybalépését követő~~ szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a ~~felhasználók fogyasztók~~ felmondhassák a szerződésüket, ha a villamosenergia- $\Rightarrow$ ellátó $\Leftarrow$ ~~szolgáltató~~ által közölt ajánlott új $\Rightarrow$ szerződéses $\Leftarrow$ feltételeket $\Rightarrow$ vagy az ellátási ár kiigazításait $\Leftarrow$ nem fogadják el;
- (c) áttekinthető információt kapjanak az érvényes árakról és tarifákról, valamint a villamosenergia-ellátáshoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;
- (d) többféle olyan fizetési mód közül választhassanak, amelyek nem tesznek indokolatlanul különbséget a védelemre szoruló fogyasztók között. ~~Az előfizetési rendszereknek tisztességesnek kell lenniük, és megfelelően kell tükrözniük a várható fogyasztást. Az általános szerződési feltételek tekintetében meglévő~~ $\Rightarrow$ fizetési módokkal kapcsolatos díjakban mutatkozó $\Leftarrow$ bármely különbségnek tükröznie kell $\Rightarrow$ az ellátó által viselt költségeket $\Leftarrow$ ~~a kereskedő számára az eltérő fizetési rendszerekből adódóan felmerülő költségeket.~~
- (e) ~~Az előfizetési rendszereknek~~ $\Rightarrow$ az előfizetési rendszerek miatt ne kerüljenek túlzott hátrányba az átlagos piaci árhoz képest; $\Leftarrow$

- (f) ~~⇒ tisztességes és átlátható ⇐ általános szerződési feltételeknek kínálnak számukra tisztességesnek és áttekinthetőnek kell lenniük. ⇒ Az általános szerződési feltételek ⇐ Megfogalmazásuknak világosnak és érthetőnek kell lennie és nem tartalmazhatnak a fogyasztói jogok gyakorlására vonatkozó nem szerződéses korlátokat, például túlságosan terjedelmes szerződési dokumentációt. A felhasználókat fogyasztókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerekkel szemben;~~

~~e) ne számítsanak fel díjat a kereskedőváltásért;~~

- (g) ~~panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Nevezetesen, valamennyi fogyasztónak joga van a magas színvonalú szolgáltatáshoz és ahhoz, hogy a saját elektromosáram-szolgáltatója ellen panaszt tegyen. Ezek a bíróságon kívül vitarendezési eljárásoknak lehetővé kell tenni a jogviták tisztességes és gyors lehetőleg három hónapon belüli rendezését, és ahol erre a fogyasztó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárásoknak, amennyire lehetséges, összhangban kell állniuk a fogyasztóvédelmi vitákban a bíróságon kívüli vitarendezésért felelős szervezetekre vonatkozó elvekről szóló, 1998. március 30-i 98/257/EK bizottsági ajánlásban (3) meghatározott elvekkel. ⇒ joguk legyen magas színvonalú szolgáltatáshoz és a villamosenergia-szolgáltatójuk általi panaszkezeléshez. A villamosenergia-szolgáltatóknak egyszerűen, tisztességesen és gyorsan kell kezelniük a panaszokat; ⇐~~
- (h) tájékoztatást kapjanak az egyetemes szolgáltatással kapcsolatos jogaikról, amennyiben a tagállamoknak a 27. cikk 3. cikk (3) bekezdésének értelmében hozott rendelkezései alapján ahhoz hozzájutnak;

~~h) rendelkezésére álljanak a fogyasztási adataik, továbbá kifejezett megállapodás alapján és díjmentesen lehetőségük legyen arra, hogy bármely nyilvántartásba vett ellátási vállalkozásnak hozzáférést adjanak mérési adataikhoz. Az adatkezelésért felelős fél ezeket az adatokat köteles átadni a vállalkozásnak. A tagállamok meghatározzák azt az adatformátumot és eljárást, amelyek útján a kereskedők és a fogyasztók hozzáférhetnek az adatokhoz. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;~~

~~i) megfelelő gyakorisággal tájékoztatást kell kapniuk a tényleges villamosenergia-fogyasztásról és a költségekről ahhoz, hogy szabályozhassák saját villamosenergia-fogyasztásukat. Ezt az információt olyan időkeretre vonatkozóan kell megadni, amely figyelembe veszi a fogyasztó mérőkészülékének képességeit és a kérdéses villamosenergia-ipari terméket. Kellően figyelembe kell venni az intézkedések költséghatékonyságát. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolhatók fel további költségek;~~

- (i) ~~⇒ a tervezett kikapcsolás előtt kellő időben megfelelő tájékoztatást kapjanak a kikapcsolás alternatíváiról. Ezen alternatívák hivatkozhatnak a kikapcsolás elkerülését szolgáló támogatási forrásokra, alternatív fizetési konstrukciókra, adósságkezelő tanácsadásra vagy kikapcsolási moratóriumra, és nem okozhatnak többletköltséget a felhasználók számára; ⇐~~
- (j) ~~j) kereskedőszolgáltatóváltás esetén legkésőbb hat héttel a kereskedőszolgáltatóváltást követően záró elszámolást kapjanak.~~

11. cikk

A dinamikus áras szerződésre való jogosultság

- (1) A tagállamok biztosítják minden végső felhasználó jogosultságát arra, hogy ellátójától dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződést kérjen.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az ellátók teljes körűen tájékoztassák a végső felhasználókat az ilyen dinamikus villamosenergiaár- szerződéssel járó lehetőségekről és kockázatokról.
- (3) A tagállamok nemzeti szabályozó hatóságaikon keresztül figyelemmel kísérik és – a szerződések elérhetőségétől számított legalább 10 éven át – évente jelentést tesznek az ilyen szerződések fontosabb fejleményeiről, ideértve a piaci ajánlatokat, a fogyasztók számláira gyakorolt hatást, és különösen az áringadozás szintjét, valamint a fogyasztók pénzügyi kockázat szintjére való érzékenységet.

12. cikk

A szolgáltatóváltás joga és az átállással kapcsolatos díjakra vonatkozó szabályok

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az a felhasználó, aki ellátót kíván váltani, a szerződéses feltételek tiszteletben tartásával e váltásra három héten belül jogosult legyen.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználókat semmilyen szolgáltatóváltással kapcsolatos díj ne terhelje.
- (3) A (2) bekezdéstől eltérve a tagállamok engedélyezhetik, hogy az ellátók szerződésfelmondási díjat szabjanak ki azon felhasználókra, akik a határozott idejű ellátási szerződés lejárta előtt azt szándékosan fel kívánják bontani. Ilyen díjak csak akkor vethetők ki, ha a felhasználóknak igazoltan előnyük származik e szerződésekből. Továbbá, az ilyen díjak nem haladhatják meg az ellátó számára a szerződés felhasználó általi felmondása által okozott közvetlen gazdasági veszteség mértékét, ideértve a felhasználó számára a szerződés részeként már biztosított kapcsolt beruházások vagy szolgáltatások költségét is.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatóváltás joga valamennyi felhasználót – a költségek, az erőfeszítések és az idő tekintetében – megkülönböztetésmentes módon illesse meg.

13. cikk

Beszerzési közösség szolgáltatójával kötött szerződés

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a végső felhasználó beszerzési közösség szolgáltatójával kíván szerződést kötni, ehhez ne legyen szükség a végső felhasználó szolgáltatójának beleegyezésére.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a végső felhasználó fel kívánja mondani a szerződést a beszerzési közösség szolgáltatójával, erre a szerződéses feltételek tiszteletben tartásával három héten belül jogosult legyen.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy azokra a végső felhasználókra, akik határozott időre szóló szerződésük lejártá előtt fel kívánják bontani egy beszerzési közösség szolgáltatójával kötött szerződésüket, ne szabjanak ki a beszerzési közösség szolgáltatóját érő közvetlen gazdasági veszteségnél – ideértve – a felhasználó számára a szerződés részeként már biztosított kapcsolt beruházások vagy szolgáltatások költségét is – magasabb szerződésfelmondási díjat.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók jogosultak legyenek legalább évente egyszer megkapni a felhasználóoldali válaszból származó vagy a kínált és eladott villamos energiával kapcsolatos összes releváns adatot.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy az (1), (2), (3) és (4) bekezdésben említett jogok a végső felhasználókat – a költségek, az erőfeszítések és az idő tekintetében – megkülönböztetésmentes módon illessék meg.

14. cikk

Összehasonlító eszközök

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználók díjmentesen hozzáférhessenek legalább egy, az ellátók ajánlatait összehasonlító, az I. mellékletben meghatározott tanúsítási kritériumokat teljesítő eszközhöz. A felhasználókat tájékoztatni kell ezen eszközök hozzáférhetőségéről.
- (2) A tagállamok független illetékes hatóságot bíznak meg az összehasonlító eszközök tanúsításának feladatával, valamint annak biztosításával, hogy a tanúsított összehasonlító eszközök továbbra is eleget tegyenek az I. mellékletben foglalt kritériumoknak.
- (3) A tagállamok előírhatják, hogy az (1) bekezdésben említett összehasonlító eszközök az ellátók által kínált szolgáltatások jellegéhez kapcsolódó, összehasonlítható meghatározó tényezőket is tartalmazzanak.
- (4) Az ellátói ajánlatok összehasonlítását szolgáló valamennyi eszköz önkéntes és megkülönböztetésmentes módon jogosult kérelmezni az e cikk szerinti tanúsítást.

15. cikk

Aktív felhasználók

1. A tagállamok biztosítják, hogy
 - a) a végső felhasználók jogosultak legyenek energiát termelni, tárolni, felhasználni, illetve a saját termelésű energia valamennyi szervezett piacon, egyénileg vagy beszerzési közösség szolgáltatóján keresztül értékesíteni, aránytalanul nehézkes eljárások és költségeket nem tükröző díjak nélkül;
 - b) a végső felhasználókra költségtükröző, átlátható és megkülönböztetésmentes hálózati díjszabás vonatkozzon, külön elszámolással a hálózatba táplált villamos energiára és a hálózatról kivett villamos energiára vonatkozóan, az 59. cikk (8) bekezdésével összhangban.

2. Az aktív felhasználó tevékenységeihez szükséges energialetesítményeket irányíthatja harmadik fél a telepítés, üzemeltetés – ideértve a fogyasztásmérést is – és karbantartás tekintetében.

16. cikk

Helyi energiaközösségek

(1) A tagállamok biztosítják, hogy

- a) a helyi energiaközösségek jogosultak legyenek közösségi hálózatok birtoklására, létrehozására vagy lízingjére, valamint azok autonóm irányítására;
- b) a helyi energiaközösségek közvetlenül, illetve beszerzési közösségek szolgáltatóin vagy ellátókon keresztül, megkülönböztetésmentes módon hozzáférhessenek a szervezett piacokhoz;
- c) a helyi energiaközösségek végső felhasználóként, energiatermelőként, elosztórendszer-üzemeltetőként vagy beszerzői közösség szolgáltatójaként tevékenységeik, jogaik és kötelezettségeik tekintetében megkülönböztetésmentes bánásmódban részesüljenek;
- d) a helyi energiaközösségekre tisztességes, arányos és átlátható eljárásokat és költségtükröző díjakat alkalmazzanak.

(2) A tagállamok olyan felhatalmazó szabályozási keretet alakítanak ki, amely biztosítja, hogy

- a) a helyi energiaközösségekben önkéntesen lehessen részt venni;
- b) a helyi energiaközösség részvényesei vagy tagjai ne veszítsék el a háztartási fogyasztóként vagy aktív felhasználóként őket megillető jogokat;
- c) a részvényesek vagy tagok elhagyhassák a helyi energiaközösséget; ilyen esetekben a 12. cikket kell alkalmazni.
- d) A 8. cikk (3) bekezdése addig vonatkozik a helyi energiaközösségek által telepített termelési kapacitásra, amíg e kapacitás kis decentralizált vagy elosztott energiatermelésnek tekinthető;
- e) a IV. fejezet rendelkezései az olyan helyi energiaközösségekre vonatkoznak, amelyek elosztórendszer-üzemeltetői tevékenységeket látnak el;
- f) adott esetben a helyi energiaközösség a helyi energiaközösségi hálózat üzemeltetésére vonatkozó megállapodást köthet olyan elosztórendszer-üzemeltetővel, akihez/amelyhez hálózata kapcsolódik;
- g) adott esetben tisztességes és a hálózati költségeket tükröző díjakat kell alkalmazni azon rendszerhasználókra, akik a helyi energiaközösség által üzemeltetett elosztó hálózathoz kapcsolt helyi energiaközösségnek nem részvényesei és nem tagjai. Amennyiben az ilyen rendszerhasználóknak és a helyi energiaközösségeknek nem sikerül megállapodniuk a hálózati díjakról, mindkét fél kérheti, hogy a szabályozó hatóság erre vonatkozó határozatban állapítsa meg a hálózati díjak szintjét;
- h) adott esetben a helyi energiaközösségekre megfelelő hálózati díjakat szabnak ki a közösségi hálózat és az energiaközösségen kívüli elosztóhálózat kapcsolódási pontjain. Az ilyen hálózati díjakat az elosztóhálózatba táplált villamos energiától és

az energiaközösségen kívüli elosztóhálózat által felhasznált villamos energiától elkülönítve kell elszámolni, az 59. cikk (8) bekezdésével összhangban.

17. cikk

Felhasználóoldali válasz

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok ösztönözzék a végső felhasználókat – ideértve a beszerzési közösségek szolgáltatóin keresztül felhasználóoldali választ kínálókat is –, hogy a termelők mellett megkülönböztetésmentes módon vegyenek részt valamennyi szervezett piacon.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők és elosztórendszer-üzemeltetők kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó szerződéskötéskor a felhasználóoldali választ biztosítókkal – ideértve a beszerzési közösségek független szolgáltatóit is – megkülönböztetésmentes módon, műszaki képességeik alapján bányanak.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy szabályozási keretük ösztönözze beszerzési közösségek szolgáltatóinak kiskereskedelmi piacokon való részvételét, valamint tartalmazza legalább az alábbi elemeket:
 - a) a beszerzési közösségek egyes szolgáltatóinak azon joga, hogy más piaci szereplők beleegyezése nélkül piacra lépjenek;
 - b) olyan átlátható szabályok, amelyek egyértelműen meghatározzák minden piaci szereplő szerepét és feladatköreit;
 - c) a piaci szereplők közötti adatcserére vonatkozó olyan átlátható szabályok és eljárások, amelyek könnyű adathozzáférést biztosítanak egyenlő és megkülönböztetésmentes feltételek mellett, az üzleti adatok teljes körű védelmével egyidejűleg;
 - d) a beszerzési közösségek szolgáltatói számára nem írható elő, hogy ellentételezést fizessenek a szolgáltatóknak vagy energiatermelőknek;
 - e) a piaci szereplők közötti vitarendezési mechanizmus.
- (4) Annak biztosítása érdekében, hogy a beszerzési közösségek szolgáltatói által keletkező kiegyenlítési költségeket és hasznokat méltányosan osszák el a piaci szereplők között, a tagállamok kivételesen kompenzációs kifizetéseket engedélyezhetnek a beszerzési közösségek szolgáltatói és a kiegyenlítésért felelős felek között. Az ilyen kompenzációs kifizetéseket olyan helyzetekre kell korlátozni, amikor egy piaci szereplő pénzköltséget eredményező egyenlőtlenségeket okozott egy másik piaci szereplő számára.

Az ilyen kivételes kompenzációs kifizetéseket a nemzeti szabályozó hatóságok jóváhagyják, és az ügynökség figyelemmel kíséri.
- (5) A tagállamok beszerzési közösségek független szolgáltatói révén valamennyi szervezett piacon hozzáférést biztosítanak a felhasználóoldali válaszhoz, és ösztönzik az abban való részvételt. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok vagy – amennyiben nemzeti jogrendszerük előírja – az átvitelrendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők a felhasználóoldali választ biztosítókkal és végső felhasználókkal szoros együttműködésben meghatározzák az e piacokra vonatkozó felhasználóoldali válaszban való részvétel technikai módozatait e

piacok műszaki követelményei és a felhasználóoldali válasz képességei alapján. Az ilyen előírásoknak tartalmazniuk kell a szerzési közösségek szolgáltatóinak részvételét is.

18. cikk

Számlázás és számlázási információk

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a számlák megfeleljenek a számlázásra és a számlainformációkra vonatkozóan a II. mellékletben foglalt minimumkövetelményeknek. A számlákon szereplő információknak pontosnak, egyértelműnek és tömörnek kell lenniük, és azokat oly módon kell feltüntetni, hogy az elősegítse a fogyasztók általi összehasonlítást.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók villamosenergia-fogyasztással kapcsolatos összes számlájukat és számlainformációikat díjmentesen kapják kézhez, és hogy a számlák egyértelműek, pontosak és könnyen érthetőek legyenek.
- (3) A számlázásra a tényleges fogyasztás alapján, évente legalább egyszer kerül sor. A számlainformációkat a végső felhasználók kérésére, vagy amennyiben elektronikus számlázást választottak, legalább háromhavonta, egyéb esetekben évente kétszer rendelkezésre kell bocsátani.

Ez a kötelezettség a végső felhasználó által végzett rendszeres leolvasáson alapuló rendszerrel is teljesíthető, amelynek keretében a végső felhasználó a mérőberendezés állását bejelenti az ellátónak. A számla csak akkor alapulhat becsült fogyasztáson vagy tüntethet fel átalányösszeget, ha a végső felhasználó az adott számlázási időszakra nem jelentette be a mérőberendezés állását.
- (4) Ha a végső felhasználó olyan fogyasztásmérővel rendelkezik, amely lehetővé teszi az üzemeltető számára a távolról történő leolvasást, legalább havonta tényleges fogyasztáson alapuló pontos számlainformációkat kell biztosítani.
- (5) A tagállamok előírják, hogy amennyiben rendelkezésre állnak a végső felhasználó villamosenergia-számláival és múltbeli fogyasztásával kapcsolatos információk, azokat a végső felhasználó kérésére hozzáférhetővé kell tenni a fogyasztó által a II. melléklet 3. pontjával összhangban kijelölt energiaellátó számára.
- (6) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználóknak lehetőségük legyen az elektronikus számlainformációkat és számlázást választani, és hogy kérésükre világos és könnyen érthető magyarázatot kapjanak arról, hogy a számlázott összeg miből ered, különösen, ha a számla nem a tényleges fogyasztáson alapul.
- (7) A tagállamok előírhatják azt is, hogy a végső felhasználó kérésére az ezeken a számlákon szereplő információk nem tekinthetők fizetési felszólításnak. Ilyen esetekben a tagállamok biztosítják, hogy az energiaellátók rugalmas fizetési módokat kínáljanak.
- (8) A tagállamok előírják, hogy a villamosenergia-költségekre vonatkozó információkat és becsléseket időben és könnyen érthető formátumban kell a végső felhasználó rendelkezésére bocsátani.

↓ 2009/72/EK 3. cikk (10)
bekezdés (kiigazított szöveg)

~~(10). A tagállamok intézkedéseket hoznak a gazdasági és társadalmi kohézió és a környezetvédelem céljainak elérése érdekében, amelyek adott esetben magukba foglalják az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket, valamint az éghajlatváltozás elleni küzdelem eszközeit és az ellátás biztonságát. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják különösen megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.~~

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

19. cikk ☒ Intelligens fogyasztásmérés ☒

- (1) ~~(11)~~ Az energiahatékonyság előmozdítása ⇒ és a tudatos fogyasztói magatartás kialakítása érdekében ⇨ a tagállamok – vagy amennyiben a tagállam úgy rendelkezett, a szabályozó hatóság – nyomatékosan javasolják a villamosenergia-ipari vállalkozásoknak és beszerzési közösségek szolgáltatóinak, hogy optimalizálják a villamosenergia-felhasználást, ~~például~~ többek között energiagazdálkodási szolgáltatások nyújtása, innovatív árképzési formulák kidolgozása vagy ⇒ interoperábilis⇨ intelligens fogyasztásmérési rendszerek, illetve adott esetben intelligens hálózatok bevezetése révén.

↓ új szöveg

- (2) A tagállamok a területükön biztosítják az olyan intelligens fogyasztásmérés bevezetését, amely támogatja a felhasználók villamosenergia-piacon való aktív részvételét. Az ilyen fogyasztásmérés bevezetése költség-haszon elemzéshez köthető, amelyet a III. mellékletben meghatározott elvek alapján kell elvégezni.
- (3) A telepítést végrehajtó tagállamok – a 20. cikkben és a III. mellékletben megállapított rendelkezésekkel összhangban – elfogadják és közzéteszik a területükön bevezetendő intelligens fogyasztásmérésre vonatkozó működési és műszaki minimumkövetelményeket. A tagállamok biztosítják ezen intelligens fogyasztásmérés fogyasztói energiagazdálkodási platformokkal való interoperabilitását és összekapcsolását. Ezzel kapcsolatban a tagállamoknak kellő tekintettel kell lenniük a rendelkezésre álló releváns – többek között az interoperabilitást lehetővé tevő – szabványok és bevált módszerek alkalmazására, valamint a belső villamosenergia-piac fejlesztésének fontosságára.
- (4) Az intelligens fogyasztásmérés telepítését megkezdő tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a végső felhasználók átlátható és megkülönböztetésmentes módon járuljanak hozzá a bevezetéssel járó költségekhez. A tagállamok rendszeresen figyelemmel kísérik területükön e telepítést, hogy az értéklánc egészében nyomon kövessék a költségek és előnyök alakulását, ideértve a fogyasztók nettó előnyeit is.

- (5) Amennyiben az intelligens fogyasztásmérés telepítését a (2) bekezdésben említett költség-haszon elemzés eredményeként kedvezőtlennek ítélik, a tagállamok biztosítják, hogy ezen értékelést – az annak alapjául szolgáló feltételezésekben bekövetkező változásokra, valamint a technológiai fejleményekre és a piac alakulására reagálva – időszaki jelleggel felülvizsgálják. A tagállamok értesítik a bizottság illetékes szolgálatait frissített gazdasági értékelésük eredményéről, amint az rendelkezésre áll.

↴ új szöveg

20. cikk

Intelligens fogyasztásmérési funkciók

Amennyiben az intelligens fogyasztásmérést a 19. cikk (2) bekezdésében említett költség-haszon elemzés eredményeként pozitívan értékelik vagy szisztematikusan bevezetik, a tagállamoknak intelligens fogyasztásmérést az európai szabványokkal, a III. melléklet rendelkezéseivel, valamint az alábbi elvekkel összhangban kell végrehajtaniuk:

- a) a mérőrendszerek pontosan mérik a tényleges villamosenergia-fogyasztást, és információt nyújtanak a végső felhasználóknak a felhasználás tényleges idejéről. Ezt az információt többletköltségek nélkül és közel valós időben könnyen elérhetővé és megtekinthetővé kell tenni a végső felhasználók számára, az automatizált energiahatékonysági programok, a felhasználóoldali válasz és egyéb szolgáltatások támogatása céljából;
- b) az Unió vonatkozó biztonsági jogszabályainak megfelelően biztosítani kell az intelligens fogyasztásmérés és az adatközlés biztonságát, a kiberbiztonság legmagasabb szintű védelmének biztosítását szolgáló elérhető legjobb technológiák kellő figyelembevételével;
- c) az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó releváns uniós jogszabályoknak megfelelően biztosítani kell a végső felhasználók adatainak és magánéletének védelmét;
- d) a fogyasztásmérő-üzemeltetőknek biztosítaniuk kell, hogy a saját villamos energiát termelő aktív felhasználók fogyasztásmérője vagy fogyasztásmérői képesek legyenek külön mérni az aktív felhasználók termelési helyszínéről a hálózatba töltött villamos energiát;
- e) a végső felhasználók kérésére, a 24. cikkben előírt könnyen érthető formátumban, helyi szabványosított kommunikációs interfészen és vagy távolról történő hozzáféréseken keresztül rendelkezésükre, illetve a nevükben eljáró harmadik fél rendelkezésére kell bocsátani a betáplált és vételezett villamosenergia-mennyiséggel kapcsolatos mérési adatokat, hogy az azonos elemek összevetése alapján összehasonlíthassák az ajánlatokat;
- f) megfelelő tanácsadást és tájékoztatást kell biztosítani a végső felhasználók számára az intelligens fogyasztásmérők telepítésekor, különösen azok teljes körű funkcióiról a mérőleolvasás menete és az energiafogyasztás figyelemmel kísérése tekintetében, valamint a személyes adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról az alkalmazandó uniós adatvédelmi jogszabályokkal összhangban;

- g) az intelligens fogyasztásmérésnek lehetővé kell tennie, hogy a végső felhasználók fogyasztásának mérésére és rendezésére a nemzeti piacon alkalmazott kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakkal azonos időszakban kerüljön sor.

↴ új szöveg

21. cikk

Intelligens fogyasztásmérőre való jogosultság

- (1) Amennyiben az intelligens fogyasztásmérést a 19. cikk (2) bekezdésében említett költség-haszon elemzés kedvezőtlennek ítéli, vagy nem vezet be szisztematikusan, a tagállamok biztosítják, hogy minden végső felhasználó, kérésére, valamint méltányos és észszerű feltételek mellett jogosult legyen az alábbi követelményeket teljesítő intelligens fogyasztásmérő telepítésére, vagy adott esetben korszerűsítésére:
- a) amennyiben technikailag megvalósítható, a fogyasztásmérő rendelkezik a 20. cikkben említett funkciókkal, vagy legalább a tagállamok által nemzeti szinten, a III. melléklet rendelkezéseinek megfelelően meghatározandó és közzéteendő funkciókkal,
 - b) interoperábilis, és képes arra, hogy közel valós időben a kívánt módon összekapcsolja a fogyasztásmérő infrastruktúrát a fogyasztói energiagazdálkodási rendszerekkel.
- (2) Amennyiben egy felhasználó az (1) bekezdés alapján intelligens fogyasztásmérőt kérelmez, a tagállamok vagy – amennyiben a tagállamok arról rendelkeztek – a kijelölt illetékes hatóságok:
- a) biztosítják, hogy az intelligens fogyasztásmérőt kérelmező végső felhasználónak tett ajánlat kifejezetten és egyértelműen ismertesse:
 - i. az intelligens fogyasztásmérő által támogatott funkciókat és interoperabilitást, az elérhető szolgáltatásokat, valamint azt, hogy az adott időben milyen észszerűen feltételezhető előnyök várhatók el az intelligens fogyasztásmérőtől;
 - ii. a végső felhasználót terhelő járulékos költségeket;
 - a) biztosítják, hogy az intelligens fogyasztásmérőt észszerű időn belül, de legkésőbb a felhasználó kérelmétől számított három hónapon belül telepítsék;
 - b) rendszeresen, de legalább kétfévente felülvizsgálják és közzéteszik a járulékos költségeket, valamint nyomon követik azok alakulását a technológiai fejlődés és a fogyasztásmérés esetleges korszerűsítésének fényében.

22. cikk

Hagyományos fogyasztásmérés

- (1) Amennyiben a végső felhasználók nem rendelkeznek intelligens fogyasztásmérővel, a tagállamok olyan egyéni hagyományos fogyasztásmérőt biztosítanak számukra, amely pontosan méri tényleges fogyasztásukat.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók – közvetlenül, illetve online interfészen vagy más megfelelő interfészen keresztül – könnyen leolvashassák hagyományos fogyasztásmérőiket.

23. cikk

Adatgazdálkodás

- (1) Az adatgazdálkodásra és adatcserére vonatkozó szabályok megállapításakor a tagállamok vagy – amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek – a kijelölt illetékes hatóságok meghatározzák azon jogosult feleket, akik/amelyek a végső felhasználók adataihoz – utóbbiak kifejezett hozzájárulásával – hozzáférhetnek, összhangban az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵². Ezen irányelv alkalmazásában az adatok magukban foglalják a fogyasztásmérési és fogyasztási adatokat, valamint a szolgáltatóváltáshoz szükséges adatokat. A jogosult felek köre magában foglalja legalább a felhasználókat, az ellátókat, az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőket, a beszerzési közösségek szolgáltatóit, az energetikai szolgáltató vállalkozásokat, valamint egyéb olyan feleket, amelyek energiát vagy más szolgáltatásokat kínálnak a felhasználók számára.
- (2) A tagállamok a hatékony adathozzáférés és -csere biztosítása érdekében megszervezik az adatgazdálkodást. Az egyes tagállamokban alkalmazott adatgazdálkodási modelltől függetlenül az adatgazdálkodásért felelős fél vagy felek – a végső felhasználók kifejezett hozzájárulásával – bármely jogosult fél számára hozzáférést biztosítanak a végső felhasználó adataihoz. A jogosult felek számára megkülönböztetésmentes módon és egyidejűleg kell rendelkezésre bocsátani a kért adatokat. Az adatokhoz könnyű hozzáférést kell biztosítani, a vonatkozó eljárásokat pedig nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.
- (3) A tagállamok vagy – amennyiben a tagállamok arról rendelkeztek – a kijelölt illetékes hatóságok felhatalmazzák és tanúsítják az adatgazdálkodást végző feleket, biztosítva ezzel, hogy a felek megfeleljenek az ezen irányelvben előírt követelményeknek. Az adatvédelmi tisztviselők (EU) 2016/679 rendelet szerinti feladatainak sérelme nélkül, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az adatgazdálkodást végző felek számára megfelelési vezetők kinevezését írják elő azzal a feladattal, hogy kísérik figyelemmel a releváns felek által a megkülönböztetésmentes adathozzáférés és az ezen irányelv követelményeinek való megfelelés biztosítása céljából hozott intézkedések végrehajtását. A 35. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint kinevezett megfelelési vezetőket vagy szerveket felkérhetik arra, hogy tegyenek eleget az e bekezdésben foglalt kötelezettségeknek.
- (4) A végső fogyasztókat az adataikhoz való hozzáférés tekintetében semmilyen további költség nem terheli. A tagállamok feladata, hogy a meghatározzák a jogosult felek adatokhoz való hozzáféréseinek releváns költségeit. Az adatszolgáltatást nyújtó szabályozott vállalkozásoknak nem származhat nyereségük a fenti tevékenységből.

⁵² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

Adatformátum

- (1) A tagállamok közös adatformátumot és átlátható eljárást határoznak meg a jogosult felek 1. cikk (23) bekezdésében felsorolt adatokhoz való hozzáférése céljából, hogy előmozdítsák a kiskereskedelmi piacon végbemenő versenyt, valamint hogy a jogosult feleket ne terheljék túlzott adminisztrációs költségek.
- (2) A Bizottság – a 68. cikkben említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktusok révén – közös európai adatformátumot, valamint megkülönböztetésmentes és átlátható eljárásokat határoz meg a 1. cikk (23) bekezdésében említett adatokhoz való hozzáférésre vonatkozóan, amelyek a tagállamok által az (1) bekezdés alapján elfogadott nemzeti adatformátum és eljárás helyébe lépnek. A tagállamok biztosítják, hogy a piaci szereplők alkalmazzák a közös európai adatformátumot.

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)

~~25.~~ 25. cikk**⊗ Egyablakos ügyintézés ⊗**

~~(12)~~ A tagállamok saját területükön biztosítják egyablakos kapcsolattartó pontok létrehozását, amelynek köszönhetően a ⊗ felhasználók ⊗ ~~fogyasztók~~ hozzáférhetnek a jogaikra, a hatályos jogszabályokra és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokra vonatkozó összes szükséges információhoz. Ezek a kapcsolattartó pontok az általános ügyfél-tájékoztató pontokon belül is kialakíthatók.

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)

~~(16). Az érintett felekkel, köztük a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a fogyasztói szervezetekkel, a villamosenergia-ipari vállalkozásokkal, illetve az addig elért eredmények alapján a szociális partnerekkel konzultálva a Bizottság egy közérthető és tömör energiaszolgáltatók ellenőrzőlistát hoz létre, amely gyakorlati tájékoztatást nyújt a fogyasztóknak a jogaikról. A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-kereskedők vagy az átvitelrendszer-üzemeltetők a szabályozó hatósággal együttműködve megtegyék a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az energiaszolgáltatók ellenőrzőlistája egy példányban valamennyi fogyasztóhoz eljusson, valamint biztosítsák, hogy az nyilvánosan hozzáférhető legyen.~~

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

~~26.~~ 26. cikk**⊗ A bíróságon kívüli vitarendezéshez való jog ⊗**

~~(13).~~ A tagállamok biztosítják, hogy ~~független mechanizmusokat, például energiatügyi ombudsmanni hivatalt vagy fogyasztói szervezet hoznak létre a panaszok hatékony kezelése és a bíróságon kívüli vitarendezések céljából.~~ ⇨ az ezen irányelv szerint meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerülő viták rendezése céljából egyszerű, tisztességes, átlátható, független, hatékony és eredményes peren kívüli vitarendezési mechanizmusok álljanak a felhasználók rendelkezésére. Amennyiben a felhasználó a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2013/11/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵³ értelmében vett fogyasztó, az ilyen peren kívüli mechanizmusoknak eleget kell tenniük a 2013/11/EU irányelvben meghatározott minőségkövetelményeknek, és indokolt esetben visszafizetési és/vagy kompenzációs rendszert kell biztosítaniuk ⇨.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)

27. cikk

☒ Egyetemes szolgáltatás ☒

- (1) ~~(3)~~ A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden háztartási fogyasztó, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is (azaz azok a vállalkozások, amelyek 50 főnél kevesebb személyt foglalkoztatnak, és éves forgalmuk vagy mérlegfőösszegük nem haladja meg a 10 millió eurót) egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, ☒ versenyképes ☒ ~~tisztességes~~, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetéstől mentes áron. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok a fogyasztók ellátására végső menedékes ellátót kereskedőt jelölhetnek ki. A tagállamok az elosztóvállalatokat arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózatukba az 59. 37. cikk (6) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamokat abban, hogy a háztartási, továbbá kis- és közepes méretű fogyasztók piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy támogatják az e fogyasztói csoportok önkéntes képviseleti csoportosulásainak lehetőségét.
- (2) Az ~~első~~(1) bekezdésében foglaltakat átlátható módon és megkülönböztetéstől mentesen kell megvalósítani oly módon, hogy az ne gátolja az ☒ ellátó ☒ ~~4 33.~~ cikkben meghatározott ☒ szabad megválasztását ☒ ~~piacnyitást~~.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)

28. cikk

☒ Kiszolgáltatókban lévő felhasználók ☒

- (1) ~~(7)~~ A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a ~~végső~~ fogyasztók védelmére és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló fogyasztók védelmére. E tekintetben a tagállamok meghatározzák a védelemre szoruló fogyasztó

⁵³ HL L 165., 2013.6.18., 63–79. o.

fogalmát, amely az energiaszegénységre és többek között az ellátásból való kizárás kritikus időszak alatti tilalmára vonatkozhat. A tagállamok biztosítják a védelemre szoruló fogyasztókkal kapcsolatos jogok és kötelezettségek érvényesülését. Intézkedéseket hoznak különösen a távoli területeken élő, ~~védelemre szoruló fogyasztók~~ kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók megóvása érdekében. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különösen a szerződési feltételek átláthatósága, az általános információk és a vitarendezési eljárások vonatkozásában. ~~A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók számára ténylegesen könnyű legyen a kereskedőváltás. Az említett intézkedések legalább a háztartási fogyasztók esetében az I. mellékletben megállapított intézkedéseket foglalják magukba.~~

- (2) ~~(8)~~ A tagállamok, a szegénység szélesebb összefüggéseiben vizsgálva, a felismert energiaszegénység kezelése céljából megteszik a szükséges intézkedéseket, például az energiáról szóló nemzeti cselekvési terveket fogadnak el, társadalombiztosítási előnyöket nyújtanak a védelemre szoruló fogyasztók szükséges villamosenergia-ellátása érdekében vagy támogatást nyújtanak az energiahatékony fejlesztéseknek. Ezen intézkedések nem gátolhatják a 4. 33. cikkben előírt tényleges piacnyitást és a piac működését, valamint a 9. cikk (4) e cikk (15) bekezdésének megfelelően adott esetben ezekről értesítik a Bizottságot. Ez az értesítés magába foglalhat az általános társadalombiztosítási rendszeren belül hozott intézkedéseket is.

↕ új szöveg

29. cikk

Energiaszegénység

A tagállamok kritériumokat határoznak meg az energiaszegénység felmérése céljából. A tagállamok folyamatosan figyelemmel kísérik az energiaszegény háztartások számát, valamint kétévente – a [COM(2016)759 dokumentumban javasolt irányítási rendelet] 21. cikkével összhangban, integrált nemzeti energia- és éghajlatpolitikai előrehaladási jelentéseik részeként – jelentést tesznek a Bizottságnak az energiaszegénység alakulásáról és a megelőzése céljából hozott intézkedésekről.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

~~4. cikk~~

Az ellátás biztonságának figyelemmel kísérése

~~A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 35. cikkben említett szabályozó hatóságokra átruházzhatják. Az ilyen felügyelet kiterjed különösen a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére és a tervezett, vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózatok karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a esúsesigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több kereskedő esetleges üzemkiesésének kezelésére. A hatáskörrel rendelkező hatóságok kétévente, július~~

31-ig közvéteszik ezen kérdések figyelemmel kísérése eredményeképpen tett megállapításokat, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket körvonalazó jelentésüket, majd ezt a jelentést haladéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

5. cikk

Műszaki szabályok

Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok vagy a tagállamok biztosítják, hogy műszaki biztonsági követelményeket állapítsanak meg, valamint kidolgozzák, és közvéteszik azokat a műszaki szabályokat, amelyek előírják a termelőlétesítmények, elosztórendszereknek, közvetlenül esatlakozó fogyasztói berendezéseknek, rendszerösszekötőknek és közvetlen vezetékeknek a rendszerhez kapcsolhatóságának kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeit. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes műszaki szabályok biztosítják a rendszerek közötti együttműködést. Az Ügynökség adott esetben megfelelő ajánlásokat tehet e szabályok összeegyeztetése érdekében. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

6. cikk

A regionális együttműködés előmozdítása

- (1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok együttműködnek nemzeti piacaik egy vagy több regionális szinten történő integrálása céljából, ami a teljesen liberalizált belső piac kialakítása felé vezető első lépés. A villamos energia versenyképes belső piacának kialakítása érdekében — amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek — a szabályozó hatóságok vagy a tagállamok különösen elősegítik és megkönnyítik az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködését, ideértve a határokon átnyúló ügyeket is, továbbá összehangolják jogi és szabályozói keretrendszereiket, valamint előmozdítják a Közösségen belül továbbra is villamosenergia szigeteket képező, szigetüzemben működő rendszerek integrációját. Az e regionális együttműködéssel lefedett földrajzi térség magában foglalja a 714/2009/EK rendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerinti földrajzi térségekben folyó együttműködést. Ez az együttműködés egyéb földrajzi térségeket is magában foglalhat.
- (2) Az Ügynökség együttműködik a nemzeti szabályozó hatóságokkal és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel a régiók közötti, a szabályozási keretek kompatibilitásának biztosítása érdekében, a villamosenergia versenyképes belső piac létrehozásának céljával. Amennyiben az Ügynökség úgy véli, hogy az ilyen együttműködéshez kötelező erejű szabályokra van szükség, megteszi a megfelelő ajánlásokat.
- (3) A tagállamok ezen irányelv végrehajtásán keresztül biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális szinten egy vagy több integrált rendszerrel rendelkezzenek, a kapacitáselosztás és a hálózat biztonságának ellenőrzése tekintetében kettő vagy több tagállamot lefedve.
- (4) Amennyiben vertikálisan integrált átvitelrendszer-üzemeltetők vesznek részt az ilyen együttműködés végrehajtására létrehozott közös vállalkozásban, akkor a közös vállalkozás megfelelőségi programot dolgoz ki és hajt végre, amely meghatározza a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárását szolgáló intézkedéseket. Ez a megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a megkülönböztető és

~~versenyellenes magatartás kizárására vonatkozó célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot az Ügynökségnek jóvá kell hagynia. A programnak való megfelelés független figyelemmel kísérését a vertikálisan integrált átvitelrendszer üzemeltetőjének megfelelő felelős tisztviselői végzik.~~

IV.~~VI.~~ FEJEZET

AZ ELOSZTÓRENDSZER ÜZEMELTETÉSE

30. ~~24.~~ cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztórendszerben tulajdonnal rendelkező vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki. ~~A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 25., 26. és 27. cikkben foglaltakat.~~

31. ~~25.~~ cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

- (1) Az elosztórendszer-üzemeltető felelős annak biztosításáért, hogy a rendszer hosszú távon képes legyen villamosenergia-elosztás iránti észszerű igények kielégítésére, továbbá felelős a gazdasági feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony villamosenergia-elosztó rendszer – a környezetvédelmi szempontok és az energiahatékonyság kellő figyelembevétele mellett történő – üzemeltetéséért, fenntartásáért és fejlesztéséért.
- (2) Minden esetben tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy azok csoportjaival szemben, különösen a saját kapcsolt vállalkozásai javára történő ~~a~~ megkülönböztető bánásmódtól.
- (3) Az elosztórendszer-üzemeltető a rendszerhasználókat megfelelő módon tájékoztatja annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a rendszerhez és használni tudják azt.
- (4) A tagállam $\Rightarrow$ [a 714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 11. cikkével összhangban $\Leftarrow$ megkövetelheti az elosztórendszer-üzemeltetőtől, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során elsőbbséget adjon a megújuló energiaforrást ~~vagy hulladékot~~ használó, ~~esetleg~~ vagy a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő termelőlétesítményeknek.
- (5) Minden elosztórendszer-üzemeltető – amennyiben ezt a feladatot is ellátja – átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzi be a hálózata veszteségeit fedező energiát és ~~a tartalék kapacitást~~ $\Rightarrow$ a nem frekvenciavonatközű kiegészítő szolgáltatásokat $\Leftarrow$. ~~Ez a követelmény nem sérti a 2002. január 1-je előtt kötött szerződések alapján vásárolt villamos energia felhasználását.~~ $\Rightarrow$ Kivéve, ha azt költség-haszon elemzés indokolja, a nem frekvenciavonatközű szolgáltatások elosztórendszer-üzemeltetők általi beszerzésének átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és piacialapúnak kell

lennie, és biztosítani kell valamennyi piaci szereplő – ideértve a megújuló energiaforrásokat, a felhasználóoldali választ, az energiatároló létesítményeket, valamint a beszerzési közösségek szolgáltatóit is – hatékony részvételét különösen annak előírásával, hogy a szabályozó hatóságoknak vagy az elosztórendszer-üzemeltetőknek az összes piaci szereplővel szoros együttműködésben meg kell határozniuk az e piacokon való részvétel technikai módozatait az e piacokra vonatkozó műszaki követelmények és valamennyi piaci szereplő képességei alapján ⇨.

~~(6) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel az elosztórendszer egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében alkalmazott szabályoknak – beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréséért a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az elosztórendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 37. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.~~

~~(7) Az elosztórendszer fejlesztésének tervezésekor az elosztórendszer-üzemeltetőnek figyelembe kell vennie a villamosenergia-kapacitás fejlesztésénél vagy kiváltásánál az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedéseket és/vagy a decentralizált termelőlétesítményeket.~~

↕ új szöveg

32. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai a rugalmasság alkalmazása során

- (1) A tagállamok biztosítják a szükséges keretszabályokat annak engedélyezése és ösztönzése céljából, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők szolgáltatásokat szerezzenek be az elosztórendszer üzemeltetésének és fejlesztésének hatékonyabbá tétele érdekében, ideértve a helyi szűk keresztmetszet-kezelést is. A keretszabályoknak lehetővé kell tenniük, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők olyan forrásokból szerezhessenek be szolgáltatásokat, mint az elosztott termelés vagy tárolás, valamint energiahatékonysági intézkedéseket mérlegelhessenek, amelyeknek köszönhetően nem lesz szükség a villamosenergia-kapacitás felfejlesztésére vagy helyettesítésére, ami támogatja az elosztórendszer hatékony és biztonságos üzemeltetését. Az elosztórendszer-üzemeltetők e szolgáltatásokat átlátható, megkülönböztetésmentes és piacialapú eljárások alapján szerzik be.

Az elosztórendszer-üzemeltetők szabványosított piaci termékeket határoznak meg a beszerzett szolgáltatásokra vonatkozóan, biztosítva valamennyi piaci szereplő – ideértve az megújuló energiaforrásokat, felhasználóoldali választ és a beszerzési közösségek szolgáltatóit is – hatékony részvételét. Az elosztórendszer-üzemeltetők minden szükséges információt megosztanak és koordinálnak az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, hogy biztosítsák az erőforrások optimális kiaknázását, valamint a rendszer biztos és eredményes működését, továbbá elősegítsék a piac fejlesztését. Az elosztórendszer-üzemeltetőknek megfelelő ellentételezést kell kapniuk a fenti

szolgáltatások beszerzéséért, legalább a kapcsolódó kiadások fedezésére, ideértve a szükséges információs és kommunikációs technológiák költségeit is.

- (2) Az elosztórendszer fejlesztése az elosztórendszer-üzemeltetők által kétévente a szabályozó hatóságnak benyújtott átlátható hálózatfejlesztési terv alapján történik. A hálózatfejlesztési terv magában foglalja az elkövetkező 5–10 évre tervezett beruházásokat, külön hangsúlyt fektetve a fő elosztási infrastruktúrára, amely szükséges ahhoz, hogy új termelőkapacitást és új terheléseket – ideértve az elektromos járművekhez létesített töltőállomásokat is – kapcsoljanak a hálózathoz. A hálózatfejlesztési terv a felhasználóoldali válasz, az energiahatékonyság, az energiatároló létesítmények vagy az elosztórendszer-üzemeltetők által a rendszerbővítés alternatívájaként használt egyéb erőforrások felhasználását is bemutatja.

A szabályozó hatóság valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval konzultál a hálózatfejlesztési tervről. A szabályozó hatóság közzéteszi a javasolt beruházásokkal kapcsolatban végzett konzultáció eredményét.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák e követelményt azokra az integrált vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott fogyasztót vagy szigetüzemben működő rendszert látnak el.

33. cikk

Az elektromos közlekedés integrálása a villamosenergia-hálózatba

- (1) A tagállamok biztosítják a szükséges keretszabályokat a nyilvánosan hozzáférhető és magán töltőállomások elosztóhálózathoz való csatlakoztatásának elősegítése céljából. A tagállamok biztosítják, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők – többek között a hálózathoz való csatlakozás céljából – megkülönböztetésmentes módon működjenek együtt valamennyi olyan vállalkozással, amely elektromos meghajtású járművekhez való töltőállomás van tulajdonában, illetőleg létrehoz, üzemeltet vagy irányít.
- (2) A tagállamok csak az alábbi feltételek teljesülése esetén engedélyezhetik az elosztórendszer-üzemeltetők számára, hogy elektromos meghajtású járművekhez való töltőállomást tulajdonoljanak, létrehozzanak, üzemeltessenek vagy irányítsanak:
- a) nyílt és átlátható közbeszerzési eljárást követően más fél nem jelezte elektromos meghajtású járművekhez való töltőállomás tulajdonlására, létrehozására, irányítására vagy üzemeltetésére vonatkozó szándékát;
- b) a szabályozó hatóság ahhoz jóváhagyását adta.
- (3) A 35. és 56. cikk a töltőállomást tulajdonló, létrehozó, üzemeltető vagy irányító elosztórendszer-üzemeltetőkre alkalmazandó.
- (4) A tagállamok rendszeres időközönként vagy legalább ötévente nyilvános konzultációt végeznek a piaci felek elektromos járművekhez való töltőállomások tulajdonlása, létrehozása, üzemeltetése vagy irányítása iránti potenciális érdeklődésének újbóli megvizsgálása céljából. Amennyiben a nyilvános konzultáció azt jelzi, hogy harmadik felek képesek arra, hogy ilyen töltőállomásokat tulajdonoljanak, létrehozzanak, üzemeltessenek vagy irányítsanak, a tagállamok biztosítják az elosztórendszer-üzemeltető e tekintetben folytatott tevékenységeinek megszűnését.

Az elosztórendszer-üzemeltető adatgazdálkodással kapcsolatos feladatai

A tagállamok biztosítják, hogy valamennyi jogosult fél megkülönböztetésmentes módon, egyértelmű és egyenlő feltételek mellett férhessen hozzá az adatokhoz. Azon tagállamokban, amelyekben a 19. cikkkel összhangban intelligens fogyasztásmérést vezettek be, és az elosztórendszer-üzemeltetők érintettek az adatgazdálkodásban, a 35. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott megfelelési programoknak külön intézkedéseket kell tartalmazniuk a jogosult felek adatokhoz való diszkriminatív hozzáféréseinek kizárása céljából, a 23. cikkben foglaltak szerint. Amennyiben az elosztórendszer-üzemeltetők nem vonatkozik a 35. cikk (1), (2) és (3) bekezdése, a tagállamok minden szükséges intézkedést meghoznak annak biztosítása céljából, hogy a vertikálisan integrált vállalkozás ellátási tevékenysége jogán ne rendelkezzen kiváltságos adathozzáféréssel.

↓ 2009/72/EK

35. ~~26.~~ cikk**Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása**

- (1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább társasági formájában, szervezete, valamint döntéshozatala szempontjából függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer-üzemeltető eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti követelményeken túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:
 - a) az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás vagy -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
 - b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
 - c) az elosztórendszer-üzemeltető tényleges, a vertikálisan integrált villamosenergia-ipari vállalkozástól független döntéshozatali jogkörrel rendelkezik a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges vagyont illetően. E feladatok teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell az ehhez szükséges humán, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal. Ez nem akadályozhatja azon megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és ügyvezetési felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – az ~~3759.~~ cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Az anyavállalat számára lehetővé kell tenni különösen azt, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves

pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű dokumentumot, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatban, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatban utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű dokumentumban megszabott kereteket; és

- d) az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon figyelemmel kísérjék. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület, az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, azt nyilvánosságra hozza, és benyújtja az 3557. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz. Az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője teljesen független, és az elosztórendszer-üzemeltetőnek és kapcsolt vállalkozásainak valamennyi olyan információjához hozzáférhet, amely feladata ellátáshoz szükséges.
- (3) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás részét alkotja, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy tevékenységeit a szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező testületek figyelemmel kísérjék annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a vertikális integrációt ne használhassa a verseny torzítására. A vertikálisan integrált elosztórendszer-üzemeltetők kommunikációjukban és a márkáépítés során nem lehetnek összetéveszthetők a vertikálisan integrált vállalkozás ellátási ágának elkülönült személye tekintetében.
- (4) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1), (2) és (3) bekezdést azokra az integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100000-nél kevesebb rácsatlakozott fogyasztót vagy kis, szigetüzemben működő rendszert látnak el.

↴ új szöveg

36. cikk

A tárolólétesítmények tulajdonjoga

- (1) Az elosztórendszer-üzemeltetők nem tulajdonolhat, hozhatnak létre, irányíthatnak vagy üzemeltethetnek energiatároló létesítményeket.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérve a tagállamok csak az alábbi feltételek teljesülése esetén engedélyezhetik, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők energiatároló létesítményeket tulajdonoljanak, létrehozzanak, irányítsanak vagy üzemeltessenek:
- a) nyílt és átlátható közbeszerzési eljárást követően más fél nem jelezte energiatároló létesítmény tulajdonlására, létrehozására, irányítására vagy üzemeltetésére vonatkozó szándékát;

- b) az elosztórendszer-üzemeltetőknek ezen irányelvből fakadó kötelezettségeik hatékony és megbízható végrehajtása, valamint az elosztórendszer biztonságos üzemeltetése céljából van szükségük ilyen létesítményekre; valamint
- c) a szabályozó hatóság az a) és b) pontban szereplő feltételek figyelembevételével megvizsgálta ilyen eltérés szükségességét, és ahhoz jóváhagyását adta.
- (3) A 35. és 56. cikk az energiatároló létesítményeket tulajdonló, létrehozó, üzemeltető vagy irányító elosztórendszer-üzemeltetőkre alkalmazandó.
- (4) A szabályozó hatóságok rendszeres időközönként vagy legalább ötévente nyilvános konzultációt végeznek a piaci felek energiatároló létesítményekbe való beruházással, azok létrehozásával, üzemeltetésével vagy irányításával kapcsolatos potenciális érdeklődésének újbóli megvizsgálása céljából. Amennyiben a nyilvános konzultáció azt jelzi, hogy harmadik felek ilyen létesítményeket tulajdonolhatnak, létrehozhatnak, üzemeltethetnek vagy irányíthatnak, a tagállamok biztosítják az elosztórendszer-üzemeltető e tekintetben folytatott tevékenységeinek folyamatos megszűnését.

↓ 2009/72/EK
⇒ új szöveg

37. ~~27.~~ cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége

Az 55. ~~30.~~ cikk vagy bármely, információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül az elosztórendszer-üzemeltető megőrzi azoknak az üzleti szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenysége során jut hozzá, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

38. ~~28.~~ cikk

Zárt elosztó rendszerek

- (1) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok vagy más hatáskörrel rendelkező hatóságok zárt elosztó rendszernek minősítsék azokat a rendszereket, amelyek egy földrajzilag behatárolt ipari, kereskedelmi vagy megosztott szolgáltatású helyszínek számára szolgáltatnak villamos energiát, és amelyek a (4) bekezdés sérelme nélkül nem szolgálnak ki háztartási fogyasztókat, ha
- a) műszaki és biztonsági okokból az ~~ezen~~ rendszert használók tevékenységei vagy termelési folyamatai integráltak, vagy
- b) a rendszer elsősorban a rendszer tulajdonosának vagy üzemeltetőjének, illetve ezek kapcsolt vállalkozásainak szolgáltató villamos energiát.
- (2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok mentesítsék a zárt elosztó rendszer üzemeltetőjét:
- a) a 31. ~~25.~~ cikk (5) bekezdésében megállapított kötelezettség alól, amelynek értelmében átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzi be a

hálózata veszteségeit ⇒ és a nem frekvenciavonatközösű kiegészítő szolgáltatásokat ⇐ fedező energiát és a tartalék kapacitást;

- b) a ~~6.32.~~ cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettség alól, amelynek értelmében a tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket az 59. cikk (1) bekezdésével ~~37. cikkel~~ összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően hagyják jóvá.
- (3) A (2) bekezdésben hivatkozott mentesség engedélyezése esetén az alkalmazandó tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a zárt elosztó rendszer fogyasztójának kérésére felül kell vizsgálni és az 59. cikk (1) bekezdésével ~~37. cikkel~~ összhangban kell jóváhagyni.
- (4) A zárt elosztó rendszer által kiszolgált területen belül elhelyezkedő és az elosztó rendszer tulajdonosa által alkalmazottainak, vagy a vele hasonló kapcsolatban lévők általi eseti használat nem zárja ki a (2) bekezdés szerinti mentességmegadását.

↓ új szöveg

- (5) Ezen irányelv alkalmazásában a zárt elosztórendszerek elosztórendszernek tekintendők.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

39. 29. cikk

A kombináltrendszer-üzemeltető

A ~~2635.~~ cikk (1) bekezdése nem zárja ki ~~hogy~~ kombinált átviteli és elosztási rendszer ~~működésén~~ üzemeltetését, ha ~~ez~~ az üzemeltető megfelel a 943. cikk (1) bekezdése vagy a ~~4443.~~ és a ~~4544.~~ cikk vagy a ~~3. szakasz~~ VI. fejezete rendelkezéseinek, vagy a ~~4466.~~ cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozik.

IV. V. FEJEZET

~~AZ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETÉSE~~ ⊠ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐRE ⊠ ⊠ ALKALMAZANDÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK ⊠

40. 42. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők feladatai

- (1) Minden átvitelrendszer-üzemeltető felelős a következőkért ~~felelős~~:

- a) biztosítja, hogy a rendszer hosszú távon képes legyen kielégíteni a villamos energia átvitelére vonatkozó észszerű igényeket, a környezetvédelem kellő figyelembevételével és közgazdasági feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony átviteli rendszereket üzemeltet, tart karban és fejleszt $\Rightarrow$, a szomszédos átviteli rendszer-üzemeltetőkkel és elosztórendszer-üzemeltetőkkel szoros együttműködésben $\Leftarrow$;
- b) megfelelő eszközöket biztosít ~~a szolgáltatási kötelezettségei~~ $\Leftarrow$ teljesítése céljából;
- c) megfelelő átviteli kapacitásnak és a rendszer megbízhatóságának a biztosításával hozzájárul az ellátás biztonságának fenntartásához;
- d) szabályozza a rendszer villamos energia forgalmát, tekintetbe véve az összekapcsolt rendszerekkel folytatott energiacserét is. Ebből a célból az átviteli rendszer-üzemeltető felel a biztonságos, megbízható és hatékony villamosenergia-rendszer biztosításáért, és ezzel összefüggésben minden szükséges kiegészítő szolgáltatás biztosításáért, ideértve ~~az igényekre válaszként a felhasználóoldali válasz által~~ nyújtott szolgáltatásokat $\Rightarrow$ és az energiatárolást is $\Leftarrow$, amennyiben ~~annak~~ szolgáltatások elérhetősége nem függ más olyan átviteli rendszertől, amellyel a rendszer összeköttetésben áll;
- e) elegendő információt nyújt azon rendszer rendszerüzemeltetőjének, amellyel rendszere kapcsolatban van, az összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony üzemeltetésének, összehangolt fejlesztésének és a rendszerek együttműködtethetőségének biztosítása céljából;
- f) tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől;
- g) ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre szükségük van a rendszerhez történő hatékony hozzáférés érdekében; és
- h) beszedi a túlterhelési díjakat és az átviteli rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus alapján esedékes kifizetéseket, a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 46. ~~43.~~ cikkével összhangban, engedélyezi és irányítja a harmadik felek hozzáférését – illetve ennek megtagadása esetén erről indokolt magyarázatot ad – amelyet a nemzeti szabályozó hatóságok kísérnek figyelemmel; az e cikk szerinti feladataik ellátásakor az átviteli rendszer-üzemeltetők elsősorban a piac integrációját segítik elő.

$\Downarrow$ új szöveg

- i) kiegészítő szolgáltatásokat szerez be a piaci szereplőktől az üzembiztonság biztosítása érdekében.
 - j) elfogadja a regionális operatív központok közötti együttműködés és koordináció keretét.
- (2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az (1) bekezdés a)–j) pontjában említett feladatkörök közül eggyel vagy többel az átviteli rendszer tulajdonosától – akire egyébként az érintett feladatkörök vonatkoznának – eltérő átviteli rendszer-üzemeltetőt bíznak meg. A feladatokkal megbízott átviteli rendszer-üzemeltetőnek tulajdonjogi szempontból szétválasztottként kell tanúsítottnak lennie, meg kell felelnie a 43. cikkben előírt követelményeknek, de nem kell a felelőssége alá tartozó átviteli rendszer tulajdonosának lennie. Azon átviteli rendszer-üzemeltetőnek, aki az

átviteli rendszert tulajdonolja, meg kell felelnie a VI. fejezetben előírt követelményeknek, és a 43. cikk szerint kell tanúsítotttnak lennie.

- (3) Az (1) bekezdésben említett feladatok ellátásakor az átvitelrendszer-üzemeltetők figyelembe veszik a regionális operatív központok által végzett feladatköröket, és szükség esetén együttműködnek a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetőkkel.
- (4) Az (1) bekezdés i) pontjában szereplő feladat ellátásakor az átvitelrendszer-üzemeltető biztosítja, hogy a kiegyenlítő szolgáltatások és a nem frekvenciavonatközös kiegészítő szolgáltatások – kivéve, ha azokat költség-haszon elemzés indokolja – beszerzése:
 - a) átlátható, megkülönböztetésmentes és piacialapú legyen;
 - b) biztosítsa valamennyi piaci szereplő – ideértve a megújuló energiaforrásokat, a felhasználóoldali választ, az energiatároló létesítményeket, valamint a beszerzési közösségek szolgáltatóit – hatékony részvételét különösen annak előírásával, hogy a szabályozó hatóságok vagy az elosztórendszer-üzemeltetők az összes piaci szereplővel szoros együttműködésben, az e piacokra vonatkozó műszaki követelmények és valamennyi piaci szereplő képességei alapján határozzák meg az e piacokon való részvétel technikai módozatait.
- (5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők nem tulajdonolhatnak kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó eszközöket, kivéve az 54. cikkben meghatározott feltételek mellett.

~~15. cikk~~

~~4 kapacitások teherelosztása és kiegyenlítése~~

- ~~(1) A villamosenergia-ellátásra vonatkozó szerződéses kötelezettségek között a versenytárgyalási dokumentációból származó kötelezettségek sérelme nélkül az átvitelrendszer-üzemeltető amennyiben ilyen feladatot is ellát felelős a területén lévő termelőlétesítmények közötti teherelosztásért és a más rendszerekhez kapcsolódó rendszerösszekötők használatáért.~~
- ~~(2) A termelőlétesítmények közötti teherelosztást és a rendszerösszekötők használatát olyan objektív, nyilvánosságra hozott követelményrendszer alapján kell meghatározni, amelyet a nemzeti szabályozó hatóság hagy jóvá, (amennyiben erre hatáskörrel rendelkezik), és amelyet megkülönböztetéstől mentesen alkalmaznak, biztosítva ezzel a belső villamosenergia-piac megfelelő működését. Ez a követelményrendszernek tekintettel kell lennie a rendelkezésre álló termelőlétesítményekből és a rendszerösszekötőkön keresztül történő szállításból nyerhető villamos energia gazdasági elsőbbségére és a rendszer műszaki korlátaira is.~~
- ~~(3) A tagállamok előírják a rendszerüzemeltetők számára, hogy a megújuló energiaforrásokat használó termelőlétesítmények teherelosztása során a 2009/28/EK irányelv 16. cikkének megfelelően járjanak el. Azt is előírhatják a rendszerüzemeltetők számára, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során részesítsék előnyben a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő létesítményeket.~~
- ~~(4) Az ellátás biztonságának érdekében egy tagállam elrendelheti, hogy a kapacitás teherelosztása során a belföldi, primer energiahordozót használó termelőlétesítményeknek biztosítsanak elsőbbséget naptári évenként, az érintett tagállamban felhasznált villamos energia előállításához szükséges teljes primer energia 15 % át meg nem haladó mértékben.~~

- ~~(5) Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, a szabályozó hatóságok, vagy a tagállamok megkövetelik, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők megfelejenek az átviteli rendszer fejlesztésére és karbantartására vonatkozó minimális normáknak, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.~~
- ~~(6) Az átvitelrendszer-üzemeltetők amennyiben ezt a feladatot is ellátiák átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzik be a hálózatuk veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást.~~
- ~~(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által a villamosenergia-rendszer egyensúlyának fenntartása érdekében elfogadott szabályoknak — beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréséért a hálózatuk rendszerhasználói által fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is — objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit — beleértve a szabályokat és a tarifákat is — a 37. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és a költségeket tükröző módon kell kialakítani, továbbá azokat közzé kell tenni.~~

↓ 2009/72/EK (kiigazított
szöveg)
⇒ új szöveg

41. ~~46.~~ cikk

**Az átvitelrendszer-üzemeltetőkre és átvitelrendszer-tulajdonosokra vonatkozó
titoktartási ☒ és átláthatósági ☒ kötelezettségek**

- (1) Minden átvitelrendszer-üzemeltető és minden átvitelrendszer-tulajdonos ~~az 55.30.~~ cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzi az olyan, üzleti szempontból érzékeny információ titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenysége során jut hozzá, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra. Különösen nem ad közre üzleti szempontból érzékeny információkat a vállalkozás más része számára, kivéve, ha az üzleti tranzakció végrehajtása miatt szükséges. Az információk szétválasztás szabályainak teljes körű betartatása érdekében a tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos és a vállalkozás többi része ne használjon közös szolgáltatásokat, például közös jogi szolgáltatásokat, kivéve a kizárólag adminisztratív vagy informatikai jellegű feladatokat.
- (2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a kapcsolt vállalkozások villamosenergia-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élhetnek vissza a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az azokkal kapcsolatos tárgyalás során harmadik felektől szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.
- (3) A tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez szükséges információkat közzé kell tenni. Ez a kötelezettség nem sértheti az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megővését.

42. ~~43.~~ cikk

Az új erőművek átviteli rendszerhez való csatlakoztatásával kapcsolatos döntéshozatali hatáskörök

- (1) Az átvitelirendszer-üzemeltető átlátható és hatékony eljárásokat hoz létre és tesz közzé az új erőművek $\Rightarrow$ és energiatároló létesítmények $\Leftarrow$ átviteli rendszerhez való megkülönböztetésmentes csatlakoztatása tekintetében. Ezek az eljárások a nemzeti szabályozó hatóság engedélyéhez kötöttek.
- (2) Az átvitelirendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy a rendelkezésre álló hálózati kapacitások esetleges jövőbeni korlátaira – mint például az átviteli rendszer távoli részében előforduló szűk keresztmetszetre – hivatkozva visszautasítsa egy új erőmű $\Rightarrow$ vagy energiatároló létesítmény $\Leftarrow$ csatlakoztatását. Az átvitelirendszer-üzemeltető köteles a szükséges tájékoztatást megadni.
- (3) Az átvitelirendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy arra hivatkozva utasítson vissza egy új csatlakozási pontot, hogy az új csatlakozás miatt járulékos költségek keletkeznek az új csatlakozási pont közelében lévő rendszerelemek szükséges kapacitásnövelése miatt.

⊠ VI. fejezet **AZ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐK** **SZÉTVÁLASZTÁSA ⊠**

⊠ 1. SZAKASZ **TULAJDONJOGI SZÉTVÁLASZTÁS ⊠**

43. § cikk

Az átviteli rendszerek és az átvitelirendszer-üzemeltetők ⊠ tulajdonjogi ⊠ szétválasztása

- (1) A tagállamok ~~2012. március 3-tól gondoskodnak arról biztosítani~~, hogy:
 - a) minden olyan vállalkozás, amelynek tulajdonában az átviteli rendszer van átvitelirendszer-üzemeltetőként működjön;
 - b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:
 - közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy átvitelirendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felett; vagy
 - közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy átvitelirendszer-üzemeltető vagy egy átviteli rendszer felett, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett;
 - c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy átvitelirendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felügyelőbizottsága, igazgatási testülete vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjait, és közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett; valamint

- d) ugyanazon személy ne lehessen tag egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy átvitelirendszer-üzemeltetőben vagy átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező társaságnak is a felügyelőbizottságában, igazgatási testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében.
- (2) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett jogok közé tartozik különösen:
- a) a szavazati jogok gyakorlására vonatkozó jogkör; vagy
- b) a felügyelőbizottság, az igazgatási testület vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjainak kinevezésére vonatkozó jogkör; vagy
- c) többségi részesedéssel való rendelkezés.
- (3) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés magában foglalja a ~~földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i~~ 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵⁴ szerinti „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás”, továbbá az „átvitelirendszer-üzemeltető” és az „átviteli rendszer” kifejezés magában foglalja az említett irányelv szerinti „szállítási rendszer-üzemeltető” és „szállítási rendszer” fogalmakat.
- ~~(4) A tagállamok 2013. március 3-ig eltérést engedélyezhetnek az (1) bekezdés b) és c) pontjától, feltéve hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők nem tagjai egy vertikálisan integrált vállalkozásnak.~~
- (4) ~~(5)~~ Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kötelezettség teljesül abban az esetben, ha kettő vagy több, átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkező vállalkozás olyan közös vállalatot alapít, amely az érintett átviteli rendszerek tekintetében kettő vagy több tagállamban átvitelirendszer-üzemeltetőként tevékenykedik. A közös vállalkozásnak ~~vállalatnak~~ más vállalkozás nem lehet része, kivéve, ha a ~~44. 13.~~ cikk értelmében független rendszerüzemeltetőként vagy ~~az V. fejezet 3. szakasz~~ céljaira független átvitelirendszer-üzemeltetőként engedélyezték.
- (5) ~~(6)~~ E cikk végrehajtása céljából, amennyiben az (1) bekezdés b), c) és d) pontjában említett személy a tagállam vagy valamely más közjogi szerv, az egyrészt az átvitelirendszer-üzemeltető vagy az átviteli rendszer felett, másrészt a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett irányítást gyakorló két külön közjogi szerv különböző személynek vagy személyeknek minősül.
- (6) ~~(7)~~ A tagállamok gondoskodnak arról, hogy sem az a ~~41. 16.~~ cikkben említett üzleti szempontból érzékeny információ, amellyel egy korábban vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átvitelirendszer-üzemeltető rendelkezik, sem pedig az ilyen átvitelirendszer-üzemeltető személyzetére vonatkozó információ, nem jut termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás tudomására.
- (7) ~~(8)~~ Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.
- Ilyen esetben az érintett tagállamok:
- a) a ~~44. 13.~~ cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki; vagy

⁵⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94-~~126.~~ o.).

- b) megfelelnek a ~~z V. fejezetben~~ 3. szakaszban foglalt rendelkezéseknek.
- (8) ~~(9)~~ Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak életben, amelyek a ~~z V. fejezet 3. szakasz~~ rendelkezéseinél nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak az átvitelirendszer-üzemeltető számára, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1) bekezdést.
- ~~(9)~~ ~~(10)~~ Mielőtt valamely vállalkozást ~~az e cikk (9) (8) bekezdése~~ szerint átvitelirendszer-üzemeltetőként jóváhagynak és jelölnek ki, az ezen irányelv ~~40. 52.~~ cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében és a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~3. 48.~~ cikkében megállapított eljárásnak megfelelően tanúsítani kell, majd ezt követően a Bizottság ellenőrzi, hogy a hatályos szabályok ~~az V. fejezet 3. szakasz~~ rendelkezéseinél egyértelműen nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak-e az átvitelirendszer-üzemeltető számára.
- (10) ~~(11)~~ Semmilyen esetben nem szabad meggátolni, hogy az átviteli rendszert rendszerben tulajdonnal rendelkező, vertikálisan integrált vállalkozások lépéseket tegyenek az (1) bekezdésnek való megfelelés érdekében.
- (11) ~~(12)~~ Az (1) bekezdést alkalmazó tagállamokban a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozások semmilyen esetben sem lehetnek abban a helyzetben, hogy a szétválasztott átvitelirendszer-üzemeltetők fölött akár közvetve, akár közvetlenül átvegyék az irányítást, vagy felettük bármilyen jogot gyakoroljanak.

☒ 2. SZAKASZ

FÜGGETLEN RENDSZERÜZEMELTETŐ ☒

~~44. 43.~~ cikk

Független rendszerüzemeltető

- (1) Amennyiben 2009. szeptember 3-án az átviteli rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a ~~43. 9.~~ cikk (1) bekezdését, és az átvitelirendszer-tulajdonos javaslatára független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. Az ilyen kijelölést a Bizottságnak jóvá kell hagynia.
- (2) A tagállamok csak akkor hagyhatnak jóvá és jelölhetnek ki független rendszerüzemeltetőt, ha:
- a) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy megfelel a ~~43. 9.~~ cikk (1) bekezdésének ~~e~~ b), c) és d) pontjában foglalt követelményeknek;
 - b) az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy rendelkezik a ~~40. 42.~~ cikk szerinti feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrásokkal;
 - c) az üzemeltetőjelölt kötelezettséget vállal arra, hogy megfelel a szabályozó hatóság által figyelemmel kísért, tízéves hálózatfejlesztési tervnek;
 - d) az átvitelirendszer-üzemeltető bizonyítja képességét a (5) bekezdés szerinti kötelezettségei teljesítésére. E célból benyújtja a jelölttel és minden más érintett jogalannyal kötendő szerződéses megállapodások tervezetét; valamint
 - e) az üzemeltetőjelölt bizonyítja képességét a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] szerinti kötelezettségei teljesítésére, ideértve az átvitelirendszer-üzemeltetők európai és regionális szintű együttműködését is.

- (3) A tagállamok jóváhagyják, és független rendszerüzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek az 53. ~~44.~~ cikk és a 13. cikk (2) bekezdése követelményeinek. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 10. cikkében [714/2009 rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 52. és 48. ~~3.~~ cikkében vagy az ezen irányelv 53. ~~44.~~ cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.
- (4) Minden független rendszerüzemeltető felelős a harmadik fél hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, beleértve a hozzáférési díjak, a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak és – a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 46. ~~43.~~ cikkével összhangban – az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus szerinti kifizetések beszedését is, továbbá felelős az átviteli rendszer üzemeltetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért, valamint annak biztosításáért, hogy a rendszer a beruházások tervezése révén hosszú távon képes legyen az észszerű igények kielégítésére. Az átviteli rendszer fejlesztése során a független rendszerüzemeltető felelős az új infrastruktúra tervezéséért (beleértve az engedélyezési eljárást), kiépítéséért és beüzemeléséért. E célból a független rendszerüzemeltető átvitelrendszer-üzemeltetőként jár el e szakasszal ~~fejezettel~~ összhangban. Az átvitelrendszer-tulajdonos nem felelős sem a harmadik felek hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, sem a beruházások megtervezéséért.
- (5) Ha a független rendszerüzemeltetőt kijelölték, az átvitelrendszer-tulajdonos:
- a) minden lényeges együttműködést és támogatást megad a független rendszerüzemeltetőnek feladatai végrehajtásához, különös tekintettel minden vonatkozó információra;
 - b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által elhatározott és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegyezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyást megelőzően a szabályozó hatóság konzultál az átvitelrendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;
 - c) fedezetet biztosít a hálózati vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségekre, kivéve a független rendszerüzemeltető feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeket; valamint
 - d) a hálózatbővítések finanszírozásának megkönnyítése érdekében biztosítékot nyújt, kivéve azon beruházásokat, amelyek esetében a b) ponttal összhangban beleegyezését adta a beruházás bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába.
- (6) A szabályozó hatósággal szoros együttműködésben az érintett nemzeti versenyhivatalt minden olyan hatáskörrel fel kell ruházni, amely szükséges ahhoz, hogy eredményesen figyelemmel tudja kísérni az átvitelrendszer-tulajdonos (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek teljesítését.

45. ~~44.~~ cikk

Az átvitelrendszer-tulajdonosok szétválasztása

- (1) A vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átvitelrendszer-tulajdonosnak – ha független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki – legalább társasági formájában, valamint

szervezete és döntéshozatala szempontjából függetlennek kell lennie az átvitelhez nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől.

- (2) Az (1) bekezdésben említett átvitelrendszer-tulajdonosok függetlenségének biztosításához a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:
- a) az átvitelrendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás azon szervezetében, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás és -ellátás napi üzemvitelért közvetve vagy közvetlenül felelős;
 - b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét; és
 - c) az átvitelrendszer-tulajdonos megfelelőségi programot állít össze, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon kísérik figyelemmel. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület a megtett intézkedésekről éves jelentést terjeszt a szabályozó hatóság elé, és ezt a jelentést nyilvánosságra hozza.

~~(3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos teljes körűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

V. FEJEZET 3. szakasz **FÜGGETLEN ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐ**

~~46. 47. cikk~~

Eszközök, berendezések, személyzet és jogi személyiség

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendelkezniük kell minden olyan emberi, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges, így különösen:
- a) a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges eszközöknek, ideértve az átviteli rendszert is, az átvitelrendszer-üzemeltető tulajdonát kell képezniük;
 - b) az átvitelrendszer-üzemeltetőnek kell foglalkoztatnia a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez – ideértve a vállalattal kapcsolatos valamennyi feladat ellátását – szükséges személyzetet;
 - c) tilos a vertikálisan integrált vállalkozás bármely egyéb részébe vagy részéből munkaerőt kölcsönözni vagy szolgáltatást nyújtani. Az átvitelrendszer-üzemeltető azonban szolgáltatásokat nyújthat a vertikálisan integrált vállalkozásnak, ha:

ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtása nem jelent hátrányos megkülönböztetést a rendszerhasználók között, az valamennyi rendszerhasználó számára azonos feltételekkel áll rendelkezésre, és a termelés vagy ellátás terén nem korlátozza, torzíja vagy akadályozza a versenyt; valamint

- az ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtására vonatkozó feltételeket a szabályozó hatóság jóváhagyta;
- d) a ~~49. 20.~~ cikk szerinti felügyeleti szerv döntéseinek sérelme nélkül a jövőbeli beruházási projektekhez és/vagy a meglévő eszközök lecseréléséhez szükséges pénzügyi forrásokat a vertikálisan integrált vállalkozás az átvitelrendszer-üzemeltető megfelelő kérelmét követően kellő időben rendelkezésre bocsátja.
- (2) A villamosenergia-átviteli tevékenység a ~~40. 12.~~ cikkben felsoroltakon kívül legalább az alábbi feladatokat foglalja magában:
 - a) az átvitelrendszer-üzemeltető képviselte, valamint kapcsolattartás a harmadik felekkel és a szabályozó hatóságokkal;
 - b) az átvitelrendszer-üzemeltető képviselte a villamosenergia-piacon az átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózatán belül („villamosenergia-piaci ENTSO”);
 - c) harmadik felek általi, megkülönböztetés-mentes hozzáférés engedélyezése és igazgatása, a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai számára;
 - d) az átviteli rendszerrel kapcsolatos valamennyi díj beszedése, ideértve a hozzáférési díjakat, ~~a kiegészítő szolgáltatásokért, mint például a szolgáltatások vásárlásáért felszámolt kiegyenlítő díjakat (kiegyenlítő költségek, energiakompenzáció) és a kiegészítő szolgáltatások díjait~~ ⇄;
 - e) biztonságos, hatékony és gazdaságos átviteli rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése.
 - f) a rendszernek az észszerű kereslet kielégítésére való hosszú távú képességét biztosító és az ellátás biztonságát garantáló befektetések tervezése;
 - g) megfelelő közös vállalkozások létrehozása, többek között egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltetővel, villamosenergia-tőzsdékkal és más megfelelő szereplőkkel regionális piacok kialakításának vagy a liberalizációs folyamat megkönnyítésének céljával; valamint
 - h) a vállalattal kapcsolatos valamennyi szolgáltatás, ideértve a jogi, a könyvviteli és az informatikai szolgáltatásokat is.
- (3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁵⁵ ~~68/151/EGK tanácsi irányelv~~ ⁽⁴⁾ 1. cikkében említett jogi társaság formában alakulnak meg.
- (4) Az átvitelrendszer-üzemeltető társaság jogi személyiségében, kommunikációjában, márképítésében és telephelyei révén nem lehet összetéveszthető a vertikálisan integrált vállalkozás vagy annak valamely része különálló jogi személyisége tekintetében.
- (5) Az átvitelrendszer-üzemeltető informatikai rendszereit vagy berendezéseit, fizikai létesítményeit és biztonságos hozzáférési rendszereit nem osztja meg a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen más tagjával sem, továbbá az informatikai rendszerekre

⁵⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/101/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 258., 2009.10.1., 11. o.) ~~19.~~

vagy berendezésekre és a biztonságos hozzáférési rendszerekre vonatkozóan nem alkalmazhatja ugyanazokat a tanácsadókat vagy külső vállalkozókat.

- (6) Az átvitelrendszer-üzemeltető számviteli ellenőrzését a vertikálisan integrált vállalatot vagy annak bármely részét ellenőrzőtől eltérő könyvvizsgáló végzi.

~~47. 48. cikk~~

Az átvitelrendszer-üzemeltető függetlensége

- (1) A ~~49. 20.~~ cikk szerinti felügyeleti szerv határozatainak sérelme nélkül az átvitelrendszer-üzemeltetőnek:
- a) az üzemeltetéshez, karbantartáshoz vagy az átviteli rendszer fejlesztéséhez szükséges eszközök tekintetében a vertikálisan integrált vállalkozástól függetlenül, tényleges döntéshozatali jogokkal kell rendelkeznie; valamint
- b) jogában áll, hogy a tőkepiacon – különösen hitelfelvétel és tőkeemelés révén – pénzeszközöket teremtsen.
- (2) Az átvitelrendszer-üzemeltető mindenkor köteles úgy eljárni, hogy biztosítsa, hogy az átviteli tevékenység megfelelő és hatékony módon történő végzéséhez és a hatékony, biztonságos és gazdaságos átviteli rendszer létrehozásához és karbantartásához szükséges erőforrások a rendelkezésére álljanak.
- (3) A vertikálisan integrált vállalkozás ☒ és ☐ termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalatai sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezhetnek részesedéssel az átvitelrendszer-üzemeltetőben. Az átvitelrendszer-üzemeltető sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezhet részesedéssel a vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot betöltő leányvállalataiban, és nem részesülhet az e leányvállalatoktól származó osztalékból vagy egyéb pénzügyi előnyből.
- (4) Az átvitelrendszer-üzemeltető általános irányítási struktúrája és vállalati alapszabálya biztosítja az átvitelrendszer-üzemeltető e ~~fejezetnek~~ ☒ ~~szakaszának~~ ☐ megfelelő tényleges függetlenségét. A vertikálisan integrált vállalkozás sem közvetlenül, sem közvetetten nem határozhatja meg az átviteli rendszer-üzemeltető versenymagatartását az átvitelrendszer-üzemeltető napi tevékenységei és a hálózatkezelés vonatkozásában, vagy az ~~51. 22.~~ cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatban.
- (5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők ~~az ezen irányelv~~ ☒ ~~40. cikkében és 12. cikkben és az ezen irányelv~~ ☒ ~~46. cikkének (2) bekezdésében említett feladataik,~~ valamint a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 14., ~~15.~~, 16., ☒ 17. ☐ és ☒ ~~47. cikk~~ ~~16.~~ cikke szerinti kötelezettségeik teljesítése során nem tehetnek megkülönböztetést a különböző személyek vagy jogalanyok tekintetében, továbbá a termelés és az ellátás terén nem korlátozzák, torzítják vagy akadályozzák a versenyt.
- (6) A vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi kapcsolat, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltető által a vertikálisan integrált vállalkozás számára nyújtott kölcsönöket is, meg kell felelnie a piaci feltételeknek. Az átvitelrendszer-üzemeltető részletes nyilvántartást vezet e kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról, és azokat a szabályozó hatóság kérésére rendelkezésre bocsátja.

- (7) Az átvitelirendszer-üzemeltető a vertikálisan integrált vállalkozással kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodást jóváhagyásra benyújt a szabályozó hatóságnak.
- (8) Az átvitelirendszer-üzemeltető tájékoztatja a szabályozó hatóságot a 46. ~~47.~~ cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a jövőbeli beruházási projektek és/vagy a meglevő eszközök lecserélése céljára rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról.
- (9) A vertikálisan integrált vállalkozás tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely az átvitelirendszer-üzemeltetőt akadályozza vagy hátráltatja az e fejezetben említett kötelezettségeinek teljesítésében, továbbá nem követelheti meg az átvitelirendszer-üzemeltetőtől, hogy e kötelezettségek teljesítéséhez a vertikálisan integrált vállalkozástól engedélyt kérjen.
- (10) A vállalkozásokat, amelyekkel kapcsolatban a szabályozó hatóság tanúsította, hogy megfelelnek az e fejezetben foglalt követelményeknek, az érintett tagállam engedélyezi és átvitelirendszer-üzemeltetővé jelöli ki. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 52. ~~49.~~ cikkében és a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~3.~~ 48. cikkében vagy az ezen irányelv 53. ~~44.~~ cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.

48. ~~49.~~ cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltető személyzetének és ügyvezetésének függetlensége

- (1) A kinevezésekkel, meghosszabbításokkal és munkafeltételekkel – ideértve az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak javadalmazását és hivatali idejük megszűnését is – kapcsolatos határozatokat az átvitelirendszer-üzemeltető 49. ~~20.~~ cikkel összhangban kijelölt felügyeleti szerve hozza meg.
- (2) A felügyeleti szerv által az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy igazgatási szerveinek tagjává való kinevezésre vagy e tisztségben való meghosszabbítására jelölt személyek személyéről, a hivatali idejüket szabályozó feltételekről, hivatali idejük tartamáról és megszűnéséről, valamint a hivatali idejük megszüntetésére vonatkozó bármely javasolt határozat indokairól értesíteni kell a szabályozó hatóságot. Ezek az (1) bekezdésben említett a feltételek és határozatok kizárólag akkor emelkednek kötelező erőre, ha a szabályozó hatóság az arról szóló értesítést követő három héten belül nem emelt ellenük kifogást.
- A szabályozó hatóság kifogást emelhet az (1) bekezdésben említett határozatok ellen, ha:
- a) kétségei merülnek fel az ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy az igazgatási szervek tagjává való kinevezésre jelölt személy szakmai függetlenségével kapcsolatban; vagy
- b) a megbízatás idő előtti megszűnése esetén kétség merül fel az idő előtti megszűnés indokolásával kapcsolatban.
- (3) Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek tagjai esetében, akikre ez a bekezdés vonatkozik, a kinevezést megelőző három éves időszakban az átvitelirendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen szakmai beosztással vagy felelősséggel, érdekkal vagy üzleti

kapcsolattal nem kötődhetnek a vertikálisan integrált vállalkozáshoz vagy annak bármely részéhez vagy annak irányító részvényeseihez.

- (4) Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk nem lehet a vertikálisan integrált vállalkozás más részeivel vagy annak irányító részvényeseivel.
- (5) Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak az átvitelirendszer-üzemeltetőn kívül sem közvetve, sem közvetlenül nem fűződhet érdeke a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen részéhez sem, és attól semmiféle pénzügyi előnyben nem részesülhetnek. Javadalmazásuk nem függhet a vertikálisan integrált vállalkozásnak tevékenységétől vagy eredményeitől, kivéve az átvitelirendszer-üzemeltető tevékenységeit vagy eredményeit.
- (6) Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szervei tagjai által a hivatali idejük lejártá előtti megszűnése miatt benyújtott panaszok tekintetében a szabályozó hatósághoz fordulás biztosítása útján tényleges jogorvoslati jogot kell biztosítani.
- (7) Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak hivatali idejük megszűnését követően legalább négy évig az átvitelirendszer-üzemeltetőt kivéve nem kötődhetnek szakmai beosztással vagy felelősséggel, érdekekkel vagy üzleti kapcsolattal a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részéhez vagy annak irányító részvényeseihez.
- (8) A (3) bekezdés az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak többségére alkalmazandó.

Az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek azon tagjai, akikre a (3) bekezdés nem vonatkozik, a kinevezésüket megelőző legalább hathónapos időszakban semmilyen ügyvezetési vagy más hasonló tevékenységet nem végezhetnek a vertikálisan integrált vállalkozásban.

E bekezdés első albekezdését és a (4)–(7) bekezdéseket az átvitelirendszer-üzemeltető ügyvezetéséhez tartozó személyekre, és e személyeknek közvetlenül beosztott, a hálózat üzemeltetésével, karbantartásával vagy fejlesztésével kapcsolatos feladatot ellátó valamennyi személyre alkalmazni kell.

49. ~~20.~~ cikk

Felügyeleti szerv

- (1) Az átvitelirendszer-üzemeltető felügyeleti szervvel rendelkezik, amely felel az átvitelirendszer-üzemeltető részvényesei vagyonának értékére esetlegesen jelentős hatást gyakorló határozatok, különösen az éves, valamint a hosszabb távra szóló pénzügyi terv jóváhagyására, az átvitelirendszer-üzemeltető eladósodási szintjére, valamint a részvényeseknek kifizetett osztalék összegére vonatkozó határozatok meghozataláért. Nem tartoznak a felügyeleti szerv hatáskörébe az átvitelirendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatkezeléssel, és az 51. ~~22.~~ cikk szerint kidolgozott tízéves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatos határozatok.

- (2) A felügyeleti szerv a vertikálisan integrált vállalkozást képviselő tagokból, a harmadik személy részvényeseket képviselő tagokból, valamint amennyiben az érintett tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, az egyéb érdekelt feleket, például az átvitelrendszer-üzemeltető alkalmazottait képviselő tagokból áll.
- (3) A ~~48.49.~~ cikk (2) bekezdésének első albekezdése és a ~~48.49.~~ cikk (3)–(7) bekezdése legalább a felügyeleti szerv tagjainak felénél egy fővel kevesebb tagra alkalmazandó.

A ~~48.49.~~ cikk (2) bekezdése második albekezdésének b) pontja a felügyeleti szerv valamennyi tagjára alkalmazandó.

50. ~~21.~~ cikk

Megfelelőségi program és megfelelésért felelős tisztviselő

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők olyan megfeleléségi programot állítsanak össze és hajtsanak végre, amely meghatározza az intézkedéseket a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítják a programnak való megfelelés megfelelő figyelemmel kísérését. A megfeleléségi program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. A nemzeti szabályozó hatáskörének sérelme nélkül a programnak való megfelelés független ellenőrzését a megfelelésért felelős tisztviselő végzi.
- (2) A megfelelésért felelős tisztviselőt a felügyeleti szerv nevezi ki, a szabályozó hatóság jóváhagyásával. A szabályozó hatóság a megfelelésért felelős tisztviselő kijelölésének jóváhagyását a függetlenség vagy szakképzettség hiánya miatt elutasíthatja. A megfelelésért felelős tisztviselő természetes vagy jogi személy lehet. A megfelelésért felelős tisztviselőre a ~~48.49.~~ cikk (2)–(8) bekezdését kell alkalmazni.
- (3) A megfelelésért felelős tisztviselő feladatai:
- a) a megfelelési program végrehajtásának figyelemmel kísérése;
 - b) a megfelelési program végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket meghatározó éves jelentés kidolgozása, valamint e jelentés benyújtása a szabályozó hatóságnak;
 - c) jelentéstétel a felügyeleti szerv felé, valamint ajánlások készítése a megfelelési programról és annak végrehajtásáról;
 - d) a szabályozó hatóság értesítése a megfeleléségi program végrehajtása tekintetében tapasztalt jelentős hiányosságokról; és
 - e) jelentéstétel a szabályozó hatóság felé a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti mindennemű kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról.
- (4) A megfelelésért felelős tisztviselő a beruházási tervre vagy a hálózatban megvalósítandó egyedi beruházásokra vonatkozó határozati javaslatokat benyújtja a szabályozó hatóságnak. Ezt legkésőbb akkor kell megtennie, amikor az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezető és/vagy hatáskörrel rendelkező igazgatási szerve azokat a felügyeleti szervnek benyújtja.
- (5) Amennyiben a vertikálisan integrált vállalkozás a közgyűlésen vagy az általa a felügyelő szervbe kijelölt tagok szavazatán keresztül egy olyan határozat meghozatalát akadályozza meg, amely beruházásokat akadályoz vagy késleltet és

amelyet a tízéves hálózati fejlesztési terv értelmében három éven belül kellett volna végrehajtani, a megfelelésért felelős tisztviselő ezt az 51.22. cikkel összhangban jelenti a szabályozó hatóságnak.

- (6) A megfelelésért felelős tisztviselő megbízatásának vagy alkalmazásának feltételeit, beleértve megbízatásának időtartamát, a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. E feltételeknek biztosítani kell a megfelelésért felelős tisztviselő függetlenségét, többek között a feladatai ellátásához szükséges valamennyi forrás biztosítása révén. A megfelelésért felelős tisztviselő megbízatása alatt sem közvetve, sem közvetlenül nem kötődhet egyéb szakmai beosztással, felelősséggel vagy érdekléssel a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részéhez vagy annak irányító részvényeseihez.
- (7) A megfelelésért felelős tisztviselő rendszeresen, akár írásban, akár szóban, a szabályozó hatóságnak jelentést tesz, és joga van ahhoz, hogy akár írásban, akár szóban rendszeresen jelentést tegyen az átvitelrendszer-üzemeltető felügyeleti szervének.
- (8) A megfelelésért felelős tisztviselő részt vehet az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetői vagy igazgatási szerveinek valamennyi ülésén, valamint a felügyeleti szerv és a közgyűlés ülésein is. A megfelelésért felelős tisztviselő az alábbi témákkal foglalkozó valamennyi ülésen részt vesz:
 - a) a hálózathoz való hozzáférés feltételei a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendeletben] meghatározottaknak megfelelően, különösen a tarifák, a harmadik felek hozzáférésére vonatkozó szolgáltatások, a kapacitáselosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése, az átláthatóság, az egyensúly megteremtése ⇒ kiegészítő szolgáltatások ⇐ és a másodlagos piacok vonatkozásában;
 - b) az átviteli rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése érdekében vállalt projektek, ideértve a rendszerösszekötéssel és csatlakozással kapcsolatos beruházásokat is;
 - c) az átviteli rendszer üzemeltetéséhez szükséges energiavásárlás vagy eladás.
- (9) A megfelelésért felelős tisztviselő figyelemmel kíséri, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető megfelel-e a 41.16. cikknek.
- (10) A megfelelésért felelős tisztviselőnek jogában áll megismerni valamennyi releváns adatot, valamint az átvitelrendszer-üzemeltető irodáiba belépni, és a feladata elvégzéséhez szükséges valamennyi egyéb információhoz hozzáférni.
- (11) A ~~megfelelésért felelős tisztviselőt~~ a szabályozó hatóság általi előzetes jóváhagyást követően a felügyelő testület felmentheti ~~fel~~ a megfelelésért felelős tisztviselőt. A felügyeleti szerv a szabályozó hatóság kérésére függetlenség vagy a szakmai képességek hiánya miatt felmenti a megfelelésért felelős tisztviselőt felmenti.
- (12) A megfelelésért felelős tisztviselő előzetes bejelentés nélkül léphet~~ez~~ be az átvitelrendszer-üzemeltető irodáiba.

51. 22. cikk

Hálózatfejlesztés és hatáskör a beruházási döntések meghozatalára

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltető – az érintett felekkel folytatott konzultációt követően – ~~minden évben~~ ⇒ legalább két évente ⇐ tízéves hálózatfejlesztési tervet nyújt be a

szabályozó hatóságnak, a fennálló és az előre jelzett kínálat és kereslet alapján. A hálózatfejlesztési tervnek hatékony intézkedéseket kell tartalmaznia a rendszer megfelelőségének, valamint az ellátás biztonságának szavatolása érdekében.

- (2) A tízéves hálózatfejlesztési terv különösen:
 - a) jelzi a piaci résztvevők számára azokat a főbb átviteli infrastruktúrát, amelyeket a következő tízévesben meg kell építeni vagy fejleszteni kell;
 - b) tartalmazza az összes olyan beruházást, amelyről már döntés született, és meghatározza azokat az új beruházásokat, amelyeket a következő három évben kell megvalósítani; és
 - c) időkeretet ír elő valamennyi beruházási projekt tekintetében.
- (3) Az átviteli rendszer-üzemeltető a tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozása során észszerű feltételezéseket tesz a termelés, -ellátás $\Rightarrow$, energiatárolás $\Leftarrow$ és -fogyasztás, valamint a más országokkal folytatott csere alakulását illetően, figyelembe véve a regionális és $\boxtimes$ uniós $\boxtimes$ ~~a közösségi~~ szintű hálózatokra vonatkozó beruházási terveket.
- (4) A szabályozó hatóság a tízéves hálózatfejlesztési tervről nyílt és átlátható módon valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval konzultál. A magukat potenciális rendszerhasználónak valló személyektől vagy vállalkozásoktól megkövetelhetik ezen állításuk alátámasztását. A szabályozó hatóság közzéteszi a konzultációs folyamat eredményeit, különösen az esetleges beruházási igényeket.
- (5) A szabályozó hatóság megvizsgálja, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv felöleli-e a konzultációs folyamat során azonosított valamennyi beruházási igényt, valamint hogy a terv összhangban áll-e a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 27. cikke (1) bekezdésének 8. cikkének (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező érvényű az ~~Közösség~~ $\boxtimes$ Unió $\boxtimes$ egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervvel (az ~~Közösség~~ $\boxtimes$ Unió $\boxtimes$ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv). Amennyiben bármilyen kétség merül fel az ~~Közösség~~ $\boxtimes$ Unió $\boxtimes$ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel való összhanggal kapcsolatban, a szabályozó hatóság konzultál az Ügynökséggel. A szabályozó hatóság az átviteli rendszer-üzemeltetőtől megkövetelheti a tízéves hálózatfejlesztési tervének módosítását.
- (6) A szabályozó hatóság figyelemmel kíséri és értékeli a tízéves hálózatfejlesztési terv megvalósítását.
- (7) Abban az esetben, ha az átviteli rendszer-üzemeltető nem hajt végre egy, a tízéves hálózatfejlesztési terv értelmében a következő három évben megvalósítandó beruházást, a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a szabályozó hatóság – a szóban forgó beruházás megvalósítása érdekében, amennyiben a legutóbbi tízéves hálózatfejlesztési terv alapján az még indokolt – a következő intézkedések közül legalább egyet köteles legyen meghozni, kivéve ha a beruházás végrehajtása az üzemeltetőn kívül álló, kényszerítő okok miatt hiúsul meg:
 - a) a szóban forgó beruházások végrehajtásának megkövetelése az átviteli rendszer-üzemeltetőtől;
 - b) a szóban forgó beruházás tekintetében bármely beruházó előtt nyitva álló versenytárgyalási eljárás szervezése; vagy

- c) az átvitelirendszer-üzemeltető kötelezése arra, hogy fogadjon el tőkeemelést a szükséges beruházások finanszírozásához, valamint hogy engedélyezze független beruházók részvételét a tőkében.

Ha a szabályozó hatóság élt az első albekezdés b) pontja szerinti hatáskörével, akkor az átvitelirendszer-üzemeltetőt kötelezheti arra, hogy az alábbiak közül egy vagy több intézkedést az elfogadjon:

- harmadik fél általi finanszírozás;
- harmadik fél általi kivitelezés,
- az érintett új eszközök általa történő megépítése;
- az érintett új eszközök általa történő üzemeltetése.

Az átvitelirendszer-üzemeltető biztosítja a beruházók számára a beruházás megvalósításához szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja az átviteli hálózathoz, és – általánosságban – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz a beruházási projekt végrehajtásának megkönnyítésére.

A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges.

- (8) Ha a szabályozó hatóság élt a (7) bekezdés első albekezdése szerinti hatásköreivel, a szóban forgó beruházások költségeire a releváns tarifaszabályozások vonatkoznak.

✕ 4. SZAKASZ

AZ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐK KIJELÖLÉSE ✕

52. ~~40.~~ cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők kijelölése

- (1) A vállalkozásokat jóváhagyásukat és átvitelirendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az e cikk (4), (5) és (6) bekezdésében és a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 3. 48. cikkében megállapított eljárások szerint tanúsítani kell.
- (2) A tagállamok jóváhagyják és átvitelirendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, ~~amelyek átviteli rendszerben tulajdonnal rendelkezzenek, és amelyekről a nemzeti szabályozó hatóság az alábbi tanúsítási eljárásnak megfelelően tanúsítja, hogy teljesítik a 43. ~~9.~~ cikk követelményeit.~~ Az átvitelirendszer-üzemeltetők kijelölését be kell jelenteni a Bizottságnak és közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.
- (3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők minden olyan tervezett ügyletet bejelentenek a szabályozó hatóságnak, amely miatt szükségessé válhat a 43. ~~9.~~ cikk követelményeinek való megfelelésük újraértékelése.
- (4) A szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők folyamatosan megfelelnek-e a 43. ~~9.~~ cikk követelményeinek. A megfelelés biztosítása érdekében tanúsítási eljárást indítanak:
- a) az átvitelirendszer-üzemeltető (3) bekezdés szerinti bejelentésére;
- b) saját kezdeményezésükre, amennyiben tudomásukra jut, hogy az átviteli rendszer-tulajdonosok vagy átviteli rendszer-üzemeltetők felett gyakorolt jogok vagy befolyás

tervezett változtatása a 43.9. cikk a megsértéséhez vezethet, vagy amennyiben okuk van feltételezni, hogy ilyen jogsértés előfordulhatott; vagy

- c) a Bizottság indokolt kérésére.
- (5) A szabályozó hatóságok az átvitelrendszer-üzemeltető bejelentésének vagy a Bizottság kérésének időpontjától számított négy hónapon belül határozatot hoznak az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. E határidő lejártával a tanúsítást megadottnak kell tekinteni. A szabályozó hatóság kifejezett vagy hallgatólagos határozata csak a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezését követően lép hatályba.
- (6) Az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsítására vonatkozó kifejezett vagy hallgatólagos határozatát a szabályozó hatóság haladéktalanul bejelenti a Bizottságnak, minden az arra a határozatra vonatkozó információval együtt. A Bizottság a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet 3. 48. cikkében] meghatározott eljárásnak megfelelően jár el.
- (7) A szabályozó hatóságok és a Bizottság kérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőktől és a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásoktól, hogy adják meg az e cikk szerinti feladatok elvégzéséhez szükséges információkat.
- (8) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

53. ~~44.~~ cikk

A harmadik országokkal kapcsolatos tanúsítás

- (1) Amennyiben olyan átvitelrendszer-tulajdonos vagy átvitelrendszer-üzemeltető kéri a tanúsítást, amely felett harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek gyakorolnak irányítást, a szabályozó hatóság értesíti a Bizottságot.
- A szabályozó hatóság ugyancsak haladéktalanul értesíti a Bizottságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelrendszer-üzemeltető felett.
- (2) Az átvitelrendszer-üzemeltető értesíti a szabályozó hatóságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelrendszer-üzemeltető felett.
- (3) A szabályozó hatóság az átvitelrendszer-üzemeltető bejelentésétől számított négy hónapon belül határozati javaslatot készít elő az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság megtagadja a tanúsítást, amennyiben nem bizonyították, hogy:
- a) az érintett jogalany megfelel a 43.9. cikk követelményeinek; és
- b) a szabályozó hatóságnak vagy a tagállam által kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóságnak, hogy a tanúsítás megadása nem veszélyezteti a tagállam és az Közösség ☒ Unió ☒ energiaellátásának biztonságát. A szabályozó hatóság vagy az erre kijelölt más hatáskörrel rendelkező hatóság a kérdés mérlegelésekor az alábbiakat veszi figyelembe:

- az ~~Közösségnek~~ ☒ Uniónak ☒ a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei;
 - a tagállamnak a harmadik országokkal kötött megállapodásaiból eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, amennyiben azok összeegyeztethetők az ~~Közösségi~~ ☒ uniós ☒ joggal; valamint
 - az adott esetre és az érintett harmadik országra vonatkozó egyéb konkrét tények és körülmények.
- (4) A szabályozó hatóság a határozatról haladéktalanul értesíti a Bizottságot, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt.
- (5) A tagállamok előírják a szabályozó hatóság és/vagy a (3) bekezdés b) pontjában említett, kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság számára, hogy a tanúsításról szóló határozat a szabályozó hatóság általi elfogadását megelőzően véleményt kérjen be a Bizottságtól az alábbiakra vonatkozóan:
- a) megfelel-e az érintett jogalany a 43.9. cikk követelményeinek; és
 - b) a tanúsítás megadása nem veszélyezteti-e az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ energiaellátásának biztonságát.
- (6) A Bizottság az (5) bekezdésben említett kérelmet annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja. A kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül megküldi a véleményt a nemzeti szabályozó hatóság számára, vagy, amennyiben a kérelmet a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság nyújtotta be, ez utóbbi hatóság számára.
- Véleményének elkészítésekor a Bizottság kikérheti az Ügynökség, az érintett tagállam és az érintett felek véleményét. Ha a Bizottság ilyen véleményt kér, a kéthónapos határidő további két hónappal meghosszabbodik.
- Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.
- (7) Annak értékelése során, hogy egy harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek általi irányítás veszélyezteti-e az ~~Közösség~~ ☒ Unió ☒ energiaellátásának biztonságát, a Bizottság az alábbiakat veszi figyelembe:
- a) az adott esetre és az érintett harmadik országra vagy harmadik országokra vonatkozó konkrét tények; valamint
 - b) az ~~Közösségnek~~ ☒ Európai Uniónak ☒ a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek az ~~Közösség~~ ☒ Európai Unió ☒ részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik ország vagy harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei.
- (8) A nemzeti szabályozó hatóság a (6) bekezdésben említett időszak lejártát követő két hónapon belül elfogadja a tanúsításra vonatkozó végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság a végleges határozat elfogadásakor a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét. A tagállamoknak mindenesetre jogukban áll megtagadni a tanúsítást, ha a tanúsítás megadása veszélyezteti a Közösség

energiaellátásának biztonságát vagy valamely másik tagállam energia-ellátásának biztonságát. Ha valamely tagállam egy másik hatáskörrel rendelkező hatóságot jelölt ki a (3) bekezdés b) pontja szerinti értékelésre, előírhatja, hogy a nemzeti szabályozó hatóság e hatáskörrel rendelkező hatóság értékelésével összhangban fogadja el a végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság végleges határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni. Amennyiben a végleges határozat eltér a Bizottság véleményétől, az érintett tagállam a határozattal együtt rendelkezésre bocsátja és nyilvánossá teszi annak indoklását is.

- (9) E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a közbiztonsághoz fűződő jogos érdekeik védelmében – az közösségi ☒ uniós ☐joggal összhangban – nemzeti törvényességi ellenőrzést gyakoroljanak.

~~(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

- (10) ~~(11)~~ Ez a cikk, a (3) bekezdés a) pontjának kivételével, azon tagállamokra is vonatkozik, amelyek a 66.44. cikk szerint eltérést alkalmaznak.

↓ új szöveg

54. cikk

Tárolólétesítmények tulajdonlása és kiegészítő szolgáltatások nyújtása átvitelrendszer-üzemeltetők által

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők nem tulajdonolhatnak, illetve nem irányíthatnak vagy üzemeltethetnek energiatároló létesítményeket, valamint közvetlenül vagy közvetve nem tulajdonolhatnak kiegészítő szolgáltatásokat biztosító ellenőrzési eszközöket.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérve a tagállamok csak az alábbi feltételek teljesülése esetén engedélyezhetik, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők energiatároló létesítményeket vagy nem frekvenciavonatközös kiegészítő szolgáltatásokat biztosító eszközöket tulajdonoljanak, irányítsanak vagy üzemeltessenek:
- a) nyílt és átlátható közbeszerzési eljárást követően más fél nem jelezte az átvitelrendszer-üzemeltető felé érdeklődését energiatároló létesítmények tulajdonlására, ellenőrzésére, irányítására vagy üzemeltetésére és/vagy nem frekvenciavonatközös kiegészítő szolgáltatások nyújtására;
- b) az átvitelrendszer-üzemeltetőknek ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez szükségük van ilyen létesítményekre vagy nem frekvenciavonatközös szolgáltatásokra az átviteli rendszer hatékony, megbízható és biztonságos működése céljából, és nem szoktak a piacon villamos energiát értékesíteni; valamint
- c) a szabályozó hatóság az e bekezdés a) és b) pontjában szereplő feltételek figyelembevételével megvizsgálta ilyen eltérés szükségességét, és ahhoz jóváhagyását adta.

- (3) Az eltérés odaítéléséről szóló határozatot – a kérelemmel kapcsolatos releváns információkkal és az eltérés odaítélésének indokaival együtt – megküldik az Ügynökségnek és a Bizottságnak.
- (4) Az átvitelrendszer-üzemeltető rendszeres időközönként vagy legalább ötévente nyilvános konzultációt végez az előírt tárolószolgáltatások tekintetében a piaci felek ilyen létesítményekben való beruházással kapcsolatos potenciális érdeklődésének újbóli megvizsgálása céljából, és amennyiben harmadik felek költséghatékony módon tudják biztosítani a szolgáltatást, megszünteti saját tárolótevékenységeit.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)

VII. FEJEZET 5. szakasz **A számvitel szétválasztása és átláthatósága**

~~55. 30. cikk~~

A számvitelbe való betekintés joga

- (1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóságnak – beleértve a ~~57. 35.~~ cikkben említett szabályozó hatóságokat – a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelébe a ~~56. 31.~~ cikkben meghatározottak szerint.
- (2) A tagállamok vagy bármely, általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóság – beleértve a szabályozó hatóságokat is – kötelesek megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok ~~el~~rendelhetik ezeknek az információknak a hozzáférhetővé tételét, ha ez a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

~~56. 31. cikk~~

Számviteli szétválasztás

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelüket a (2) és (3) bekezdésnek megfelelően vezessék.
- (2) A villamosenergia-ipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és jogi formájuktól függetlenül ~~a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja⁵⁶ –~~ alapján meghatározott társasági formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK negyedik tanácsi irányelv⁵⁷ ☒ a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵⁸ ☒ értelmében elfogadott, a korlátozott felelősségű társaságok

⁵⁶ ~~A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámozásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.~~

⁵⁷ ~~HL L 222, 1978.8.14., 11. o.~~

⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a

éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosságra hozzák.

- (3) A villamosenergia-ipari vállalkozások, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a versenytorzulás elkerülése érdekében, belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek az átviteli és elosztási tevékenységük mindegyikéről, úgy, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék. A vállalkozásoknak elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – az átvitelhez vagy elosztáshoz nem kapcsolódó, egyéb villamosenergia-ipari tevékenységeikről is. ~~2007. július 1-ig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított fogyasztóknak nyújtott ellátási tevékenységről.~~ Az elszámolásokban részletezni kell az átviteli vagy elosztórendszerben fennálló tulajdonból származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem villamosenergia-ipari tevékenységeikről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.
- (4) A (2) bekezdésben említett könyvvizsgálatnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinanszírozás elkerülésének igazolására.

VIII. FEJEZET

A RENDSZERHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS SZERVEZÉSE

VII. IX. FEJEZET **NEMZETI SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK**

↓ 2009/72/EK szöveg)	(kiigazított)
-------------------------	---------------

57.35. cikk

A szabályozó hatóságok kijelölése és függetlensége

- (1) Nemzeti szinten minden tagállam egy nemzeti szabályozó hatóságot jelöl ki.
- (2) Az ~~e cikk~~ (1) bekezdése nem érinti más szabályozó hatóságok regionális szinten történő kijelölését egyes tagállamokban, feltéve hogy a [713/2009 rendelet COM(2016)863/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~22.44.~~ cikkének (1) bekezdésével összhangban az Ügynökségen belüli szabályozók

kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

tanácsában az ~~közösségi~~ uniós szintű képviseletet és kapcsolattartást az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő látja el.

- (3) Az ~~e-cikk~~ (1) bekezdésétől eltérve a tagállam szabályozó hatóságokat jelölhet ki olyan, földrajzilag elszigetelt régiókban található kisebb rendszerek tekintetében, amelyeknek a 2008. évi fogyasztása kevesebb mint 3 %-át adja azon tagállam fogyasztásának, amelynek a részét képezik. Ez az eltérés nem érinti azt a szabályt, hogy az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsába az ~~közösségi~~ uniós szintű képviselet és kapcsolattartás ellátására a [713/2009/EK rendelet COM(2016) 863/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~22.~~ 22. cikkének (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő nevezhető ki.
- (4) A tagállamok szavatolják a nemzeti szabályozó hatóság függetlenségét, és biztosítják, hogy a hatóság részrehajlás nélkül és átlátható módon gyakorolja hatáskörét. E célból a tagállamok ~~biztosítják~~, hogy az ezen irányelv és a kapcsolódó jogszabályok által ráruházott szabályozói feladat végrehajtása során a szabályozó hatóság:
- a) jogilag elkülönüljön és funkcionálisan független legyen bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól;
 - b) garantálja, hogy személyzete és az ügyvezetéséért felelős személyek:
 - i. minden piaci érdektől függetlenül tevékenykedjenek; valamint
 - ii. szabályozói feladataik végrehajtása során ne kérjenek vagy fogadjanak el közvetlen utasítást semmilyen kormánytól vagy egyéb köz- vagy magánjogi jogalanytól. Ez a követelmény nem érinti az adott esetben a többi érintett nemzeti hatósággal folytatott szoros együttműködést, illetve a kormány által kibocsátott általános politikai iránymutatásokat, amennyiben azok nem kapcsolódnak a ~~5937.~~ cikk szerinti szabályozói hatáskörökhöz és feladatokhoz.
- (5) A szabályozó hatóság függetlenségének védelme érdekében a tagállamok különösen ügyelnek arra, hogy:
- a) a szabályozó hatóság bármely politikai szervtől függetlenül önálló döntéseket hozhasson, külön költségvetéssel rendelkezzen, és azt önállóan hajthassa végre, továbbá megfelelő humán és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésére feladatai végrehajtásához; valamint
 - b) a szabályozó hatóság igazgatótanácsa tagjainak, vagy az igazgatótanács hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének kinevezése ötéves, de hét évet meg nem haladó, egyszer megújítható határozott időtartamra szóljon;

↓ új szöveg

- c) a szabályozó hatóság igazgatótanácsának tagjait, vagy igazgatótanács hiányában a szabályozó hatóság felső vezetését objektív, átlátható és közzétett szempontok alapján, olyan független és pártatlan eljáráson keresztül nevezzék ki, amely biztosítja, hogy a pályázók rendelkeznek a nemzeti szabályozó hatóságban betöltendő álláshelyhez szükséges készségekkel és tapasztalattal, valamint hogy parlamenti meghallgatásokat tartsanak;

- d) legyenek érvényben összeférhetetlenségre vonatkozó rendelkezések, és a titoktartási kötelezettségek maradjanak érvényben akkor is, amikor a szabályozó hatóság igazgatótanácsa tagjainak vagy – igazgatótanács hiányában – a nemzeti szabályozó hatóságon belül a szabályozó hatóság felső vezetése tagjainak megbízatása véget ért;
- e) a szabályozó hatóság igazgatótanácsának tagjai – vagy igazgatótanács hiányában – a szabályozó hatóság felső vezetésének tagjai csak a bevezetett átlátható szempontok alapján legyenek elbocsáthatók.

↓ 2009/72/EK

Az első albekezdés b) pontja alkalmazásakor a tagállamok megfelelő rotációs rendszert biztosítanak az igazgatótanács vagy a felső vezetés számára. Az igazgatótanács vagy annak hiányában a szabályozó hatóság felső vezetésének tagjai csak akkor menthetők fel hivatalukból, ha már nem teljesítik az e cikkben meghatározott feltételeket, vagy ha a nemzeti jog szerint köteleességszegést követnek el.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

58.36. cikk

A szabályozó hatóság általános célkitűzései

Az ezen irányelvben meghatározott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság az 59.37. cikkben megállapított feladatai és hatáskörei keretében minden indokolt lépést megtesz a következő célkitűzések megvalósítása érdekében, adott esetben intenzív konzultációt folytatva az egyéb érintett, megfelelő nemzeti hatóságokkal, ideértve a versenyhivatalokat ⇒ és a szomszédos országok – köztük harmadik országok – hatóságait ⇐ is, azok hatáskörének elvonása nélkül:

- a) versenyképes, ⇒ rugalmas, ⇐ biztonságos és környezetileg fenntartható belső villamosenergia-piac elősegítése az Közösségen ☒ Unión ☒ belül, szoros együttműködésben az Ügynökséggel, más tagállamok szabályozó hatóságaival és a Bizottsággal, valamint az Közösség ☒ Unió ☒ valamennyi felhasználójára és ellátójára~~fogyasztójára és kereskedőjére~~ kiterjedő tényleges piacnyitás, valamint az energiaellátási hálózatok hatékony és megbízható működéséhez szükséges feltételek biztosítása, a hosszú távú célok szem előtt tartásával;
- b) versenyképes és megfelelően működő regionális ⇒ , határokon átnyúló ⇐ piacok kialakítása az Közösségen ☒ Unión ☒ belül, az a) pontban említett célkitűzés megvalósítása céljából;
- c) a tagállamok közötti villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó korlátozások eltörlése, beleértve a megfelelő, határokon átnyúló átviteli kapacitásoknak a kereslet kielégítése és a nemzeti piacok integrációjának fokozása érdekében történő fejlesztését, ami megkönnyítheti a villamos energiának az egész Közösségen ☒ Unióban ☒ való áramlását;

- d) hozzájárulás olyan biztonságos, megbízható, hatékony és megkülönböztetéstől mentes rendszerek leginkább költséghatékony kiépítéséhez, amelyek fogyasztóorientáltak, elősegítik a rendszer-megfelelőséget, illetve az általános energiapolitikai célkitűzésekkel összhangban előmozdítják az energiahatékonyságot, valamint a megújuló energiaforrásokból származó villamos energia nagy és kis léptékű termelése és a megosztott termelés integrációját az átviteli és az elosztási hálózatokban egyaránt ⇨, valamint más gáz- és hőenergiahálózatokkal kapcsolatban történő működésük megkönnyítésével ⇨;
- e) az új termelőkapacitások ⇨ és energiatároló létesítmények ⇨ hálózati hozzáféréseinek megkönnyítése, különösen az új piaci szereplők és a megújuló forrásokból származó villamos energia piaci hozzáférést esetlegesen akadályozó tényezők felszámolása;
- f) annak biztosítása, hogy a rendszerüzemeltetők és a rendszerfelhasználók megfelelő – mind rövid, mind hosszú távú – ösztönzőket kapjanak a rendszerteljesítmény hatékonyságának ⇨ – különösen energiahatékonyságának – ⇨ növelésére és a piaci integráció elősegítésére;
- g) fogyasztói hasznok biztosítása a saját nemzeti piac hatékony működése révén, a tényleges verseny elősegítése és a fogyasztóvédelem biztosításának elősegítése;
- h) a villamosenergia-ellátás mint egyetemes szolgáltatás és közszolgáltatás magas színvonalának elősegítése, hozzájárulva a rászoruló fogyasztók védelméhez, valamint az adatcserére vonatkozó eljárások kereskedőváltás esetén szükséges kompatibilitásához.

59. ~~37.~~ cikk

A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei

- (1) A szabályozó hatóság feladatai a következők:
 - a) az átviteli és elosztási tarifák ~~vagy~~ ☒ és ☒ az ezekre vonatkozó módszerek átlátható kritériumok alapján történő megállapítása vagy jóváhagyása;
 - b) annak biztosítása, hogy az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők, továbbá adott esetben a rendszertulajdonosok, valamint a villamosenergia-ipari vállalkozások ⇨ és más piaci szereplők ⇨ teljesítsék az ezen irányelv ⇨, a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet], a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 54. és 55. cikke alapján elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 57. cikke alapján elfogadott iránymutatások ⇨ és más közösségi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket, beleértve a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos kötelezettségeket is;

↴ új szöveg

- c) nem frekvenciavonatkózású kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó termékek és közbeszerzés eljárás elfogadása;
- d) a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 54–57. cikke alapján elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok

és iránymutatások nemzeti intézkedéseken, vagy szükség esetén koordinált regionális és uniós szintű intézkedéseken keresztül történő végrehajtása;

↓ 2009/72/EK

⇒ új szöveg

- e) ~~az~~ a határokon átnyúló ügyekben együttműködésnek az érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy szabályozó hatóságaival és az Ügynökséggel ⇒, különösen az Ügynökség szabályozók tanácsának munkájában való részvétel révén, a [713/2009/EK rendelet COM(2016)863/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 22. cikke alapján ⇐;
- f) ~~az~~ az Ügynökség és a Bizottság minden vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatának betartása és végrehajtása;

↓ új szöveg

- g) annak biztosítása, hogy a lehető legnagyobb mértékben rendszerösszekötő kapacitásokat tegyenek hozzáférhetővé a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 14. cikke alapján;

↓ 2009/72/EK

(kiigazított

szöveg)

- h) ~~az~~ éves jelentés készítése a tagállamok érintett hatóságai, az Ügynökség és a Bizottság részére saját tevékenységéről és feladatai végrehajtásáról. Az ilyen jelentéseknek az e cikkben felsorolt minden egyes feladat tekintetében be kell számolniuk a megtett lépésekről és az elért eredményekről;
- i) ~~az~~ annak biztosítása, hogy az átviteli, az elosztási és az ellátási tevékenységek között ne legyen keresztfinanszírozás;
- j) ~~az~~ az átvitelrendszer-üzemeltetők beruházási terveinek figyelemmel kísérése, és azoknak az éves jelentésében való értékelése, a ~~714/2009/EK rendelet 8. cikke (3)a~~ [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 27. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett, közösségi ☒ uniós ☒ hálózatfejlesztési tervnek való megfelelés tekintetében; az értékelés tartalmazhat a beruházási tervek módosítására irányuló ajánlásokat;

↓ új szöveg

- (k) korlátozott uniós szintű mutatók alapján az átvitelrendszer-üzemeltetők és elosztórendszer-üzemeltetők teljesítményének felmérése egy olyan intelligens energiahálózat kifejlesztése tekintetében, amely előmozdítja az energiahatékonyságot, a megújuló energia integrációját, valamint két évente nemzeti jelentés közzététele, amely szükség esetén fejlesztésre vonatkozó ajánlásokat is tartalmaz;

- (l) ~~h) a szolgáltatás és ellátás minőségére vonatkozó vagy ahhoz hozzájáruló szabványok és követelmények megállapítása vagy jóváhagyása más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal, valamint a hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályoknak való megfelelés felügyelete és a múltbeli teljesítmény felülvizsgálata; szabványok és követelmények megállapítása vagy jóváhagyása a szolgáltatás minősége tekintetében, valamint e tevékenységek támogatása és elősegítése más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal közösen;~~
- (m) ~~(i)~~ az átláthatóság – ideértve a nagykereskedelmi árak átláthatóságát is – szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági kötelezettségeknek;
- (n) ~~j)~~ nagy- és kiskereskedelmi szinten a piacnyitás szintjének és hatékonyságának, illetve a verseny figyelemmel kísérése – beleértve a villamosenergia-tőzsdét, a háztartási fogyasztókra vonatkozó árakat és előrefizetési rendszereket, a kereskedőváltás díjait, a kikapcsolási díjakat, a karbantartási szolgáltatások díjait és a háztartási fogyasztók panaszait –, valamint a verseny bármely torzulását vagy korlátozását, beleértve a vonatkozó tájékoztatás nyújtását, és a vonatkozó ügyeknek az érintett versenyhatóságok elé tárását;
- (o) ~~k) figyelemmel kíséri~~ a korlátozó jellegű szerződéses gyakorlatok előfordulásának ~~figyelemmel kísérése~~, beleértve a kizárólagossági záradékokat, amelyek akadályozhatják vagy korlátozhatják, hogy nem lakossági nagyfogyasztók egyidejűleg több ~~ellátóval kereskedővel~~ is szerződést kössenek; ~~adott esetben ahol helyénvaló, az ilyen gyakorlatról tájékoztatja~~ a nemzeti versenyfelügyeleti hatóságokat ~~at~~ tájékoztatása;
- ~~l) a szerződéses szabadság tiszteletben tartása a megszakítható ellátási szerződések tekintetében, illetve a hosszú távú szerződések tekintetében abban az esetben, ha azok megfelelnek a közösségi jognak és összhangban állnak az EU politikákkal;~~
- (p) ~~m)~~ annak figyelemmel kísérése, hogy az átviteli és elosztórendszer-üzemeltetőknek mennyi időbe telik az összekötések kialakítása és a javítások elvégzése;
- (q) ~~n)~~ más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együtt hozzájárulás a fogyasztóvédelmi intézkedések, köztük az I. mellékletben szereplő intézkedések tényleges életbe léptetéséhez és betartatásához;
- (r) ~~o)~~ legalább évente ajánlások közzététele az ellátási árak 5. 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban, és adott esetben ezek továbbítása a versenyhivataloknak;
- (s) ~~p)~~ a ~~felhasználók~~~~fogyasztók~~ fogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – közérthető formátum és az ~~az~~ ~~☒~~ 23. és 24. cikkben ~~☒~~ ~~1.~~ ~~melléklet h) pontja~~ ~~alatti~~ adatokhoz való gyors hozzáférés biztosítása valamennyi ~~felhasználó~~~~fogyasztó~~ számára;
- (t) ~~q)~~ az átvitelirendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, az ~~ellátók és felhasználók~~~~kereskedők és fogyasztók~~, valamint egyéb piaci szereplők szerepével és

felelősségével kapcsolatos, a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~714/2009/EK rendelet~~ szerinti szabályok végrehajtásának figyelemmel kísérése;

- (u) ~~az~~ az ellátás biztonságával összefüggésben a termelő- ~~és tároló~~ kapacitásokba történő beruházások figyelemmel kísérése;
- (v) ~~az~~ az ~~Közösség~~ uniós és harmadik országbeli átviteli rendszerüzemeltetők közötti műszaki együttműködés figyelemmel kísérése;
- ~~t) a 42. cikkben említett biztonsági intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérése, valamint~~
- (w) hozzájárulás az adatcserére vonatkozó eljárások kompatibilitásához a legfontosabb regionális szintű piaci eljárások tekintetében.

↓ új szöveg

- (x) összehasonlító weboldalak elérhetőségének figyelemmel kísérése, ideértve a 14. cikkben és az I. mellékletben szereplő kritériumokat teljesítő összehasonlító eszközöket is.

↓ 2009/72/EK

- (2) Amennyiben valamely tagállam úgy rendelkezett, az (1) bekezdésben meghatározott figyelemmel kísérési feladatokat a szabályozó hatóságoktól eltérő, más hatóság is elláthatja. Ez esetben az ilyen figyelemmel kísérési tevékenységből származó információt a lehető leggyorsabban a szabályozó hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályozó hatóság – függetlenségét megőrizve, saját különös hatáskörének sérelme nélkül és a jobb szabályozás elveivel összhangban – az (1) bekezdésben meghatározott feladatai elvégzésekor szükség esetén konzultálhat az átviteli rendszerek üzemeltetőivel, és adott esetben szorosan együttműködik a többi érintett országos hatósággal.

A szabályozó hatóság vagy az Ügynökség által ezen irányelv értelmében adott jóváhagyások nem érintik a szabályozó hatóság azon jogát, hogy a jövőben kellően indokolt esetekben éljen az e cikk szerinti hatásköreivel, valamint alkalmazza az egyéb érintett hatóságok vagy a Bizottság által kiszabott szankciókat.

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
⇒ új szöveg

- (3) ~~(4)~~ A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az ~~(3)~~ e cikkben ~~(4)~~ és ~~(6)~~ bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság hatásköre legalább az alábbiakra terjed ki:

- a) villamosenergia-ipari vállalkozásokat kötelező határozatok kibocsátása;

- b) a villamosenergia-piacok működésével kapcsolatos vizsgálatok elvégzése, továbbá döntés a valóságos verseny elősegítéséhez és a piac megfelelő működéséhez szükséges és arányos intézkedésekről, és azok bevezetése. A versenyjoggal kapcsolatos vizsgálat lefolytatásakor, szükség esetén, a szabályozó hatóság jogosult a nemzeti versenyhatósággal és pénzügyi szabályozókkal vagy a Bizottsággal együttműködni;
 - c) feladataik teljesítéséhez bármilyen szükséges információt megkövetelhetnek a villamosenergia-ipari vállalkozásoktól, beleértve a harmadik fél hozzáféréseinek elutasítására vonatkozó indokokat, valamint a hálózat megerősítéséhez szükséges intézkedésekre vonatkozó bárminemű tájékoztatást;
 - d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása azokra a villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve javaslatétel ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé. Ez magában foglalja a az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére az átvitelrendszer-üzemeltető vonatkozásában az átvitelrendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve az ilyen szankció kiszabására irányuló javaslatételt; valamint
 - e) megfelelő nyomozási jog és a vonatkozó utasítási hatáskör a ~~(11) és a (12) bekezdés~~ 60. cikk (2) és (3) bekezdése szerinti vitarendezés céljából.
- (4) ~~(3)~~ Ha a 44. 13. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és (3) bekezdése alapján ráruházott feladatok mellett az alábbiakat végzi:
- a) figyelemmel kíséri, hogy az átviteli rendszer tulajdonosa és a független rendszerüzemeltető teljesíti-e az e cikk szerinti kötelezettségeit, kötelezettségszegés esetén pedig a (3) (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankciókat szab ki;
 - b) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti kapcsolatokat és kommunikációt annak érdekében, hogy biztosítsa a független rendszerüzemeltető kötelezettségeinek teljesítését és különösen jóváhagyja a szerződéseket, és vitarendező hatóságként jár el a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti, a (11) bekezdés értelmében bármelyik fél által benyújtott panasz ügyében;
 - c) a 44. 13. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás sérelme nélkül, az első tízéves hálózatfejlesztési terv esetében jóváhagyja a független rendszerüzemeltető által legalább kétévente ~~évente~~ benyújtandó beruházási tervet és a többéves hálózatfejlesztési tervet;
 - d) biztosítja, hogy a független rendszerüzemeltető által beszedett hálózathozzáférési díjak olyan mértékű bevételt tartalmazzanak a hálózattulajdonos vagy hálózattulajdonosok részére, amelyből a hálózati eszközök és az új beruházások megfelelően finanszírozhatók, feltéve hogy erre gazdaságos és hatékony módon kerül sor;
 - e) jogosult – akár előzetes bejelentés nélkül is – ellenőrzést végezni az átvitelrendszer-tulajdonos és a független rendszerüzemeltető telephelyein; valamint

- f) felügyeli a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak független rendszerüzemeltető általi beszedését, a [714/2009/EK rendelet COM(2016) 861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 17. cikkének (2)~~16. cikkének (6)~~ bekezdésével összhangban.
- (5) Ha az ~~V. fejezettel~~ VI. fejezet 3. szakaszával összhangban átvitelrendszer-üzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és ~~(3)~~ (3) ~~(4)~~ bekezdése alapján ráruházott feladatok és hatáskörök mellett legalább a következő feladatokat látja el, és hatásköre legalább az alábbiakra terjed ki:
- a) a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankció kiszabása a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás esetén;
 - b) az átvitelrendszer-üzemeltető és a vertikálisan integrált vállalkozás közötti kommunikáció figyelemmel kísérése annak biztosítása érdekében, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető teljesítse kötelezettségeit;
 - c) eljárás vitarendező hatósággént a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető között a 60. cikk (2)~~(4)~~ bekezdése értelmében benyújtott bármely panasz ügyében;
 - d) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok figyelemmel kísérése, a kölcsönök területét is beleértve;
 - e) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi megállapodás jóváhagyása, feltéve hogy ezek megfelelnek a piaci feltételeknek;
 - f) a megfelelésért felelős tisztviselő általi, az 50. cikk~~51. cikk~~ (4) bekezdésének megfelelő értesítés esetén indokolás kérése a vertikálisan integrált vállalkozástól. Az ilyen indokolásnak különösen arra vonatkozóan kell bizonyítékot tartalmaznia, hogy nem valósult meg a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás;
 - g) ellenőrzések – köztük előre be nem jelentett ellenőrzések – végzése a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető telephelyein; valamint
 - h) az átvitelrendszer-üzemeltető valamennyi feladatának vagy bizonyos feladatainak átruházása a 44. cikk~~43. cikk~~ szövegével összhangban kinevezett független rendszerüzemeltetőre, amennyiben az átvitelrendszer-üzemeltető tartósan nem tesz eleget az ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek, különösen akkor, ha ismételten a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartást tanúsít.
- (6) ⇒ Azon esetek kivételével, amikor a [713/2009/EK rendelet COM(2016)863/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 5. cikkének (2) bekezdése alapján a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] VII. fejezete szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtására vonatkozó feltételek vagy módszerek megállapításában vagy jóváhagyásában – azok összehangolt jellege miatt – az Ügynökség illetékes, ⇐ ~~A~~ a szabályozó hatóságok felelősek legalább a következőkre vonatkozó feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt ⇒ nemzeti ⇐ módszertanoknak – azok hatálybalépése előtt kellő időben történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:
- a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és hozzáférés feltételei, beleértve az átviteli és elosztási tarifákat, vagy azok módszertanait. Ezeket a tarifákat vagy

módszertanokat úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen végezni;

- b) ~~kiegyenlítő~~ $\Rightarrow$ ~~kiegészítő~~ $\Leftarrow$ szolgáltatások nyújtása, amit a lehető leggazdaságosabb módon kell végezni, és amelyeknek megfelelő módon ösztönözniük kell a hálózatfelhasználókat arra, hogy kiegyensúlyozzák az általuk betáplált és vételezett mennyiséget. A ~~kiegyenlítő~~ $\Rightarrow$ ~~kiegészítő~~ $\Leftarrow$ szolgáltatásokat tisztességes és megkülönböztetéstől mentes módon kell nyújtani, és tárgyilagos kritériumokon kell alapulniuk; valamint
- c) a határon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférés, ideértve a kapacitásallokálásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó eljárásokat is.
- (7) Az alkalmazott módszertanokat vagy a szerződési feltételeket nyilvánosságra kell hozni.

~~(8) A tarifák vagy módszertanok és a kiegyenlítő szolgáltatások meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli vagy elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.~~

↓ új szöveg

- (8) A szabályozó hatóságok a piaci szereplők számára elérhetővé teszik a releváns hálózati tarifák kiszámításához használt részletes módszereket és alapul vett költségeket annak érdekében, hogy átláthatóbbá tegyék a piacot és minden érdekelt számára rendelkezésre bocsássák a 60. cikk (3) bekezdésében említett átviteli és elosztási tarifákkal kapcsolatos összes szükséges információt, határozatot vagy határozatjavaslatot.

↓ 2009/72/EK

- (9) A szabályozó hatóságok felügyelik a szűk keresztmetszetek kezelését a nemzeti villamosenergia-rendszereken és rendszerösszekötőkön belül, valamint a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok betartását. E célból az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy piaci szereplők kötelesek benyújtani a nemzeti szabályozó hatóságoknak a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályaikat, ideértve a kapacitáselosztási szabályaikat is. A nemzeti szabályozó hatóságok kérhetik e szabályok módosítását.

60. cikk-37

☒ **Határozatok és panaszok** ☒

- (1) ~~(10)~~ A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni az átviteli- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől az ~~e~~☒ 59. ☒ cikkben említett feltételek – köztük a tarifák vagy a módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatóak legyenek ~~⇒~~, a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] 16. cikkével összhangban ~~⇐~~. Az átviteli és elosztási tarifák megállapításának késedelme esetén a nemzeti szabályozó hatóságok jogosultak ideiglenes átviteli és elosztási tarifákat vagy módszereket megállapítani és jóváhagyni, és határozatot hozni a megfelelő kiegyenlítő intézkedésekről, amennyiben a végleges átviteli és elosztási tarifák vagy módszerek az előzetesen megállapított tarifáktól vagy módszerektől eltérnek.
- (2) ~~(11)~~ Az átviteli- vagy elosztórendszer-üzemeltetőkkel szemben, az üzemeltetők ezen irányelv szerinti kötelezettségeivel kapcsolatban panasszal élő fél a panaszát a szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Ha a szabályozó hatóságoknak további információra van szükségük, ez az időtartam két hónappal meghosszabbítható. Ez a meghosszabbított határidő a panaszos beleegyezésével ismételten meghosszabbítható. A szabályozó hatóság döntése kötelező erővel rendelkezik mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.
- (3) ~~(12)~~ Bármely érintett fél, aki vagy amely jogosult panaszt emelni az ~~e~~☒ 59. ☒ cikk szerinti, módszerekre vonatkozó döntéssel szemben, vagy ha a szabályozó hatóságnak a javasolt tarifák vagy módszerekre vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés vagy a döntési javaslat közzétételét követő két hónapon belül vagy – ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. Az ilyen panasznak nincs halasztó hatálya.
- (4) ~~(13)~~ A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen annak ~~102. 82.~~ cikke rendelkezéseit.
- (5) ~~(14)~~ A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.
- (6) ~~(15)~~ A ~~(11) és (12)~~ (2) és (3) bekezdésben említett panaszok nem érintik az ~~közösségi~~ ☒ uniós ☒ és/vagy nemzeti jog szerinti jogorvoslati jogok gyakorlását.
- (7) ~~(16)~~ A szabályozó hatóságok által hozott döntéseket a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében teljes körűen meg kell indokolni és alá kell támasztani,

továbbá a nyilvánosság számára közzé kell tenni az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megóvása mellett.

- (8) ~~(17)~~ A tagállamok gondoskodnak olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmusok létrehozásáról, amelyek alapján a szabályozó hatóság határozata által érintett fél a felektől és valamennyi kormánytól független testülethez fordulhat jogorvoslatért.

61.38. cikk

☒ A szabályozó szervek közötti regionális együttműködés ☒ határon átnyúló ügyeket illetően szabályozása

- (1) A szabályozó hatóságok szorosan konzultálnak és együttműködnek egymással ➡, különösen az Ügynökséggel, ⇐, továbbá az ezen irányelv szerinti feladataik teljesítéséhez szükséges valamennyi információval ellátják egymást és az Ügynökséget. Az információcsere tárgyát képező adat tekintetében az adatot átvevő hatóság ugyanolyan szintű titoktartást biztosít, mint amelyet az adatot továbbító hatóságtól megkövetelnek.
- (2) A szabályozó hatóságok legalább regionális szinten együttműködnek az alábbiak érdekében:
- a) olyan működési megállapodások létrehozása, amelyek biztosítják a hálózat optimális kezelését, előmozdítják a közös villamosenergia-tőzsdék kialakítását és a határkeresztező kapacitásallokációt, valamint biztosítják a régió belüli és a régiók közötti tényleges verseny kialakulásához és az ellátás biztonságának fokozásához szükséges megfelelő rendszerösszekötő kapacitás minimális szintjét, többek között új összekapcsolások révén, a különféle tagállamok ellátási vállalkozásai közötti megkülönböztetés nélkül;

↓ új szöveg

- b) a regionális szinten feladatköröket ellátó jogalanyok közös felügyeletének koordinálása;
- c) egyéb érintett hatóságokkal együttműködésben a nemzeti, regionális és európai szintű megfelelésértékelések közös felügyeletének koordinálása;

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)
➡ új szöveg

- d) az releváns átvitelrendszer-üzemeltetőkre és egyéb piaci szereplőkre vonatkozó valamennyi üzemi és kereskedelmi hálózati szabályzat ☒ és iránymutatás ☒ kidolgozásának koordinálása; valamint
- e) a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok kidolgozásának összehangolása.
- (3) A nemzeti szabályozó hatóságok a szabályozói együttműködés elősegítése érdekében egymással együttműködési megállapodást köthetnek.

- (4) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal szoros konzultációt folytatva és azok saját hatáskörének sérelme nélkül kell végrehajtani.
- (5) A Bizottság ☒ felhatalmazást kap arra, hogy ☒ ⇒ a 67. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ⇐ ~~iránymutatásokat fogadjon el~~ a szabályozó hatóságok egymással és az Ügynökséggel való együttműködési kötelezettségének mértékéről szóló iránymutatások ⇒ megállapításáról ⇐. ~~Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

↴ új szöveg

62. cikk

A szabályozó hatóságok feladatai és hatáskörei a regionális operatív központok tekintetében

- (1) A regionális operatív központ létrehozási helye szerinti földrajzi térség regionális szabályozó hatóságai egymással szoros együttműködésben:
- a) jóváhagyják az alapszabályt és az eljárási szabályzatot;
 - b) jóváhagyják az éves költségvetést;
 - c) jóváhagyják az együttműködésen alapuló döntéshozatali eljárást;
 - d) megvizsgálják, hogy a regionális operatív központ megfelelő hatáskörökkel, erőforrásokkal és kellő pártatlansággal rendelkezik-e ahhoz, hogy függetlenül elláthassa a ráruházott feladatköröket és feladatokat, ideértve a biztonsági, felelősségvállalási és vészhelyzeti rendelkezéseket is;
 - e) biztosítják az ezen irányelvből és egyéb releváns uniós jogszabályokból fakadó kötelezettségeiknek való megfelelést, különösen a határon átnyúló kérdések tekintetében;
 - f) ellenőrzik feladatköreik ellátását, és e tekintetében évente jelentést tesznek az Ügynökségnek.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság hatáskörei legalább az alábbiakra terjednek ki:
- a) információkérés a regionális operatív központoktól;
 - b) helyszíni ellenőrzések végzése – akár előzetes bejelentés nélkül – a regionális operatív központban;
 - c) közös kötelező érvényű határozatok kibocsátása a regionális operatív központokat illetően.

63. ~~39.~~ cikk

Megfelelés az ⇒ *üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak és* ⇐ **iránymutatásoknak**

- (1) Bármely szabályozó hatóság és a Bizottság is az Ügynökség véleményét kérheti abban az ügyben, hogy egy szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] ~~714/2009/EK rendeletben~~ VII. fejezetében említett ⇒ *üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak és* ⇐ *iránymutatásoknak*.
- (2) Az Ügynökség a kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül megküldi véleményét az azt benyújtó szabályozó hatóságnak, vagy értelemszerűen a Bizottságnak, továbbá a szóban forgó határozatot hozó szabályozó hatóságnak.
- (3) Ha a határozatot hozó szabályozó hatóság az e vélemény kézhezvételétől számított négy hónapon belül nem teljesíti az Ügynökség véleményében foglaltakat, az Ügynökség erről tájékoztatja a Bizottságot.
- (4) Bármely szabályozó hatóság a kérdéses határozat dátumától számított két hónapon belül tájékoztathatja a Bizottságot, amennyiben úgy véli, hogy egy másik szabályozó hatóságnak a határokon keresztül történő kereskedelemre vonatkozó határozata nem felel meg az ebben az irányelvben vagy a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] VII. fejezetében ~~714/2009/EK rendeletben~~ említett ⇒ *üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak és* ⇐ *iránymutatásoknak*.
- (5) Ha a Bizottság, két hónappal azt követően, hogy az Ügynökség a (3) bekezdéssel összhangban vagy egy szabályozó hatóság a (4) bekezdéssel összhangban tájékoztatta – vagy saját kezdeményezésére a határozat dátumától számított három hónapon belül – megállapítja, hogy komoly kételyek merülnek fel azt illetően, hogy a szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy a [714/2009/EK rendelet COM(2016)861/2 dokumentumban javasolt átdolgozásáról szóló rendelet] VII. fejezetében ~~714/2009/EK rendeletben~~ említett ⇒ *üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak és* ⇐ *iránymutatásoknak*, az ügy további vizsgálása mellett dönthet. Ebben az esetben felkéri a szabályozó hatóságot és a szabályozási hatóság előtt folyó eljárás feleit, hogy nyújtsák be erre vonatkozó észrevételeiket.
- (6) Ha a Bizottság az ügy további vizsgálatáról hoz határozatot, az erre vonatkozó határozat keltétől számított négy hónapon belül végleges határozatot hoz, amelyben:
 - a) nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben; vagy
 - b) a szabályozó hatóságot határozatának visszavonására kötelezi azon az alapon, hogy az nem felelt meg az ⇒ *üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak és* ⇐ *iránymutatásoknak*.
- (7) Ha a Bizottság nem hoz határozatot az ügy további vizsgálatáról vagy az (5), illetve (6) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem hoz végleges határozatot, úgy kell tekinteni, hogy nem emelt kifogást a szabályozó hatóság határozata ellen.

- (8) A szabályozó hatóság két hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a határozat visszavonására vonatkozó határozatát, és erről megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.
- (9) A Bizottság ☒ felhatalmazást kap arra, hogy ☒⇒ a 67. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ⇐ ~~iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat részletesen meghatározó iránymutatások ⇒ megállapításáról ⇐. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

~~64. 40. cikk~~
Nyilvántartás

- (1) A tagállamok megkövetelik az ellátási vállalkozásoktól, hogy a nemzeti hatóságok – beleértve a nemzeti szabályozó hatóságot –, a nemzeti versenyhatóságok, valamint a Bizottság rendelkezésére, azok feladata teljesítése céljából, legalább öt évig tartsák nyilván valamennyi, a nagykereskedelmi ~~felhasználókkal fogyasztókkal~~ és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kötött, villamosenergia-ellátási szerződésekkel és villamosenergia-derivatívákkal kapcsolatos ügyletekre vonatkozó adatokat.
- (2) Az adatok közé tartoznak az adott ügyletre jellegére vonatkozó részletek, például az időtartam, az átviteli és elszámolási szabályok, a mennyiség, a végrehajtás napja és ideje, valamint az ügyleti árak és az érintett nagykereskedelmi ~~felhasználó fogyasztó~~ azonosításának a módja, továbbá a nem rendezett villamosenergia-ellátási szerződések és villamosenergia-derivatívák pontos részletei.
- (3) A szabályozó hatóság dönthet úgy, hogy ezen információk egyes elemeit hozzáférhetővé teszi a piaci szereplők számára, feltéve hogy konkrét piaci szereplőre vagy konkrét ügyletre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információt nem közölnek. E bekezdés nem alkalmazandó a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó pénzügyi eszközökkel kapcsolatos információkra.
- ~~(4) E cikk egységes alkalmazása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek megállapítják a nyilvántartás módszereit és szabályait, valamint a megőrzendő adatok formátumát és tartalmát. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~
- ~~(5) Az ellátási vállalkozásoknak a nagykereskedelmi fogyasztókkal és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kötött, villamosenergia-derivatívákkal kapcsolatos ügyletei tekintetében e cikk csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság elfogadta a (4) bekezdésben említett iránymutatásokat.~~
- (4) ~~(6)~~ E cikk rendelkezései a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok számára nem teremtenek újabb, az (1) bekezdésben említett hatóságokkal szembeni kötelezettségeket.
- (5) ~~(7)~~ Abban ez esetben, ha az (1) bekezdésben említett hatóságoknak szükségük van arra, hogy hozzáférjenek a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó hatóság által vezetett nyilvántartáshoz, az említett irányelv szerint felelős hatóságok rendelkezésükre bocsátják a kért adatokat.

↓ 2009/72/EK

~~X. FEJEZET~~

~~KISKERESKEDELMI PIACOK~~

↓ 2009/72/EK

~~41. cikk~~

~~Kiskereskedelmi piacok~~

~~A közösségi szintű, jól működő és átlátható kiskereskedelmi piacok kialakulásának elősegítése érdekében a tagállamok gondoskodnak azon feladat- és felelősségi körök meghatározásáról, amelyekkel az átvitelrendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátási vállalkozások, a fogyasztók, valamint szükség szerint más piaci résztvevők a szerződéses feltételekkel, a fogyasztókkal szembeni kötelezettségekkel, az adatesere és az elszámolási szabályokkal, az adatok tulajdonával és a mérési felelősséggel összefüggésben rendelkeznek.~~

~~Ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni, kidolgozásuk során a fogyasztók és kereskedők hálózathoz való hozzáféréseinek elősegítésére kell törekedni, és azokat a szabályozó hatóságok vagy más érintett nemzeti hatóságok felülvizsgálhatják.~~

~~A nem háztartási nagyfogyasztók egyidejűleg több kereskedővel is szerződhetnek.~~

↓ 2009/72/EK

~~VIII. XI. FEJEZET~~

~~ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK~~

↓ 2009/72/EK (kiigazított szöveg)

~~42. cikk~~

~~Védintézkedések~~

~~Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a rendszer integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket~~

~~Ezek az intézkedések a belső piac működésében csak a lehető legkisebb zavart okozhatják, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.~~

~~Az érintett tagállam haladéktalanul jelenti a megtett intézkedéseket a többi tagállamnak és a Bizottságnak, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak az ilyen intézkedéseket módosítani kell vagy meg kell szüntetnie, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.~~

~~65.43.~~ cikk

Egyenlő versenyfeltételek

- (1) Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében ezen irányelv alapján hozhatnak, összhangban kell állniuk a Szerződéssel – nevezetesen annak ~~36.~~ ~~30.~~ cikkével – és az ~~közösségi~~ uniós joggal.
- (2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és átláthatónak kell lenniük. Ezen intézkedések csak a Bizottság értesítése és az attól kapott jóváhagyás után léphetnek életbe.
- (3) A Bizottságnak a (2) bekezdésben említett értesítés kézhezvételét követően két hónapon belül kell eljárnia. Ez utóbbi időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem lép fel, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást a bejelentett intézkedésekkel szemben.

~~66.44.~~ cikk

Eltérések

- (1) Azok a tagállamok, amelyek ~~ezen irányelv hatálybalépését követően~~ bizonyítani tudják, hogy alapvető problémák vannak kis, szigetüzemben működő rendszereik üzemeltetésével, a ~~IV., V. és VI. fejezet, valamint a 4., 6., 7. és 8. cikk, IV., VI., VII. és VIII. fejezet fejezet~~ vonatkozó rendelkezéseitől, ~~a szigetüzemben működő mikrorendszerek esetében a III. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől, amennyiben felújításról, fejlesztésről és a meglévő kapacitás növeléséről van szó, eltérésért folyamodhatnak, amelyet a Bizottság adhat meg számukra.~~ A Bizottság a döntéshozatalt megelőzően tájékoztatja a tagállamokat a kérelmekről, figyelembe véve az információk bizalmas kezelését. Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.
- (2) A ~~43.9.~~ cikk nem alkalmazandó Ciprusra, ~~Luxemburgra és/vagy~~ Máltára. Ezen kívül Máltára a ~~6. és 35. 26., 32. és 33.~~ cikkeket sem kell alkalmazni.

A ~~43.9.~~ cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés nem foglalja magában a villamosenergia-termelési és/vagy -ellátási feladatot betöltő végső felhasználókat ~~fogyasztókat~~, függetlenül attól, hogy e feladatot közvetlenül vagy az irányítása alatt álló vállalkozásokon keresztül végzik-e, akár egyénileg akár másokkal közösen, feltéve hogy a végső felhasználók ~~fogyasztók~~ – az irányított vállalkozások által termelt villamos energiából való részesedésüket is beleértve – éves átlagban nettó villamosenergia-fogyasztók, és feltéve, hogy az általuk harmadik felek részére értékesített villamos energia gazdasági értéke egyéb üzleti tevékenységeikhez mérten elenyésző.

~~45. cikk~~

~~Felülvizsgálati eljárás~~

~~Abban az esetben, ha az 47. cikk (6) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut – tekintettel egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módjára, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes és akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé –, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket) nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.~~

~~A kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.~~

~~Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelmét illetően, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanáshoz az irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az ezen irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatású intézkedéseket.~~

~~46. cikk~~

~~4 bizottság~~

~~(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti~~

~~(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.~~

~~47. cikk~~

~~Jelentéstétel~~

~~(1) A Bizottság figyelemmel kíséri és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és első alkalommal 2004. augusztus 4-ig, majd ezt követően évente átfogó, az elért előrelépésekről szóló jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Az előrelépésekről szóló jelentésnek különösen az alábbiakra kell kiterjednie:~~

~~(y) egy teljes és egészében működő belső villamosenergia-piac létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrelépés, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentrációt, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait és ezeknek a piac torzulásában jelentkező hatását;~~

~~(z) milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és tarifamegállapítási előírások a Közösség villamosenergia-rendszeréhez való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításához, valamint a villamosenergia-piac fogyasztók előtti megnyitásának gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi következményei;~~

~~(aa) a villamosenergia-rendszer kapacitása szintjének és a villamosenergia-ellátás biztonságának vizsgálata a Közösségen belül, különös tekintettel a jelenlegi és~~

várható kínálat és kereslet egyensúlyára, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális eszerekapacitást;

~~(bb) különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban végrehajtott intézkedésekre, amelyekkel a esúsigényeket és egy vagy több kereskedő kiesését kezelik;~~

~~(cc) a 26. cikk (4) bekezdésében meghatározott, a küszöbérték esetleges módosítását ééző eltérés alkalmazása;~~

~~(dd) általános értékelés a villamos energiát termelő, exportáló vagy átvivő harmadik országokkal szembeni, kétoldalú kapcsolatok terén elért előrelépésről, beleértve a piaci integráció terén elért előrelépést, a villamosenergia-kereskedelem társadalmi és környezetvédelmi hatásai és az ilyen harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért előrelépést;~~

~~(ee) az ezen irányelv rendelkezéseihez nem kapcsolódó, esetleges harmonizációs követelmények iránti igény; valamint~~

~~(ff) a tagállamok által a gyakorlatban alkalmazott, az energiának a 3. cikk (9) bekezdésében leírtaknak megfelelő jelölése, valamint hogy ennek során hogyan vették figyelembe a Bizottság vonatkozó ajánlásait.~~

Adott esetben az előrelépésekről szóló jelentés tartalmazhat ajánlásokat is, különösen ami a jelölési előírások terjedelmét és módozatait illeti, beleértve a meglévő hivatkozási forrásokhoz készített hivatkozások módját, valamint ezen források tartalmát és arról, hogy hogyan lehet legalább a különböző energiaforrások felhasználásával történő villamosenergia-előállítás környezeti hatásaira, legalább a szén-dioxid kibocsátás és radioaktív hulladéokra vonatkozó információit átlátható, könnyen hozzáférhető és összehasonlítható módon rendelkezésre bocsátani a Közösség egészében, hogy hogyan lehetne egyszerűsíteni azokat az intézkedéseket, amelyeket a tagállamok a kereskedők által nyújtott információk pontosságának ellenőrzése érdekében tesznek, és hogy milyen intézkedések tudnák ellensúlyozni a piaci koncentráció és a piaci erőfölény negatív hatásait.

~~(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett előrelépésről szóló jelentésnek tartalmaznia kell egy elemzést a tagállamoknak a közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében tett, különböző intézkedéseiről, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról és különösen a villamosenergia-piacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac elzárása megakadályozható.~~

~~(3) A Bizottság 2013. március 3-ig az általános felülvizsgálat részeként részletes, éézett jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja, hogy az V. fejezet szerinti szétválasztási követelmények milyen mértékben bizonyultak eredményesnek az átvitelrendszer-üzemeltetők teljes körű és valódi függetlenségének biztosítása terén, a hatékony és eredményes szétválasztást használva fel viszonyítási alapként.~~

~~(4) A (3) bekezdés szerinti értékeléshez a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe: a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, hatékony szabályozás, a piaci igényeket kielégítő hálózatfejlesztés, torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, valódi verseny a Közösség energiapiacain, valamint az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben.~~

~~(5) A Bizottság adott esetben és különösen akkor, ha a (3) bekezdésben említett részletes jelentés megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett feltételek biztosítása a gyakorlatban nem történt meg – javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé az átviteli rendszer üzemeltetők 2013. március 3-ig megvalósítandó, teljes körű valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan.~~

~~(6) A Bizottság 2006. január 1-ig részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja a belső villamosenergia-piac kialakításában elért előrelépéseket. Ez a jelentés különösen a következőkre terjed ki:~~

~~– a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte;~~

~~– hatékony szabályozás;~~

~~– a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben;~~

~~– a piaconyitás kisvállalkozásokra és háztartási fogyasztókra gyakorolt előnyei mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási és egyetemes szolgáltatási szabványokra;~~

~~– a gyakorlatban mennyire nyitottak a piacok a valódi verseny számára, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentrációt és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;~~

~~– a gyakorlatban a fogyasztók milyen mértékben váltanak kereskedőt és tárgyalják újra a tarifákat;~~

~~– az árak alakulása, beleértve az eladási árakat is, a piaconyitás mértékének függvényében, valamint és~~

~~– az ezen irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az, hogy kidolgoztak-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számviteli szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.~~

~~Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.~~

~~Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1. előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölény, a piac koncentrációja és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.~~

↴ új szöveg

67. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A Bizottság az e cikkben meghatározott feltételek mellett felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.

- (2) A Bizottság (OP: kérjük beszúrni a hatálybalépés időpontját)-tól/től kezdődően határozatlan időre szóló felhatalmazást kap a 61. és 63. cikkekben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 61. és 63. cikkekben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban megjelölt felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 61. és 63. cikkek értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

68. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

69. cikk

Jelentéstétel

A Bizottság figyelemmel kíséri és felülvizsgálja ezen irányelv alkalmazását, és [a COM (2016) 549 dokumentumban javasolt irányítási rendelet 29. cikkében] említett, az energiaunió helyzetéről szóló jelentés mellékleteként átfogó előrehaladási jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

~~49.~~ 70. cikk
Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ~~ennek az irányelvnek~~ ☒ a 2. , 3., 5. cikkeknek, a 6. cikk (2) bekezdésének, a 9. cikk (2) bekezdésének, a 10. cikk (2) bekezdésének, a 11–24., 26., 29., 31–34., 36. cikkeknek, a 38. cikk (5) bekezdésének, a 40., 42., 51., 54., 57–59., 61–63. cikkeknek, valamint az I–III. mellékleteknek ☒ ☒ [a hatálybalépés után 12 hónappal] ☒ ~~2011. március 3-ig~~ megfeleljenek. ~~Erről haladéktalanul tájékoztatják~~ ☒ E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik ☒ a Bizottságot számára.

~~A tagállamok~~ ezeket a rendelkezéseket ☒ [12 hónappal a hatálybalépés után] alkalmazzák az 5. cikk (3) bekezdésének kivételével, amelyet [a hatálybalépés időpontja]-tól/től kell alkalmazni ☒ ~~2011. március 3-tól alkalmazzák a 11. cikk kivételével, amelyet a hatálybalépést követően 2013. március 3-tól kell alkalmazni.~~

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. ☒ A rendelkezéseknek tartalmazniuk kell egy arra vonatkozó nyilatkozatot is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. ☒ A hivatkozás módját ☒ és a nyilatkozat formáját ☒ a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

~~71. 48. cikk~~
Hatályon kívül helyezés

A ~~2003/54/EK~~ ☒ 2009/72/EK ☒ irányelv ~~2011. március 3-ig~~ ☒ [12 hónappal a hatálybalépés után], ☒-tól/-től hatályát veszti, az ~~említett~~ irányelv ☒ nemzeti jogba történő ☒ átültetésére és alkalmazására vonatkozó, ☒ a IV. mellékletben meghatározott ☒ határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni az ~~H.~~ ☒ V. ☒ mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

↓ 2009/72/EK

~~72. 50. cikk~~
Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

↓ 2009/72/EK

~~73. 54. cikk~~
Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök